UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ambrosius Calepi/||nus Bergomates: professor de||uotus ordinis Eremitarum sancti Au/||gustini: Dictionum latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]: earu[n]de[m]q[ue] interpre/||tationu[m] collector ...

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

T

urn:nbn:de:hbz:466:1-97871

Visual Library

mimi. Alij dicũt eſſe omne quod ante cantantem mi/
mũ pręmiũ ſuſpendit. Iuue. Conſũptis vocem Da/
maſippe locaſti ſyphario.

Syracuſe: ciuitas Sicilię ſub Pachino monte ſita/ vbi
fons Arethuſe. Ci. li. vj. ver. ſcribit Syracuſas vrbẽ
eẽ maximã grecaꝝ vrbiũ pulcherrimãq;: q̃ ex q̃ttuor
quaſi vrbibus maximis conſtare videbat̃: quarũ vna
inſula nominat̃. Altera Achradina. Tertia Tyche.
Quarta Neapolis. Syracuſani multos claros prin
cipes habuerũt: ſed p̃cipue clariſſimũ Dionyſiũ ſe/
niorẽ: qui cũ apud filiũ Dionyſiũ vidiſſet ingentẽ va
ſorũ aureorum argenteorũq; copiam/ exclamans in/
quit: In te affectus regi⁹ nõ eſt/ qui ex tanta poculoꝝ
vi amicũ neminem tibi conciliaſti. Ambo tamẽ Dio
nyſij philoſophi fuere: amboq; Platonẽ audiuerũt.
Ex ſyracuſis fuit Archimedes mathematic⁹ ⁊ The/
ocrit⁹ poeta bucolici carminis ſcriptor: quẽ Virgili⁹
imitatus eſt. Solin⁹ in Polihiſtore ſcribit i Sycilia
primã comediã inuentã fuiſſe.

Syria: regio Aſię: quę ab oriente fluuio Euphrate: Ab
occidente noſtro mari/ et ęgypto terminat̃. A ſepten
trione habet Ciliciã/ et partem Cappadocię. A me/
ridie Arabiã. Cui⁹ inſignes ciuitates: vt libro. v. re/
fert Ptole. ſunt Laodicia/ Hierapolis/ Antiochia/
Apamia/ Palmira/ Heliopolis/ Ptolomaida/ Si/
don/ Tyr⁹/ Beritus/ Botris/ Tripolis/ Bibl⁹/ Se/
leucia/ Cęſarea/ ⁊ Damaſcus. Mõtes clari. Carme/
lus/ Caſius/ Liban⁹. Fluuij. Euphrates/ Criſoras/
Singas. Regiones. Phęnicia/ Palęſtina/ Iudęa/
Idumęa/ Comagena ⁊ Samaria. Hęc regio in me/
dio orbis ꝯſtituta eſt: quo fit vt nec frigore nimio ri/
geat/ nec calore torreat̃. Sũt q̃ q̃dripertitã faciũt di/
uiſionẽ: in Syrios/ Aſſyrios/ Leucoſyrios ⁊ Celoſy
rios. Pli. duplicẽ facit. Vnã palęſtinã. Alterã anti/
ochiã. Hui⁹ nois Syria p̃ma corripit̃.

Syrus ſyra ſyrum/ et Syrius ſyria ſyriũ: quod ex Sy/
ria ẽ. Vnde Syri et ſyrij: qui ex Syria ſũt. Suidas.
συροι προσ φορικασ εκατερα τα εφηλια βε
υλη ταιωσ παρουργα.

Syriſſus a. um. idẽ quod ſyrius. Virg. Copa ſyriſſa ca
put graia redimita mitella.

Syrus: inſula Ionica ⁊ Aſię appoſita: cui⁹ prima ꝓdu/
cit̃. A qua Pherecides ſyri⁹ ortũ habuit/ non a Sy/
ria regione. Scyros vero thracię adſcripta ẽ: vt Stra
bo et Pli. teſtant̃ lõge a Rhodo.

Syriſca: a ſyrus fit: ſicut Ciliſca a Cilix.

Syrophęnix: ora maritima Syrię circa Euphratẽ: cui⁹
pars Idumęa et Iudęa.

Syricũ: color fictiti⁹ ex ſinopide et ſandyce mixtis: quo
miniũ adulterat̃. Pli. lib. xxxiij. Sublimi autẽ ſyrico
miniũ compendij ratio demõſtrat. Scyricũ vero ſila/
ceus ſiue ceruleus color eſt.

Syrinx gis. ⁊ ſyringa gę. a noſtris fiſtula trãſfert̃: inſtru
mẽtũ muſicũ quo ore modulamur. Fuit eñ nympha
quędã in cannã ꝯuerſa. De q̃ Ouid. lib. j. Metam.
Naias vna fuit: nymphę ſyringa vocabãt.

Syrictę dictę ſũt/ ſiue a foraminib⁹ ⁊ fiſtulis: q̃s naſi lo
co p̃ferũt: ſiue a fiſtulis ⁊ calamis auenaꝝ.

Syrmea: genus raphani: vt Pli. interpretat̃.

Syrma ſyrmatis: et ſyrma mę. genus veſtis tragicorũ:
vel cauda ſiue tractus veſtis fęminarũ. Mar. Apta/
ſti longum tu quoq; ſyrma tibi. Seneca de baccho.
Qui habitu muliebri nõnunq; ſe ornabat. Auro de/
coꝝ/ ſyrma barbaricũ. Sumit̃ interdũ ꝓ longa tragi
ce orationis ſerie: tenorem ſuum vſq; in vltimũ ꝓtra
hente: ab συρω traho.

Syrupus: ſucc⁹ qui trahit: ab συρω traho et ſyrtes: ſũt
loca circa fines Aphricę ęgyptũ verſus periculoſiſſi/
ma: ab συρειν trahere. Eſt eñ inęqualitas maris et
terrę magna: ⁊ in vno loco ꝓfundiſſima: in alio vero ſa
tis vadoſa. Spiranteq; vento cumulus arenę qui ſu/
pra mare fuerat in ꝓfundiſſimas reſidet valles. Et q̃
deprimebat̃/ mox ſuper aquas egerit̃. Et ſũt duę pa/
res natura/ impares magnitudine: quę dicunt̃ maio/
res et minores: et ſpacio paſſuũ ducentorũ quinqua/
ginta miliũ ſeparantur. Minor a Carthagine trecẽ/
tis milibus paſſuũ diſtat/ et totidem ambitus. Ma/
ior quadringentis vigintiq; milibus paſſuũ. Ser.
vero vbicũq; ſunt arenoſa loca i mari: ſyrtes aſſerit vo
cari. Hoc nomen etiã declinat̃: hę ſyrtis/ et has ſyr/
tis: vt inquit Priſci. Virg. lib. x. In ſyrtis: in ſaxa vo
lãs vos turnus adoro.

Syſtole dici põt correptio: Figura eſt cũ longa ſyllaba
ꝯtra ei⁹ naturã corripit̃: vt apud Virg. Cõnubio iũ/
gã ſtabili ꝓpriãq; dicabo. Vbi nu breuẽ poſuit: q̃ na/
turaliter longa eſt: Nã alio loco lõgã poſuit. Hecto
ris andromache pyrrhin cõnubia ſeruas?

Sytropes pidis. et Citropes gen⁹ vaſis fictilis cũ tri/
bus pedibus.

Sygye: nerui ſunt a cerebro ad oculos: ſed is qui a dex/
tra incipit/ tendit ad ſiniſtrũ: is vero qui a ſiniſtra/ ten/
dit ad dextrũ oculũ: adeo vt ſe iungant ad ſimilitudĩ
nem crucis. Vnde ſygyas dictos putant: συζυγια
eñ coniugiũ dicitur.

T Littera muta eſt:

et apud vetuſtiſſimos in aliq̃b⁹ dicti
onibus ſcribebat̃ in quib⁹ nũc ſ ſcri/
bimus. Nã mertare ⁊ pultare/ anti/
qui dicebant: nos merſare ⁊ pulſare
dicim⁹. Mutat̃ nõnũq; t in s ⁊ in x.
vt verto verſus: mitto miſſus: flecto
flexui: pecto pexui.

T Ante A

Tabor: mõs in medio Galilęę/ rotũdus ac ſublimis.

Tabanus: animal paruũ volatile. Alio noie Aſylus: ⁊
Oeſtrus grece dicitur.

Tabula: a quo ꝑ diminutionẽ fit Tabella. Sunt autem
Tabulę ſiue Tabellę teſtamenta: vel publicę ſcriptu
rę ex quacũq; materia: ꝙ initio ceratis tabul̃ ſcribi cõ
ſueuerãt. Vnde Cic. Terrẽtię tabulã ꝓ lege poſuiſſe
videt̃ cum ait. Quemadmodũ a veſta ad tabulã va/
leriã ducta eſſes. Et Tabula dicebat̃ in quã mitte/
bãt teſſeras: quę Luſoria/ ⁊ q̃nq; latrũcularia: ⁊ Pyr
gus ſiue Alue⁹ alueoluſve dicebat̃. Tabulę nouę ap
pellant̃: quãdo debitores creditas pecunias cũ vſu/
ris ꝑſoluere nõ cogunt̃ ipſis creditorib⁹: et abolitis
priorib⁹ debitis nouę tabulę conficiunt̃. Cice. li. ij. of
fic. Tabulę nouę quid habent argumẽti/ niſi vt emas
mea pecunia fundũ: ⁊ eũ tu habeas: ego nõ habeã pe
cuniã. Sal. Tũc Catilina polliceri cępit tabulas no/
uas: ꝓſcriptionẽ locupletiũ.

Tabulari⁹: ratiocinator/ ſupputator/ phillaciſta: qui i ta/
bula noia et rationes obſeruat. Sidoni⁹ ad petreiũ.
Sed ⁊ ille ſuſcipiebat hũc grãditer/ habens in eo cõ/
ſiliariũ in iudicijs/ vicariũ in eccleſijs/ ꝓcuratorem in
negocijs/ villicũ in prędijs/ tabulariũ in tributis/ i le/
ctionibus comitẽ/ in expoſitionibus interpretẽ/ in iti/
neribus contubernalem.

Tabelliones: qui ⁊ libelliones appellati ſunt: qui tabu
las: hoc eſt teſtamẽta ⁊ publicas ſcp̃turas conficiunt.
Nã nũc notarij dicunt̃ barbare: qui tamẽ aliud ſunt:
vt qui notarent in ſenatu.

Tabellari⁹: qui tabellas: id eſt litteras defert. Hiero.
ad Niciã. Rudes illi Italię hoies quos Caſcos En
nius appellat: qui ſibi (vt in rhetoricis Cicero ait) vi
ctu ferino victum requirebant ante carthę et mem/
branarum vſum: aut in dedolatis ex ligno codicillis:
aut in corticibus arboꝝ mutua epiſtolarum alloquia

miſſitabāt. Vñ ⁊ portitores eaꝝ tabellarios/⁊ ſcptoꝛ/
res a libris arboꝝ librarios vocauere.

Tabularia Ser. auctoꝛe: loca ſunt in quib⁹ tabulę: hoc
eſt inſtrumenta/et litterę/et act⁹ publici reponuntur.
Virgili⁹ libro tertio Geoꝛg. Inſanūq; foꝝ et popu/
li tabularia vidit.

Tabulo as. tabulis aliq̄d cōſtruo. Hinc Tabulatio: ta
bularū coaſſatio et textura/ſicͭ aſſerū coaſſatio. Hinc
et cōtabulo. Suet. in Cali. Qui nō ſine admiratione
Helleſpontū cōtabulauerit.

Tabulata: q̄ ſunt et tabulis facta. Hierony. Diſpoſito
q; per tabulata milite. Accipiunt etiā ꝓ parietib⁹ ſi/
ue ędificijs lapidib⁹ in tabulaꝝ modū quadratis con/
ſtructis. Idem. Vbi in ei⁹ honoꝛe fabꝛicata eſt eccle/
ſia miro lapideo tabulato. Rurſus Tabulata dicū/
tur rami extenti in arboꝛib⁹ in plana tendētes/nō ī al/
tioꝛa creſcētes. Virg. lib. ij. Geoꝛ. Sūmaſq; ſeq̄ ta/
bulata ꝑ vlmos. Col. lib. vj. Cū deinde adoleſcere in
cipiēt vlmi: falce foꝛmādę ſūt ⁊ tabulata inſtituenda:
Hoc eñ noie vſurpāt agricolę ramos truncoſq; pꝛo
minētes: eoſq; vel ꝓxi⁹ ferro cōpeſcūt/vel lōgi⁹ ꝑmit
tūt: vt vites lati⁹ diffundant.

Taberna: quaſi trabea dicit a validioꝛibus trabib⁹ in/
quit Dona. quib⁹ ſuperioꝛa ſunt ſuſpenſa. Et accipit
ꝓ omni ędificio qđ eſt vtile ad habitandū: ex eo ꝙ ta/
berna tabulis claudebat ſiue cooperiebatur. Hinc
Contuberniū et Contubernalis. Et Taberna dicit/
vbi opera ipſa cęterēq; merces venditant. Officina:
vbi fiūt opera. Et Tabernarū quędam lanaria/ quę/
dam vinaria/quędam olearia/et hmōi. Nonius ſcri/
bit tabernas non tm̄ vinarias eſſe/ſed et omnes quę
ſunt popularis vſus.

Tabernari⁹: q̄ in taberna venditat. Ci. L. Flacco. Opi
fices ⁊ tabernarios/atq; illā omnē fecē ciuitatū quid
eſt negocij cōcitare? Eſt et tabernari⁹ qui vinū vendi
tat: ſicut aquari⁹ q̄ vendit aquā. Idem. Sed dici non
poteſt quomodo hic omnia iaceāt/niſi ego cū taber/
narijs ⁊ aquarijs pugnarem.

Tabernarię fabulę: vide in dictione Togatę.

Tabernaculū nō eſt diminutiuū/ſicut nec Cęnaculum.
Eſt aūt Tabernaculū tectū caſtrenſe/ꝙ veluti taber/
na quędā ſit: ⁊ vt Hier. inq̄t: ſemꝑ mutat tabernacu/
lū/⁊ huc illucq; trāſfert. Aug⁹. Tabernaculum belli
res eſt. Vnde ⁊ contubernales milites dicti ſūt tan/
q; ſimul habentes tabernacula. Eſt eñ ꝓꝑie pugnā/
tiū ⁊ q̄dāmodo militātiū/⁊ aduerſus hoſtem pugnā
tiū. Dom⁹ eſt vbi ſemꝑ manemus.

Tablinū. loc⁹ hyberne ſtatiōis atrio ꝓxim⁹: ꝙ fere ex ta
bulis cōſtaret. Pli. lib. xxxv. Tablina codicib⁹ imple
bant/et monumētis rerū ī magiſtratu geſtaꝝ. Apul.
lib. vlt. floridoꝝ. Medici cū intrauerint ad ęgrū vti
viſant: nemo eoꝝ ꝙ perpulchꝛa tablina in ędibus vi
ſant/et lacuuaria auro oblita. Dicit aūt Tablinū/nō
tabulinū/quemadmodū et figlinū/nō figulinū. Et vi/
det eſſe qđ gręci pinacothecā dicūt: q̄uis in pinaco/
thecis tabulę pictę: in tablino rerū in magiſtratu ge/
ſtaꝝ monumenta cōtinebant.

Tabes is. coꝛruptio ꝓ moꝛbo: a quo Tabid⁹ et Tabi/
dū coꝛp⁹ dicit. Hui⁹ tres ſunt ſpecies. Vna: cum coꝛ
pus nō alit: et ita ſumma oꝛit macies: ⁊ niſi occurrat
occidit: quę et Atrophia dicit a gręcis. Inde Atro/
phi: q̄ atrophia laboꝛāt. Altera: vbi mal⁹ coꝛpis ha/
bit⁹ eſt: ideoq; oīa alimenta coꝛrūpunt. Hanc gręci
Cacesiā nomināt. Tertia: quā gręci Pthiſin vocant
cū in pulmonem deſcendit: a capite pituita et freq̄ns
tuſſis oꝛit. Interdū aliquid cruentū ſignificat: quod
pꝛopꝛie Tabū nomināt. Eſtq; ſanies et ſanguis coꝛ/
rupt⁹: qđ et aliquādo dicit Tabes. Dicit tamē Ser
ui⁹/Tabo nomen eſſe caſus ſeptimi tm̄/ vt Sponte.
Qđ ſi velis declinare: Hęc Tabes/hui⁹ tabis dices.
Virg. Et terram tabo maculāt.

Tabidus: coꝛruptus: qui tabem patit: et Tabidus: lan
guid⁹/fragilis. Aug⁹ in expoſitiōe Pſalmoꝝ. Quid
tabidius aranea?

Tabificus: qui tabem inducit. Aug⁹ libꝛo. v. Confeſſi.
Eaſq; curas anhelaret coꝛ meū: ⁊ cogitationū tabifi/
caꝝ febꝛib⁹ ęſtuaret. Vnde et a Cicerone ęgritudo et
met⁹ tabificę perturbationes dicunt: qm̄ mentē lace/
rāt: tabem/cruciatū et afflictionē inferūt. Tabificabi
le dicit a veteribus.

Tabefacio: coꝛrūpo: ⁊ quaſi in tabē verto.

Tabeſco cis. tabui: ſignificat lāgueo/deficio/tabid⁹ fioꝛ
a Tabeo es. Et ꝓꝑie in amoꝛe ⁊ męroꝛe tabeſcere di
cimur: q̄uis et de alijs dici poſſit. Gell. Delphinus
amās deſiderio tabuit/exanimatuſq; eſt. Plau. ī cap.
Tuo męroꝛe maceroꝛ/maceſco/cōſeneſco et tabeſco
miſer. Cato de re ruſti. Id aliquotiēs in die quotidie
facito: vſq; adeo donec ſal deſierit tabeſcere. Cōpo/
ſita hui⁹ verbi ſunt: Contabeſco. Aug⁹ libꝛo. ij. Con/
feſſ. Triſticia reb⁹ amiſſis cōtabeſcit/quib⁹ ſe oblecta
bat cupiditas. Diſtabeſco: varie ſiue vehementer ta
beſco/abſumoꝛ/coꝛrūpoꝛ. Idē lib. iij. In quātas ini/
quitates diſtabui: et ſacrilega curioſitate ſecut⁹ ſum.
Intabeſco: valde tabeſco. Col. lib. v. Ad vltimā re/
ducit maciē: ⁊ ſic intabeſcit/vt nullis deinceps impē
ſis recreari poſſit. Extabeſco: valde tabeſco. Ci. li. ij.
Tuſ. Sic coꝛp⁹ clade hoꝛribili abſumptū extabuit: id
eſt tabo ⁊ coꝛrupto ſanguine cōputruit.

Taburn⁹: mons Campanię oliuetis abūdās. Virgili⁹.
Iuuat Iſmara baccho Conſerere: atq; olea magnū
veſtire taburnū.

Taceo es. tacui tacitū: nihil loquoꝛ: licet q̄nq; etiam di
cat de his q̄ ſine voce ſūt. Virg. lib. iiij. Totūq; per
errat Luminib⁹ tacitis. Et alibi. Quin tacet omnis
ager. Tacere eñ ꝓ quieſcere capit. Vnde tacitū ma
re dicimus cū placidū eſt: et nullis fluctibus agitat.
Quoniā ꝟo cū aliquid laude dignū eſt: laudamus et
econtrario malefacta nō laudam⁹: factū eſt vt tacen/
da nonlaudāda: ⁊ nō tacenda laudāda dicant. Quā/
doq; Tacere ſignificat ſecurū eſſe: quoniā qui ſecuri
ſunt/nullā quęrendi cauſā habent. Teren. in Adelp.
Tace: egomet conueniā Pamphilū. Hui⁹ compoſi
ta Cōticeo/obticeo: qđ ꝓpꝛie eſt de his q̄ nos pudet
loq̄. Ter. in Phoꝛ. Hem nūquid obtices. Reticeo:
ꝑfecte taceo/ſiue a locutiōe me cōtineo. Hiero. con/
tra Heluidiū. Vt diſcat aliq̄n reticere qui nūq; didi/
cit loqui. Hinc Reticentia. Ci. lib. j. offi. Ex męſticia
ex hilaritate/ex riſu/ex locutione/ex reticētia. Subti/
ceo: taceo. Habētq; ta ſyllabā coꝛreptā.

Tacitus: q̄ tacet: et q̄ ſcit tenere ſecreta. Actionē eñ ſi/
gnificat: q̄nq; etiā paſſionē. Virgil. Quis te magne
Cato tacitū aut te coſſe relinquat?

Taciturnū: qui natura facile tacet. Hinc taciturnitas:
q̄ eſt obſeruātię gen⁹ in ſilētio conſtituta. Terenti⁹ in
An. Sed his q̄s ſemꝑ intellexi in te ſitas fide et taci/
turnitate. Hui⁹ dimi. eſt taciturnul⁹. Apulei⁹. Blan/
da mulier ⁊ taciturnula.

Tactici: a gręcis dicunt magiſtri ⁊ doctoꝛes armoꝝ: vt
eſt apud Vegetiū.

Tact⁹ ꝑticipiū a tāgo. Et aliq̄n ponit ꝓ afflato/ et leuit
fulminato. Ci. Tact⁹ etiā ille q̄ hāc vꝛbē cōdidit. In/
de tact⁹ ꝓ intemerato/⁊ nō tacto ſumit. Tact⁹ us. no
mē. vn⁹ eſt ex q̄nq; coꝛpis ſenſib⁹: q̄ ⁊ tactio dicit. Ci.
li. iiij. Tuſ. Qual' ē hęc auriū: tales ſūt oculoꝝ ⁊ tacti
onū ⁊ odoꝛationū ⁊ ſapoꝝ: q̄ ſūt oēs vni⁹ generis ad
ꝑfundendū animū/tanq; illę q̄ factę voluptates.

Tatius: nomen regis Romanoꝝ.

Tachonoſo (teſte Herodoto libꝛo Hiſto. ij.) quędam
Nili inſula eſt.

Taddeus: nomen viri ꝓꝑiū.

Tediū:ango2 mentis et animi/non co2po2is valitudo: inquit Seruius.

Tedeo es.tedui ⁊ teſus ſū:ſed non eſt in vſu ſicut compoſitū perteſus:q̄uis Seruiꝰ dicat eſſe pticipiū ſine verbo. Sue. Perteſus ignauiā ſuā. Gel.lib.j. Has ille inanis cū flaret glo2ias:iāq3 om̄es ſinē cuperent: verbiſq3 eiꝰ fatigati pteduiſſent. Fitq3 tedeo ab τηλε l.littera in d cōuerſa. Ideo cū e diph.ſcribit. Nā longitudo atq3 plixitas actionis ſiue paſſionis alicuiꝰ tediū generare ſolet. Tedet impſonale facit pteritū teduit: ⁊ teſum: vel magis perteſū eſt. Hiero in Eccleſiaſtico. Idcirco teduit me vite mee. Uirg.lib.iiij. Aenei. Si nō perteſū thalami tedeq3 fuiſſet.

Tedulus penul.co2re.dicit faſtidioſus/ſenex:qui om̄ibus tedio eſt.

Tenarꝰ pe.co2.locꝰ vmb2oſus in radice malee pmontorij Laconie iuxta Spartā ciuitatē: In quo q2 hiatus magnꝰ eſt ⁊ ſtrepitus/ pgredi pcipiunt:dixerūt veteres p hūc eſſe deſcenſū ad inferos. Uirg. Tenarias etiā fauces alta hoſtia ditis. Ibi erāt latomie: hoc ē lapidicine lapidū pcioſo2:qui et laconica marmo2a: ⁊ tenarei lapides vocant. Proper.lib.iij. Qd nō tenareis domꝰ eſt mihi fulta colūnis. Et in ſingulari generis maſc.eſt/i plurali neutri. Grece ταιναρος A q̄ tenarū oppidū dictū eſt. Suidas: ταιναρον ακρωτηριον λακωνικης εν ωστομιον ην καταγορεις αδου ενθα και ποσει δωνος ιερον ασφαλιου εκεισε δε τους τελωτας ικετας καθεσθεντας εν τω ιερω του ποσειδωνος ουδεν δε ισ αντες ανειλον οι λακε δαιμονιοι.

Tenie: vittarū extremitates: vt que ab infulis pendent. Uirgi. Fit longe tenia vitte. Quādoq3 accipit p tota vitta. Idem lib.v. Puniceis tempo2a tenis:a tena nō tenia. Nā et tena ⁊ tenia dicit. P2op2ie tamen tenia eſt faſcia: vnde et lapides ſub aquis cādicātes in longū po2rectos tenias vocamus/a faſcia2 ſimilitudine. Pli. Nec pfunda altitudo miraculum minuit. Frequentes quippe tenie cādicātis vadi carinas territāt. Eſt ⁊ tenia piſciculi genꝰ apud Ariſtotelē/a gracilitate ⁊ longitudine dictū.

Tago gis.apud veteres i vſu fuit p tāgo:a quo etiā cōponit attigo p attigo. Plau.i Bac. Nec attigas puerū iſta cā qñ fecit ſtrenue. Feſtꝰ. Tagit ſimplicit dicit qd attigit cōtigit facit cōpoſitū.

Tagax:furſiculus:a tago qd eſt tango. Lucil. P2oſcribere poſſe tagacē mutonis manū.

Tages is.fuit q̄ pmꝰ etruſcis aruſpicij diſciplinā dedit.

Tagꝰ:fluuiꝰ Luſitanie/habēs arenas aureas. Iuu. Qd Tagus ⁊ rutila pactolus voluit arena.

Tagrus:mōs in Luſitania:apud quē quedā eque dicūtur e vento cōcipere.

Tagaſta:ciuitas Aph2ice:ex qua pater meꝰ Auguſtinꝰ tagaſtenſis appellatus eſt.

Talpa generis maſ.⁊ fe.aial captū ocul muri ſile. Uirgil. Aut oculis capti fodere cubilia talpe.

Talge:inſula in mari hyrcano: vt Pompo.refert:ſine cultu fertilis:omni fruge ac fructibꝰ abundās.

Talus duo ſignificat:ſcz partem pedis:id eſt os p2ope calcaneū quod extuberat. Horaciꝰ in Ser. Ad talos ſtola demiſſa et circūdata palla. Eſt et talus oſſis genus in articulo pedis/ventre eminens/cōcaua in vertebra:de quo in dictione Teſſera. Ariſto.et Pli.negāt in homine eſſe talos.

Talaris et hoc talare: vt Ueſtis talar: que ad talos vſq3 deſcendit.

Talaria:calciamēta alata Mercurij. Uirgil. Pedibꝰ talaria nectit aurea.

Talipedo as.penul.co2re.pedibus vacillo: ⁊ quaſi ſup2a talos inſiſto.

Talea:fruſtū ligni pciſū ex vtraq3 pte vt in terra inſeratur. P2eciſis em̄ lignis vel pedali vel cubitali magnitudine nōnulle arbo2es ſerunt: idq3 lignū ita p2eciſū greco noie generali ξυλον:latine talea dicit. Plin. lib2o.xvij. Seruanaū in eo ante omnia/vt talee ex feracibꝰ fiāt arbo2ibꝰ:ne curue neve ſcab2e aut bifurce. Cato. Taleas oleaginas quas in ſcrobe ſaturus eris tripedaneas facito. Et ſicut talea dicit lignū quod in terra ſerit:ita quod inſerit ramo calamus/ ⁊ teſſera ⁊ teſſella:q2 inſtar teſſere ſit/vocat. Pli. Qr ſi longius afferant pomo2ū calami rapo infixos:optime cuſtodire ſuccū arbitrant. A quibuſdā etiam ponit p teſſera:hoc eſt ligno complanato quo numeros notāt ruſtici idiote. Quidā hoc nomen cū h ſcribunt:q2 grecā o2iginem habere autument:et vſq3 adeo latinum factum: vt Taleare p2o incidere vſurpet ruſtica ſimplicitas. Hinc et talea nūmaria ſermone militari dicit. Quod genus cū edicto p2incipis vel reipubl. conceditur/Clarigatio dici poteſt. Li.lib.viij. Ueliterinis deiecti muri:ipſi v2be abducti/iuſſi trās tyberim habitare: vti eiꝰ qui cis Tyberim captus fuiſſet ad mille pōdo clarigatio eſſet.

Taleari lignū dicit dū ſcindit. Intaliari dū p2eſcidēdo fo2mat:ait Uarro.

Talia e.folliculū ceparum.

Talio: vindicta/hoſtimētū: vt ſi q̄s manū alicui amputauerit:illi manus romano2um lege amputari debet. Hinc Retaliare Gel.fo2mauit:qd ſignificat talione hoiem repcutere. Mar. Co2rūpit ſine taliōe celebs.

Talentū apud p2iſcos diuerſi ponderis fuit. Nā Atticū talentū (vt docet Pli.) ſexdecim ſeſtertia valebat hoc eſt pondo.xl.egyptiū pondo octoginta. Cleopatra pōdo centūuigintiq̄nq3 talentū facit:hoc eſt ſeſtertio2 quinquaginta. Aph2icanus talentū omne pondo ſexagita tradit. Quia vo libre:hoc eſt pōdo: apd alios maio2es/apud alios mino2es ſunt. Hinc efficitur vt talenta quoq3 nō idē vbiq3 valeāt. Pollux inquit p aureis nūmis tribus imputabat:nūmus aureus p d2achmis duabꝰ atticis. Erāt ergo talento2um multa noia. Ptolomaicū/Syriū Tyriū/Antiochenū/Atticū:pōdere quidē pari om̄ia/ſed ad nūmū collata differunt. Atticū tyrio equale/ſed plus q̄druplo valēs q̄ ptolomaicū. ſeſquitertio q̄ ſyriū Antiochenūq3. Babylonicū talentū duo milia et ſeptuaginta minas atticas fuiſſe tradūt. Euboicum/quattuo2 milia denario2 valebat. Rhodiū q̄ngēto2 denarium. Neapolitanū ſex denariū. Syracuſanū/trium denariū. Aliū minimū lib2is.l. Maiꝰ.lxxij. Maximū.cxx. faciūt. Atheneꝰ talētū ſex milibꝰ nummū italico2 permutari tradit nūmū eſſe d2achmā:hoc eſt denarium. Centū d2achmis: hoc eſt denarijs cētū argēteis eq̄ri lib2ā. Plutar.i Pompeio refert minā vocās eā.

Tā ⁊ q̄.p P2iſciani ſentētia aduerbia ſunt: ⁊ compatiuo vel ſuplatiuo adijciunt:cū duo vel plures compatiui vl ſuplatiui diuerſe ſignificationis poſiti inter ſe equant/vel ijdem geminant: vt tam iuſtio2 q̄ felicio2 eneas hecto2e. Cice.p Deio. Iſtā inq̄ dexterā nō tā in bellis neq3 in plijs q̄ in pmiſſis ⁊ fide infirmio2ez. Bis em̄ infirmio2ē intelligendū eſt. Iungit ⁊ poſitiuo: vt tā bonus. Uirgi.q̄ bonꝰ Homerus. Cice. Tā ſū amicꝰ reipu.q̄ qui maxime ſcz eſt amicꝰ:hoc eſt tā amo rēpublicā/q̄ ille q̄ plurimū amat. Et apud veteres tā p tamē ⁊ p modo ponebat. Cōponit tā cū etſi: et ſignificat q̄uis. Pli. Dedit quantū maximū potuit daturꝰ amplius ſi potuiſſet:tāetſi quid homini dari pōt maiꝰ/q̄ glo2ia/laus/eternitas?

Tama:dicit cū labo2e vie ſanguis in crura deſcendit/ et tumo2ē facit.

Tamarice penul.pd.genus fruticis bis in anno flo2entis. A grecis Erice dicit. Unde et Ericeum mel celeb2at. Uidet etiā recte dici Tamarix: ⁊ tamaricū etiā

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

legitur. Hāc quidā eandē eſſe quā myricā exiſtimant licet Pli. lib. xxviij. diuerſa eſſe dixerit.

Tamarite: pe. pro. ppl̄i aſiatici nō lōge a Caſpio mari.

Tamen ſignificat nihilominus. Que vbi precedit q̄q̄ q̄uis ꝛ alia huiuſmodi dat principium conſtructiōis ipſa dictione tamen excuſſa. Quod ideo in ligatura et quaſi iunctura orationis inſertum eſt: quia oratio vnde non debuerat inceperat. Idcirco tamen abijcit tanq̄ functa officio ſuo. Aliquādo inceptiua ē. Cice. Peto. Tamen nō diſcedis a malicia. Aliquando ponitur pro ſtatim. Virgi. Hic hedos depone: tamen veniemus in vrbem. Aliqñ pro tandem. Sal. lib. iij. hiſt. Nā q̄ enare conati ſunt icti fragmētis nauiū aut afflicti a ſuis vndarum vi mulctato fede corpore ꝛc̄. Plau. Ita faciā ita placet q̄d tū tñ: Aliqñ ꝓ dūtaxat Terē. in Hecy. Qd potero faciā tñ vt pietatē colā. Do. Dūtaxat vel ita tñ vt pietatē colā. Hinc cōponūtur Attñ ꝛ verūtamē eiuſdē fere ſignificationis.

Tānus herba eſt minutis folijs ꝛ aculeata.

Tamino as: penul. cor. corrumpo licet nō ſit in vſu. Cuius compoſita ſunt Attamino. Contamino: ꝛ Intamino. Vnde ꝛ Intaminatus.

Tanas: oppidum non longe a Tana. ꝛ venetis paret. Vnde et nobiliſſime pelles feruntur: ꝛ mancipia que a ſcythis emunt quos appellant Carcaſos.

Tanais: fluuius ſcythie qui diuidit Aſiam ab Europa. Ferturq̄ a ſeptētrione Nilo cōtrarius paulo tñ orientalior nō ſolū per ſcythas in Meotim defluens ſed et per ſauromatas. Originem eius incertam aliqui putāt. Ptolo. ex mōtibus ripheis prodire putat qui magis hauſtrales ſunt q̄ hyperborei. Alij aiunt eſſe paludē nō admodū magnā ex qua Tanais naſcitur qui duobus oſtijs Meotim ingreditur que ſtadijs intra ſe circiter. lxx. diſtare feruntur. Alij ex Caucaſijs montibus oriri exiſtimant.

Tanager fluuius lucanie qui eſt inter campaniā et Calabriam. De quo Virg. lib. iij. Geor. Et ſicci ripa tanagri. At tanagra perſidis oppidū eſt.

Tanais: metropolis egypti vbi moyſes mirabilia fecit

Tandē ſignificat ad poſtremū. Virg. Iam tandē Italie fugiētis prendimus oras. Per interrogationem habet vrgēs quiddā ꝛ accelerās. Cice. Quouſq̄ tandē abutere Catilina patiētia noſtra? Aliqñ eſt cōiunctio expletiua. Terē. in phor. Ita ne tandē vxorē duxit antipho iniuſſu meo? Interdū ponit ꝓ Aliqñ vt apud eundē. Ita ne tandē ſororē duxit? Nōnunq̄ ꝓ Vix. Ci. Tandē aliqñ quirites. Itē ꝓ ſaltē. Terē. in heau. Perfice hoc ꝑcibus ꝑcio vt hereā in parte aliq̄ apud Thaidē tandē. Item pro tamen. Cice. In qua ciuitate tandē arbitrare te viuere.

Tango is: tetigi tactū ſm̄ conſuetudinē. Lucre. Tangere eñ ꝛ tangi niſi corpus nulla poteſt res. Sed quoniam quodāmodo moueri videntur ea que tangunt Tangere quandoq̄ ꝓ cōmouere ac ferire capit. Idē lib. j. Nec bene pro meritis capitur nec tangitur ira. Virg. De celo tactas memini ꝑdicere quercꝰ. Qñq̄ pro circūuenire. Turpil. At etiam ineptus meus eſt mihi pater iratus quia talento argenti tetigi veteri exemplo amantis: Aliquando pro Cernere intelligere. Cice. Poſtq̄ autē cōſilia eius oia tetigi. Aliquādo pro Peruenire. Idē. Verres ſimul ac tetigit prouinciā. Sunt qui velint Tango tanxi preteritū facere. Tago tetigi ſicut pango xi. ꝛ pago pepigi. Compoſita a Tango ſunt Attingo. Contingo. Obtingo. Pertingo qđ eſt perfecte tāgo. Quod ꝛ pro Conſequor plerūq̄ poni ſolet.

Tantalus Iouis ex Plote nympha filius fuit: quē Euſebius regem phrygie cum Troo dardanie rege bellū geſſiſſe ſcribit ꝙ Ganymedē rapuerit Agamēnonis ꝛ Menelai auus. Vnde ꝛ Tantalides dicti ſunt Hic ob filium interfectū detruſus ad inferos ſiti torquetur ꝛ fame. Plato in Cratylo ſcribit Tantalum dictum eſſe quaſi Talantaton: hoc eſt infeliciſſimum. Alius fuit tantalus corinthiorū rex ob pietatem deorum menſis dignatus. Alius thieſte ex Merope filius interfectus et appoſitus eſca patri. Hinc fit tantaleus a um. Proper. Tantalea poterit tradere poma manu. Suidas. επιπτερ ο λιθοσεπαυωρ Διφη Δετηκετο ταρταλου κυπουσ τρυγαρισ αιου του ρητοροσ νεωτερου ασωτευομενου υστερον δε σωφρονησ αρτοσ.

Tantus a um: a tam deduci videt: quātitatē ſignificat. Et modo demoſtratiuū eſt. Virg. Tante molis erat romanam condere gentem. Modo relatiuū. Plau. Et tantū q̄tuȝ potui preſtiti tibi. Huius diminutiuū eſt tantulus a quo tantillus.

Tantū aduerbiū ſignificat ſolum. Qđ ꝛ tantūmodo dicitur. Aliqñ ſignificat vſq̄adeo.

Tantumnū non tam negare videtur q̄ affirmare: accipiturq̄ pro etiam. Sue. in Tibe. Tantumnū aduerſis tempeſtatibus rhodū enauigauit. i. etiā aduerſis tempeſtatibus. Alij exponunt quatenus a tempeſtatibus nō impediret. Similiter Syrius. Tantumnū ſtrictis mucronibꝰ. Videtq̄ ea figura dici: q̄ etiānū. Sic. Liuius lib. xxxvij. Vidit non poſſe equare ordinem romanos ꝛ tantumnū iam circuiri a dextro cornu concidat naues.

Tanti ꝛ quāti cum eorū compoſitis tantidē q̄tilibet q̄ticūq̄ ſimiliter totidē pluris minoris iunguntur verbis precium ſignificantibus qualia ſunt Emo vendo veneo/mercor/comparo/eſtimo: cōſtat cōduco loco feneror: paciſcor pago pepigi: condemno: poſtulo ꝛ ſi qua ſunt alia. Et tñ in alijs a ꝑdictis abltm̄ poſtulāt Terē. Quid agas niſi vt te redimas captū q̄ queas minimo. Et ſi nequeas paululo: at quāti queas. i. tāti te redimas quāti queas. Liuius li. xlviij. Mancipia minora annis viginti q̄ poſt proximū luſtrū decē milibus eris: aut pluris veniſſent: ea quoq̄ decez tanto pluris q̄ q̄ti eſſent eſtimarent.

Tantū abeſt ſignificat non ſolum non eſt. Cice. lib. offi. Tantū abeſt ab officio: vt nihil officio magis poſſit eſſe contrarium: hoc eſt non modo officiū nō eſt: verūetiam nihil magis officio poteſt eſſe contrarium. Vel tantū abeſt vt officiū ſit: vt nihil officio ꝛc̄.

Tantiſper aduerbiū ſignificat tādiu poſtulatq̄ poſt ſe dum donec ſiue q̄diu: vel quoad. Cice. In carcerem ductus: vt ibi eſſet tantiſper dum culeus in quem deiectus deferretur compararet. Terē. in heau. Ego te meū eſſe dici tantiſper volo: dū qđ te dignum eſt facias. Sic cetera a per cōpoſita tēporis breuitatem ſignificāt: vt quantiſper parūper pauliſper aliquātiſꝑ Ponit etiā Tātiſper: ſine dum: ꝛ ſignificat tantūmodo: ſiue interea. Hiero. Vñ de his ex quibꝰ certi ſumus tātiſꝑ loq̄mur. Liuius lib. j. Tamē id imperiuȝ ei ad puberē etatē incolume manſit: tantiſper tutela muliebri. Cice. li. v. tuſ. Sed videro q̄d efficiat tātiſꝑ hoc ipſum magni eſtimo qđ pollicetur.

Tantopere ꝛ tanto opere ſignificat tantū: tam vehementer. Terē. in adel. Ego hac in re nihil repio: quāobrē laudarer tantopere.

Tantūdem: quaſi tantū idem ſignificat eque tm̄. vulgo alterūtantū. Aug. Aequati ſunt omnes et facti ſunt nouiſſimi primi: ꝛ primi nouiſſimi quia tantundē acceperūt: primi ꝛ nouiſſimi. Col. lib. vij. Tum paribꝰ caſie myrrheq̄ ꝛ thuris ponderibus: ac tātundē ſanguinis marine teſtudinis miſcet. Terē. in phor. in ea ſignificatione: ſed aliter dixit. Num tu? Nihil phed. Tantundē ego. Hoc nomen habet niſi gtm̄ tantideȝ qđ ſignificat ꝓ tāto precio ſolū. Terē. in adelp. Domo me eripuit verberauit: me inuito abduxit meā ob

malefacta hęc tantidē poſtulat emptā ſibi tradier.

Tapetuz. Tapes tis: ⁊ Tapete penul. produ. tegimen mire pictū varijs coloribus quo equi: menſe ſeu pauimēta ſternunt. Virg. li. ix. Qui forte tapetibꝰ altis Extructus toto ꝓflabat pectore ſomnū. Idē lib. vij. Inſtratos oſtro alipedes pictiſq; tapetis. Declinat eīn grece ταπησ ταπητοσ. Sta. lib. j. th. Altoſq; inferre tapetas: actūs grecus eſt a tapes tapet? Hiero. li. ij. Regū. Obtulerūt ei ſtratoria ⁊ tapetia. A tapete eſt Similr Plau. Ut ne periſtromata qdē eque ſint. Cāpanica neq; Alexādria beluata ꝯſuta tapetia

Tapedogogia: oim tapetoꝝ ſuppellex intelligit.

Taphos latine ſepulchrū dicit. Vñ Epitaphium.

Tapinoſis: pe. ꝓdu. latine humiliatio dicit. Eſt eīn rei magne humilis expoſitio ταπεροσ humilis: vt Apparent rari nantes in gurgite vaſto.

Tapſus inſula decem ſtadijs a ſicilia diſtans verſus ſyracuſas. Virg. lib. iij. Tapſumq; iacentē.

Taprobane: inſula in mari indico ſatis ampla inter ortū occaſumq; ſolis: vt Solinus refert. Patet in longitudine ſtadioꝝ ſeptē milibus: in latitudine quinq; milibus. Nulla in nauigādo ſyderū obſeruatio. Ibi ſeptētriones nequaq; aſpiciunt. Lucet ibi Canopos ſydus clarū ⁊ ampliſſimū. Hoies corpoꝝ magnitudine alios antecellūt ceruleis oculis: atroci viſu: terrifico ſono vocis. Viuūt vltra annos centū. Naſcūt in ea berylli ⁊ hyacincthi: vt Ptol. li. vij. refert. Pli. li. vj. ſcribit quingēta oppida comperta fuiſſe in eaſſi cut Geometrę ſcribunt ſunt duę ęſtates.

Tapyri populi in parthia vt li. xj. refert. Strabo quibꝰ mos eſt vt ꝓprias vxores alijs viris nuptui cōcedāt cū duos aut tres filios ex eis ſuſceperint.

Taracon: penul. cor. Inſignis hiſpanię ciuitas. Scipionū opus: a qua ꝓuincia ipſa Taraconia ⁊ taraconenſis vocat: que vt Pompo. ſcribit lib. ij. altero capite Gallias: altero bethycā luſitaniāq; contingens mari latera obijcit: noſtro qua meridiem: qua ſeptentrionē ſpectat oceano. Urbiū e mediterraneis clariſſime fuerunt Pallantia ⁊ Numantia. Nunc eſt Cęſarea auguſta. Hinc taraconenſia vina nobilitanter elegātia. Mart. Taraco campano tantū ceſſura lyeo.

Tarchon nomen ꝓpriū etrurię ducis ⁊ haruſpicis.

Taracina: oppidū Volſcorū in Cāpania: ante Trachyna. i. aſpera a loci aſpredine ⁊ lingua volſcoꝝ Anxur dicebatur prius: diuerſā fortunā a rheginis expta a ταραττω cōturbo. Liuius lib. iiij. Anxur fuit q̄ nūc Taracine ſunt ciuitas prona in paludes.

Tarchetius nomen fuit impij albanoꝝ regis.

Taras fuit Nuptuni filius: quem tarentum ędificaſſe nōnulli autumant.

Tardus piger. Virg. Sępe oleis tardi coſtas agitator aſelli Vilibus aut onerat pomis. Per tranſlationez quandoq; pro rudi et ſtulto ponitur. Idem. Tardi venere ſubulci. Terē. in heau. Fatuus ē inſulſus tardus. Qñq; pro ꝑſeueranti ⁊ diuturno. Virgi. Media fert triſtis ſuccus tardūq; saporē. Qñq; ꝓ denſo et craſſo. Idem. Udo ſub robore viuit Stupa vomens tardū fumū. Huiꝰ diminutiuū eſt tardiuſculꝰ.

Tarditas tarditudo ⁊ tardicies pro pigritia. Plau. in Penu. Prodigioſi eſtis ⁊ viciſtis cocleas tarditudine. Actius. Multa mittunt tardicie ⁊ ſocordie.

Tardo as: morior tardus ſum: a quo Retardo morari facio: retineo. Cice. in Catone. Ad quē fruendū non modo ſe nō retardat verūetiā inuitat.

Tardigradus: pe. cor. qui tarde graditur.

Tarentum fuit inclyta Calabrie vrbs in vltimo Italię circa ſalētinoꝝ confinia a tara Neptuni filio ędificatata. Deinde a Laconibus aucta: qui duce Pallanto illuc aduentantes expulſis incolis vti Iuſti. lib. iij. ſcribit eam tenuerunt.

Tarentina nux fragili putamine eſt: ⁊ ita mollis vt vix attrectata rumpatur. Unde quidam tarentum appellatum putāt ꝙ iuglandes nuces ⁊ pineas molles habeat ac ſimilr oues. Tarentū autē ſabini vocant molle. Ad qđ alludēs. Hor. ſcripſit. Et molle tarentum.

Tarmes genus vermiculi carnem exedens.

Tarpeius mons Romę a tarpeia virgine veſtali ſic dictus q̄ ſabinis arcem prodidit ⁊ ibi necata ſepultaq; fuit. E cuius nomine monumentū relictum qđ rupes tarpeia ⁊ tarpeiū ſaxum vocitabat. Hic prius ſaturnius mons. Poſtea capitoliū dictū fuit.

Tarſus vrbs pręclariſſima ⁊ Cilicię metropolis quam Perſeus danaes nobiliſſima proles ędificauit. Luc. lib. iiij. Deſerit tauriq; nemus perſeaq; tarſus. Hęc fuit apoſtoli pauli patria. Dicta tarſus vt quidā exiſtimant a ſiccitate: vel a parte pedis que tarſos dicit vt in manu. Vel vt Ioſephus ait lib. j. a tarſo nepote Iaphet. Tarſis vo lapidis genus eſt vt inqt Hierony. ad Marcel. vt eſt illud in Daniele. Et corpus eiuſdē vt Tarſis: qđ aquila Chryſolitum: Symmachus Hyacinthū interpretant. Et apud Ezechie. Et ſpecies rotarū ſicut ſpecies tarſis. Eſt ⁊ tarſis regio iudeę ad quā Ionas ꝓpheta ſe velle ire dixit. Et Salomon ⁊ Ioſaphat naues habuerūt q̄ de Tarſis ſolite ſunt exercere cōmercia. Ipſum quoq; mare: qꝛ ceruleū ſit et ſępe ſolis radijs ꝑcuſſuz colorem ſupradictorū colorū trahat a colore nomen accepit. Porro hebrei. Tarſis mare dici generaliter autumant. ſm illud. In ſpiritu violēto cōfringes naues tarſis id eſt maris. Et in Eſaia. Ululate naues tarſis. Tarſenſes adeo phie ſtudioſi fuerunt: vt Athenienſes ⁊ Alexandrinos ſuperarēt. Ex tarſo fuerunt antipater. Archelaus ⁊ Neſtor ⁊ duo Athenodori: quoꝛuz qui Cordilion dictus eſt cū M. Catone vixit ⁊ apud eū mortuus eſt. Alter Canauita a vico quodā cęſaris pręceptor ⁊ hi philoſophi ſtoici fuere.

Tartarus: penul. cor. in ſingulari generis maſc. in plurali neu. locus infernalis a ταραττω cōturbo: qꝛ illic oia ꝑturbata dicunt. Vel απο του ταρταριζειν id eſt a tremore frigoris. Sole eīn caret. Suidas. ταρταροσ ο κατωτεροσ του αδου τοποσ και ταρταροον τον περι ταυεφη τοπον και περι ψυχησ. Hic tartareꝰ a um. Tartaꝝ neu. gñe fex vini dr

Tarteſus: vrbs fuit in littore ꝓpe gades. vnde familia Columelle emanauit: a Tartaro dicta (vt meminit Strabo) ꝓpter ſubterraneas illic cauernas.

Taſium genus eſt vini a τασιοσ que ē detētio deductū nomē vel vt Ser. ait a taſo inſula. Vñ ⁊ taſie vites.

Tatianus: nomen eſt viri proprium.

Taurus bos ad procreandum reſeruatus ſicut hircus. Accipit et ꝓ quocūq; forti boue. Virgi. lib. j. Geor. Ergo age terre Pingue ſolū pmis extēplo a mēſibꝰ anni: Fortes inuertāt tauri. Eſt ⁊ taurus cęleſte ſignū Ideo eīn in cęlū tranſlatus fuiſſe taurus exiſtimatur ꝙ Europā in Cretā inſulā trāſuexerit incolumē. Lege fabulā. Et taurus mōs q̄ ab indico mari exurgens vaſte ſatis attollit. dein dextro latere ad ſeptentrionē ſiniſtro ad meridiē verſus it in occidentē rectus et ꝑpetuo iugo magnarūq; gentiū qua dorſum agit terminus ſed pro gentiū ac linguaruz varietate diuerſa habet noia Mons ei oppoſitus Antitaurus dicitur vbi in excelſiſſimam conſurgit ſublimitatem Caucaſus appellat q̄q; ſint qui taurū a caucaſo diuidant.

Taurinus a um: qđ eſt ex tauro boue vt pellis taurina. Sic dicunt oia a mutis aīalibus deriuata: ⁊ i penul. pro. ſeruāt. vt Leporinus/caprinus/Formicinus/hirundininus. Plau. in ru. Ad hirundininū nidum viſa eſt mihi ſimia vt inaſcenſionē faceret. Vervecinus: Porcinus: Ouinus: Suinus ⁊ huiuſmodi.

Tauri numero plurali ⁊ taurilia: ludi in honorez deoꝝ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

inferorum facti quos et boalia et bupetias aliquādo vocatos inuenimus. Sed proprie hi ludi ſunt boum gratia inſtituti. Item tauri ſcarabei terreſtres ſunt ricino ſimiles.

Tauram: vaccam dici exiſtimāt ſterilem ꝙ hec non magis pariat ꝙ̄ tauri.

Tauroſcythe: ppl̄i ſcythaꝝ q̄ taurū montē habitāt.

Taureus Neptūni Epithethon: qm̄ ei tauros immolabant: vel quia ſit deus maris ꝙ ſonum emittat ſimilē voci taurinę.

Taurea ſcutica ex corio bubulo facta. Iuuena. Taurea punit cōtinuo flexi crimen facinuſcꝫ capilli. Hiero. in lib. machabeoꝝ. ij. Contigit autem et ſeptem fratres vna cū matre apprehēſos compelli a rege ędere carnes porcinas flagris ⁊ taureis cruciatos.

Taurica cherſoneſus peninſula prouincia eſt europe ſicuti docet Ptolo. lib. iij. cuius fines ſunt Iſthmus Palus meotis: pontus ⁊ cimerius boſphorus. Ibi ciuitates ſitę ſūt Eupatoria ⁊ theodoſia: nūc Capha Eius ambitus. dcc. millia paſſ. cōplectiť: et a meotidis populis q̄ margines ipſius habitāt nomē aſſumpſit. De hac Iuue. Aegyptus q̄ppe illa nefandi taurica ſacri. Et ipſi etiā taurici imanes morib⁹ imanēcꝫ famā habētes ꝙ ſolerēt ꝓ victimis aduenas cedere.

Taurarij populi in taurica regione conſtituti.

Taurominiū: mons ſicilię multis bobus abundans: et ſupra eū vrbs eiuſdē nois quā ędificauerūt zanclei a quo taurominitanus ager: ⁊ taurominitani ciues: vn̄ eſt illud Taurominitanā vincunt feruore charybdim Scribit Pli. hanc vrbē qn̄cꝫ Naxon apppellatam.

Tautologia latine dici poteſt eiuſdem eloquiū. Idem Virg. libro. j. Si fata virum ſeruant: ſi veſcitur aura Etherea: necꝫ adhuc crudelib⁹ occubat vmbris. Nā totū qđ repetiť vnū eſt: ſed ad exprimendū conceptū crebro ſermone denunciatur.

Taxillus diminutiuū eſt a talus.

Taxus arbor abieti ſimilis baccaſcꝫ ferens quibus letale venenū ineſt precipue in hiſpania. Ab ea toxicū diciť q̄ſi taxicū. Virg. Sic tua. cyrneas fugiāt examina taxos. Fumus em̄ taxi mures necat. Taxus generis maſc. aial eſt qđ ⁊ taxo diciť. ⁊ Melis ab auiditate mellis. Eſt em̄ aluearibus infeſtus.

Taxo as: ſignificat p̄ſſius crebriuſcꝫ ꝙ̄ tāgo vn̄ id ꝓcul dubio inclinatum eſt: vt iacto: multo fuſius largiuſcꝫ eſt ꝙ̄ iacio. Taxare etiā pro precio eſtimare ponitur. Pli. li. xviij. Illos qui frugiferas tanti taxauerāt. Itē pro maledictis tangere. Sue. lib. ij. Sed etiā vt nummularij nepotē ſic taxat auguſtū. Feſtus. Taxatores a ſcenicis dicunť qui alterutrū maledictis tangunt.

Taxim aduerbiū ſignificat ſenſim. Pōponi⁹. Adoptate clandeſtino tacitus taxim pſpectaui.

Taygete: vna ex pleiadibus. Taygetum eſt mons ſub q̄ Sparta vt inq̄t Stra. Luc. li. iiij. Gelidicꝫ inculta iuuēctus taygeti. Hic mons cōſecratus eſt Bacho. et Homerus in hymnis ſic ait. ſ. καστορα καὶ πὸλυ δευκε αείσεὸ μουσ αλιγεια τὺνδαριδασ οἳ ζηνοσ ολυμπίου εξεγενον τοτουσ υποταυγε τοῦ κορυφησ τεκεποτνια ληδη λαθρη υποδμηθεῖσ ακελενεφεῖ κρονίωνι χαίρε τεϊυνδαριδαῖ ταχὲων επίβη τορὲσ ἵππων.

T Ante E

Thearus fluuius Thracie ad cuius caput cuz Darius ad ſcythas ꝓficiſcens applicuit caſtra: ibicꝫ trib⁹ diebus ſe continuit cuius dulciſſima aqua delectatus eo in loco columnā grecis lr̄is inſcriptā appoſuit.

Techna grece τέχνη latine ars. Inde technites artifex. Plau. Qui technas hominis deprehendi ſolus. Vnde Galenus opus ſuū technen. i. artē inſcripſit. Hinc Calotechnius bonus artifex. Victr. libro. iiij. Callimachus ob elegantiam ⁊ ſubtilitatē artis marmorer calotechnius eſt noiatus. Cacotechnius malus artifex. Technicus artificioſus.

Technophyon: greca dictio qua ſignificatur artis productio τέχνην artem greci dicunt ⁊ φυω ꝓduco. Sue. in Aug. Erat illi locus in ędito ſingularis quez ſyracuſas ⁊ Technophyon vocabat.

Teda arbor e laricum genere que liquorē ſeu picem ſtillat abundans ſucco liquidiore: ⁊ ob hoc flāmis ac lumini ſacroruz grata: vt inquit Plinius. Inde Tedas vocamus faces que optimę ex ea arbore fiebant. Et Cererem deam tediferam poete vocant: ꝙ tedas dicitur inflāmaſſe cuz inueſtigare vellet filiam Proſerpinam a plutone abreptam.

Tego is xi tectum: operio. Lactā. lib. ij. Non texit patris nuditatē. Per tranſlationē tegere ſignificat celare. Martialis. Qđ tegitur maius creditur eſſe malū Item defendere conſeruare. Saluſtius. At romani domi militiecꝫ intenti: feſtinare parare: alius alium hortari hoſtibus obuiam ire: libertatem patriam parenteſcꝫ armis tegere. A tego fiunt compoſita. Contego: totū tego. Hiero. de Paulo eremita. Aiaduertit intus grande veſtibulū qđ aperto deſuper cęlo patulis diffuſa ramis vetus palma cōtexerat. Detego contrarium eſt ſuo ſimplici. Lactā. lib. ij. Nunc interim falſa vt cępimus detegamus. Intego int⁹ tego. Pli. Vētriculi atcꝫ inteſtina pingui ac tenui omēto integunť. Obtego circū ſeu ſupra tego. Col. lib. iiij. Donēdo necubi ſcāna omittanť: ⁊ qđ eſt durū ſummis glebis obtegať. Pretego antetego. Lactā. li. iiij Tamē vitia ſua capillis ⁊ pallio ⁊ qđ maximū eſt velamentū diuitijs p̄tegebat. Protego tueor. Pertego pfecte tego. Plau. in Tri. Benefacta benefactis alijs p̄tegito ne ppluant. Retego nudo apio. Virg. Cecūcꝫ domus ſcelus omne retexit. Iuue. Si tibi zelotype retegantur ſcrinia meche. Supertego. Col. lib. x. Nihilominus congeſtu culmorum ⁊ frondium ſupertegemus: ꝙ̄tumcꝫ res patieť a frigore ⁊ tēpeſtate muniemus. Et oīa habēt penul. correptā.

Tegmen qđ ⁊ Tegimen ⁊ Tegmentum dicitur ſignificat quicq̄d aliquid tegit.

Tegillū paruū tegmē. Var. Ob aquā e nubibus tortā indicat fore vt tegillū paſtor ſibi ſumat. Eſt ⁊ tegillū cuculli vinculū e ſirpo. Plau. Tegillū mihi aret: id ſi vis dabo. At tigillū diminutiuū a tignū eſt.

Tegulum penultima correpta: idē qđ tegmen. Pli. Tegulo em̄ aquaticarum harundinū domos ſuas ſeptētrionales populi operiunt.

Tegula tegulę ꝙ domos tegat. Tegulę autem que ad balneas adhibenť a laxitate dicuntur mammate alie coctiles vocantur.

Tectum ⁊ participium ⁊ nomē eſſe poteſt. Participiū cum dicimus. Scelus tuū tectū eſt. Nomen cū ſignificat partē domus quę domū tegit: a tegēdo dictum: ꝙ̄uis etiā frequēter pro domo poni ſoleat: ⁊ generaliter pro omni loco ⁊ pro tabulatis oibus q̄bus ⁊ triclinia ⁊ cubicula ⁊ huiuſmodi teguntť: ⁊ in quibus tecti hoies habitare ſolent. Vnde architecti ⁊ Architectores dicti ſunt qui ędificādi ſcientiā habēt. Tectū etiam genus ouiū eſt: ſic dictū ꝙ maiore lana opertū ſit: vel ꝙ operimētis tegeretur. Plinius. Ouiū ſumma genera duo. Tectum ⁊ colonicum. Illud molli⁹: hoc in paſcuis delicatius.

Tectorium illinimentū qđdam eſt a tegendo ⁊ q̄ſi pauimentū parietis atcꝫ incruſtatio qđ fit cuz calce aut gypſo ad maiorē ſpectantium gratiā ⁊ decorē. Iuue. Tectoria prima reponit. Pli. lib. xxxvj. Ideocꝫ nulla tectoria eoꝝ rime fędauere. Vn̄ intunicata dicunť tetoria. Tector q̄ opus tectoriuz facit. Varro. Quā nec pictor nec tector vidit vncꝫ: ꝙ̄ in roſea q̄ eſt poli

ta opere tectorio elegãter. Albariũ qꝺ ſupponiť tectorio niſi pingi tectoriũ oportea t. Nam cũ pingendũ eſt nõ illinitur albario.

Tectorius a um: qꝺ ad tegendũ pertinet. Col. Sed ea tota materies ope tectorio leuigatur ex vtraqꝫ parte ne feles aut vipera ꝑrepat.

Teges ſtraguli genus ex vlua ſiue ſirpo: aut ſparto in lodicis ſimilitudinẽ: quo viliores vtuntur. Hãc vulgo ſtoreã vocãt. Uarro de re ruſt. Sicqꝫ fiunt de canabi lino: iũco: palmo: ſirpo: vt funes reſtes tegetes. Iuue. Auſa palatino tegetem ꝓferre cubili.

Tegeticula diminutiuũ parua teges. Uarro. Sed pro columbarijs in pariete mutulos aut palos in ordine ſupra quos tegeticule canabine ſint impoſite. Ouiꝺ. vocat tegetem mattam ſirpeam. Suſtulit in plauſtro ſirpea matta fuit.

Tegeum cum diph. in penultima: oppidum archadie a qua tegeus ſiue tegeaticus deꝰ Pan dictꝰ eſt. Prop. Fictilis ⁊ calami Pan tegee tui. Uirgi. vero nec primas ſyllabas produxit. Lateri atqꝫ humeris tegeuz ſubligat enſem. A papinio vero Mercurius tegeaticus dictus eſt illo verſu. Et cum menalia volucer tegeaticus vmbra. Olim lacedemonij bellum intulere tegeatibus ferentes ſecum compedes tanq̃ eſſent redacturi illos in captiuitatem. Sed congreſſi prelio ac fugati quicũqꝫ viui ſunt capti eiſdem quas ipſi attulerant compedibus compediti campum tegeatem metiti fune coluerunt.

Teium vrbs in paphlagonia: vt Sal. ſcribit: in qua ortus fuit Anacreon. Ũñ teius a um: trium ſyllabarũ. Ouiꝺ. Quid niſi cum muſto venerẽ cõfundere vino Precepit lyrici teia muſa ſenis? In hac fuit tẽplũ appollinis. Ũñ Apollo teius. Ex hac etiã Philete rus natus eſt auctor generis regũ Athalicorũ.

Telamones (vt inquit Seruius a noſtris appellantur ſigna que ſuſtinent: que greci atlantes vocitant. Uide in dictione athlas.

Teloboe etholie populi fuerunt.

Telephus penul. cor. myſiorum rex herculis filius qui a cerua nutritus fertur. Claud. Sanus achilleis remeauit telephus herbis.

Telos latine finis: honor: legio: tributum: vectigal: penſio. Eſt ⁊ nomen inſule: a qua

Telina vnguẽta dicta ſunt que a medicis cõmẽdantur. In ea eſt herba ſeu frutex teli: q̄ fenũgrecũ ſignificat: quaſi frutex inſule: vel inſula frutici nomen dedit.

Teloneũ pe. cor. grece τελωνιον menſa publicanorũ vbi vectigal exigitur.

Telonarij ſiue telones publicãi ⁊ tributoꝝ collectores

Telonẽ agricole vocãt lignũ longũ: quo vtũť ad aquã e puteis hauriendam.

Telegonus nomen proprium viri: qꝺ latine ſignificat nouiſſimo loco natum. Unde pro humili ⁊ inglorio ponitur. Fuit etiã filius Ulyſſis ex Circe: qui patrez interfecit roſtro piſcis illius qui xiphia dicitur qꝺ eſt inſtar lamine magni enſis vt ſcribit Oppianus de piſcibus: qꝺ genus enſis a matre accepit.

Telum dicitur omne qꝺ manu iaci poteſt: quo nomine lapis/lignum/plumbum/ferrum continetur. Dictuz ab eo ꝙ in longinquum mittatur. Nam apud grecos τηλε ſiue τηλου longe ſignificat. Uergil. pro gladio poſuit. At non hoc telum mea qꝺ vi dextera verſat Effugies.

Tellus luris: terre dea eſt. Terra vero elementũ ipſuz q̃uis ⁊ pro ipſa terra accipiatur: a tolerando ſiue tollendo dicta ꝙ eius fructus tollamus.

Tellus telli nomẽ viri proprium: quem Solon Creſo beatiorem putauit.

Telemachus Ulyſſis ex Penelope filius

Telecrus nomen ꝓprium regis laconie.

Telephus fuit herculis filius ex Auge nympha. Quĩ poſtea in lycia imperauit. Etiam multi alij fuerũt vt oſtẽdit. Suidas dicens. τηλεφοσ εκπεριδιου ουτωσ περησ και τηλεφοσ περγαμηνοσ γραμματικοσ οσ πολλα γεγραφε.

Temerarius dicitur non qui plus audet q̃ oportet: ſed qui facile nullo adhibito conſilio credit. Ouidius. Utinã temeraria dicar. Criminibus falſis inſimulaſe virũ. Itẽ temerarius metuendus. Plau. Sed qꝺ ꝙ picus vlmum tundit: Haud temerarium eſt. Item audax. vnde ⁊ temeritas et temeritudo. Pacuuius. Egon tyrãni nõ noui temeritudinẽ.

Temere aduerbium ſignificat male: ſtulte: inconſulte. Uide (inquit Terẽ.) ne quid temere agas. Hierony. Melius tñ deo cõmittimus q̃ aliq̄d temere definire velimus auctoritate noſtra qꝺ non probamus. Quidam etiam vſurpãt pro fere. Quintil. Illud ingeniorum velut precox genus nõ temere vnq̃ peruenit ad frugem. Et temere ſignificat ſine cauſa. Terentius. Haud temere.

Temero as: pe. cor. ſcelero: corrumpo: contamino. Ambro. Ne temerate virginitatis adureretur infamia. Idem. Quia nullius adhuc reſurgẽtis fuerat temerata veſtigio. Ũñ intemeratꝰ integer/ incorruptus/ inuiolatus. Idẽ. Nam ſi intemerata q̄ ſumpſimus indumẽta ſeruemꝰ plagas latronũ ſentire nõ poſſumꝰ. Uirgilius. Intemerata fides.

Temetum apud Hora. penul. produ. Apud Iuue. corripitur: accipiturqꝫ pro vino: dictum ꝙ tẽptet: hoc eſt labefactet mentẽ. Uirgilius. Tenuiſqꝫ lageos Tentatura pedes olim vincturaqꝫ linguam. Hinc temulentus/ vinolentus/ ebrioſus: Temulẽtia ebrioſitas. Pli. lib. xiiij. Cato ideo propinquos feminis oſculuz dare iuſſit vt ſcirent an temetũ olerent. Hoc tũ vino nomen erat. Unde ⁊ temulentia appellata. Per contrarium Abſtemius ſobrius.

Temno is pſi ptum: ſperno: a τεμνω quod incido reſecoqꝫ ſignificat: qm̃ que ſpernimus amputare ⁊ reſecare conſueuimus. Uirg. Diſcite iuſticiam moniti et nõ temnere diuos. Hinc contemno.

Temo temonis a tenendo dicitur. Eſt enim qui continet iugum.

Tempe neutro genere: ⁊ numero plurali proprie theſſalie loca quinqꝫ millium paſſuũ longitudine ⁊ ferme ſex latitudine pulcherrimus ager amenus gramine: refertus arboribus: canorus auium concentu: iugis dextra leuaqꝫ leniter ſeſe tollentibus: media interſecat peneus amnis: cuius ripas arbores veſtiũt. Ouidius libro. j. meta. Eſt nemus hemonie prerupta qꝺ vndiqꝫ claudit Sylua: vocãt tempe: per que peneus ab imo Effuſus pindo ſpumoſis voluiť vndis. Sunt ⁊ tempe in boetia que teumeſſia dicuntur a teumeſſo monte boetie ⁊ ab Ouidi. Cygnea dicta. Sunt in ſicilia a nomine amnis heloria. Abuſiue quecũqꝫ loca amena: nemora preſertim atqꝫ aquas habentia tempe vocamꝰ. Uirgilius. lib. ij. Geor. Spelunce viuiqꝫ lacus ac frigida tempe.

Tempero as: ſignificat rem ſuo ordine ac menſura adminiſtro. Cice. in tuſ. iiij. Rem vero publicam noſtri maiores certe melioribus tẽperauerunt: ⁊ inſtitutis ⁊ legibus. Unde dicimus temperare vinũ adhibita aqua: tẽperare iram ſedato animo: tẽperare ferrum flammis et ictibus. Temperamus ſtylum/calamum appetitum: ⁊ huiuſmodi. Hiero. Sic narratiõis ſtylum temperabo: vt non alia dicam q̃ que aut ſcripta ſunt: aut conſequenter ſcribi potuerunt. Et in Eccleſiaſtico inquit calamuz temperaui. Auguſt. Duo ſũt abſtinentie ⁊ crucis genera. Unum corporale: aliud ſpirituale. Ũñ a potu atqꝫ epulis temperare appetitum gule. Huius compoſita ſunt attempero: quod

eſt iuxta tẽpero ſeu cõcordo. Hiero. Prudẽs lector
caue ſemper ſuperſtitioſam intelligentiam: vt nõ tuo
ſenſu attẽperes ſcripturas: ſed ſcripturis iungas ſen/
ſum tuũ. Obtempero obedio.
Tẽperamentũ modificatio. Pli. Tali adhibito tẽpera
mẽto: vt nec laxet nimis: nec arctũ eſſe patiat̃.
Tẽperatura idem qđ tẽperamẽtũ. Idẽ Ferrũ a rubigi/
ne vindicatur ceruſa ⁊ gypſo ⁊ liquida pice. Hec eſt
eſt tẽp eratura a grecis antiphatia dicta.
Temperãtia vt Cice. li. ij. artis veteris ait. Eſt rõnis in
libidinem atqꝫ in alios non rectos impetus animi fir
ma ⁊ moderata dominatio. Aug. lib. j. de libe. arbi.
Tẽperãtia eſt affectio cohercens ⁊ cohibens appeti
tum ab his rebus q̃ turpiter appetunt̃. Huius par/
tes Continentia/clemẽtia/ modeſtia. Temperantia
inquit Sene. voluptatibus imperat: alias odit atqꝫ
abigit: alias diſpẽſat ⁊ ad ſanũ modũ redigit. Grece
σωφροσυνη ⁊ tẽperans σαφρων:
Temperies temperamentũ. Pli. Iunior. In quo ſalu/
berrima eſt aeris tẽperies. Pro hac quãqꝫ temperatu
ram ponimus. Varro. Quero vtrum hoc adduxerit
celi temperatura: an terre bonitas? Quandoqꝫ tem/
peries dicitur temperantia. Sta. lib. ij. Syl. Tran/
quillaqꝫ morum temperies. Quãdoqꝫ tẽporis accõ/
moditas ad aliquid agenduz. Pli. Sic iudicat̃ anni
tẽperies alibi tardius: alibi maturius.
Tempus vt Varro ſcribit eſt interuallum mundi ⁊ mo
tus diuiſum in partes aliquot ab ſolis ⁊ lune curſu a
quorum tenore tẽperato tẽpus dictum eſt. Tria ẽo
ſunt tẽpora. Preſens/p̃teritũ/⁊ futurũ. Aliq̃n tẽpus
ponit̃ pro tẽporis conditione. Cice. O mors: o tẽpo
ra. Et tempus pars capitis eſt. Habet eñ caput duo
tẽpora: vnum a dextra: alterum a ſiniſtra ſic dicta: qꝛ
anni in eis cognoſcantur. Virgi. libro. v. Ene. Tem/
poribus geminis canebat ſparſa ſenectus. Nam pri/
mo tẽpora caneſcunt: cauãturqꝫ magna diuturnitate
temporis. Colu. libro. vij. Decimo tamen anno tem/
pora cauari incipiunt: ſupercilia nõnunqꝫ caneſcere/
⁊ dentes prominere. Sciendũ eſt ꝙ cum dicimus ꝓ
tempore aduerbialiter ſignificat pro ratione tempo
ris. Cum tẽpore cũ mora ⁊ ſpacio temporis. In tẽpo
re opportune. Ex tempore ſubito: quaſi extra tempo/
ris cõmoditatem.
Temporius aduerbium deductuz a tempori aduerbio
qđ ſignificat opportune/tempeſtiue. Col. lib. ix. Eſca
his diuidẽda vt ⁊ mane nõ ꝓtinus a cubili latius eua
gent̃: ⁊ ante crepuſculũ ꝓpter cibi ſpem temporius
ad officinã redeant. Ouid. lib. iiij. me. Modo ſurgis
eoo Tẽporius celo: modo ſerius incidis vndis.
Tẽporarius a um: qđ nõ eſt ꝑpetuũ: ſed ad tempus du/
rans. Unde legimus Scaurum olim feciſſe in edili/
tate theatrũ tẽporariũ. i. tam diu duratuꝝ: donec ſpe
ctacula peragerent̃. Pli. lib. xvj. Nec terre tñ natu/
ra circa has refert: aut ꝑpetua celi: verũ ⁊ quedã tem
poraria vis imbriũ. Tẽporariũ etiã dicit̃ qđ ad tẽpꝰ
pertinet. Unde extẽporarium pro ſubitario capit̃: vt
oratio extẽporaria. i. ſubitaria ⁊ impmeditata. Tem/
porarie ſignificat ad tempus.
Tẽporaneus a um: qđ ad tẽpus ꝑtinet: ſiue qđ ſubito ⁊
in tp̃e fit. Hiero. in Deutro. Dabit pluuiã terre ve/
ſtre tẽporaneã ⁊ ſerotinã: vt colligatis frumẽtũ. i. ẜm
tẽporis exigentiã. Vñ extẽporaneum ꝓ ſubitario ac
impmeditato. Contẽporaneũ qđ eſt eiuſdẽ tẽporis ⁊
grece ſynchorium dicitur.
Tẽporale qđ ad tẽpus durat. Opponitur eniz eterno.
Leo pa. Intelligite dilectiſſimi quẽadmodũ ſit nouũ
ac vetus: tẽporale ⁊ eternum: corruptibile ⁊ incorru/
ptibile: mortale ⁊ imortale: paſchale myſterium. In/
terdũ dicit̃ qđ ad tẽpꝰ fit. Vñ dicimꝰ extẽporalẽ ora/
tionẽ impmeditatã. Tẽporaliter ad tẽpus. Extẽpora
liter impmeditate. Sueto. de Tito. Latine greceqꝫ
lingue vel in orãdo: vel in fingẽdis poematibus: ⁊ fa/
cilis ad extẽporalitatẽ vſqꝫ.
Tempeſtas modo ſignificat ipm tẽpus. Sal. in Iug.
Ea tẽpeſtate in exercitu noſtro fuere cõplures noui ⁊
ignobiles. Modo tranquillũ ⁊ ſerenũ tẽpus. Virg.
Unde hec tam clara repente Tẽpeſtas? Modo ꝓ/
cellã. Pli. Hũc diẽ feſtũ tẽpeſtatibꝰ leniẽdis ferunt
inſtitutũ. Idẽ. Tẽpeſtates vocamus in quibus gran
dines: ꝓcelle/ceteraqꝫ ſimilia intelliguntur: que cum
acciderint vis maior appellatur.
Tempeſtuoſum procelloſum. Gelli. Mare ſeuũ ac tẽ/
peſtuoſum erat.
Tempeſtiuus a um: opportunuz ⁊ qđ ſuo tempore fit.
Virg. li. j. Geor. Aut tẽpeſtiuã ſyluis euertere pinũ.
Hinc tẽpeſtiuitas ꝓ oportunitate: tẽpeſtiue oportu/
ne: ⁊ ſuo tẽpore: quorũ cõtraria ſunt Intẽpeſtiuus et
intempeſtiue. Unde Cicero nos admonet iraſcamur
aduerſus eos: qui nos intẽpeſtiue adeunt.
Tempeſtus a um: tempeſtiuus ⁊ intẽpeſtiuus ꝓ intem
peſtus. Unde nox intempeſta: ꝙ minime tempeſtiua
ſit rebus agendis.
Templũ ꝓprie locus vel in celo notatus ab augure vel
in terra a tuendo. i. ꝯſpiciendo: dictũ ꝙ ex omni par/
te: vel ex quo omnis pars aſpici poſſit. Primo autẽ
celum ipm dictũ eſt templũ: qꝛ ipſum primo tuemur.
Aen. Contremuit templũ magnũ Iouis altitonãtis
Eius partes quattuor eſſe dicunt̃. Siniſtra ab orien/
te. Dextera ab occaſu. Antica ad meridiez Poſtica
ad ſeptẽtrionem. In terris aũt dictum tẽplum ꝙ qui
buſdam conceptis verbis ab augure finiebatur: vñ
tueri quãcunqꝫ celi partẽ cõmode poſſet. Hinc contẽ
plo ſiue contẽplor: pro diligenter intueor. In hoc tẽ/
plo per augures conſtituto ſenatuſconſultuz fiebat.
Et niſi in eo fieret: nõ erat iuſtum. Ab hoc templo nõ
ſolum edes ſacre: ſed ⁊ alia loca ſepta ⁊ vnum tñ in/
troitum habẽtia/dici templa cepere. Quippe curia
hoſtilia tẽplũ erat: licet ſacra nõ eſſet. Itẽ tẽplũ voca/
tur tignum qđ in edificio tranſuerſum ſupra cãterios
ponit̃: vt inq̃t Feſtꝰ Victr. li. v. Et cãterij ꝓminẽtes
ad extremã ſuggrũdationẽ: ſupra cãterios tẽpla. Itẽ
ſepulchrũ dicit̃ tẽplũ. Virg. lib. iiij. Preterea fuit in
tectis de marmore templũ Coniugis antiqui. A tem
plum fit aduerbiũ extẽplo.
Tempſa fuit ciuitas brutiorũ.
Tenaſmus ⁊ teneſmus. Grece τενεσμοσ cũ frequẽs
eſt: ſed irrita deſidendi deijciẽdiqꝫ cupiditas cum in/
flãmatione ac tumore ſedis mucoſa ⁊ ſanguinolenta
quedam egerentis.
Tendo is: tetendi tenſum ⁊ tentum: quaſi tenue do. Eſt
eñ tendere extendere: qđ vero extẽditur attenuatur.
Virg. Tendunt vela noti. Salu. Manus ſupplices
ad celum tendere. Hiero. ad Iuli. Et arbitraris ſenẽ
diu poſſe viuere: cuius vt etas longa tendatur. Per
tranſlationez ſumitur interdũ pro inſidiari: ꝙ in hoc
laqueos extendere ſoleamus. Tereñ. in phor. Quia
nec rete accipitri tenditur: nec miluo. Interdum pro
conari. Virg. Ille ſimul manibus tẽdit diuellere no/
dos. Interdũ pro tentoria ponere ⁊ habitare. Vale.
maxi. li. ij. Ne quis eoꝝ intra caſtra tenderet. Virg.
Hic dolopum manus: hic ſeuus tendebat achilles.
Extendunt̃ enim tentoria dum ponunt̃. Interdũ pro
offerre qđ ꝓ tẽdẽdo manꝰ fieri ſolet. Idẽ. Paruũqꝫ
patri tendebat Iulũ. Interdũ ꝓ pergere: Et nos am
bulando iter videmur extendere: vt Per tot diſcri/
mina rerũ Tendimus in latium. Interdũ ꝓ ponere.
Sal. Interea rome multa ſimul moliri: conſuli inſi/
dias tẽdere. Huius cõpoſita ſunt attẽdo: contendo:
circuntendo. Pli. Cicũtendit retia ⁊ omnis occupat
ſaltus. Diſtendo: extẽdo: extra ſeu vltra tẽdo. Lactã.

lib.iiij.Extendit ergo in paſſione manus ſuas.Colu. lib.v.Quare cũ ad ſummũ palum recta vitis extenta eſt capiſtro conſtringit̃.Intendo/obtendo/oſtẽdo/ pertendo/protendo/⁊ ſubſtendo/quod eſt decipiendi gratia ſubdo aliquid aut machinor. Salu. Dum ſubſtendit inſidias militi.

Tendicula le.laqueꝰ eſt:quẽ auibꝰ ſiue feris tẽdimus.

Tentigo pe.ꝓdu.pruritus libidinis quo virilia extendunt̃:vt illud in Priap.Turpe quidẽ dictu ſed ſi tentigine rũpar.Falce mihi poſita fiet amica manus.

Tentipellium genus calciamenti ferratum:quo pelles extenduntur.

Tentorium tabernaculum:ꝙ ibi vela aut aliquid velorum tenduntur:vel ipſa potius velamenta contra iniuriam celi.

Tentum accipitur pro membro virili.Catul. Grandia te medij tenta vorare viri.

Teneo es:tenui tentũ apprehẽdo:detineo.Virg.Nec te teneo:nec dicta refello.Per tranſlationẽ tenere capitur pro habitare/poſſidere.Idẽ lib.iiij.geor.Que gurgitis huius Ima tenes.Aliquando pro cõſtringere.Idem.Texende ſepes etiam ⁊ pecus omne tenendum.Aliquando pro tergere.Idem.Et obducto late tenet omnia limo.Aliquando pro dirigere.Idem Sed vos qui tandem quibus aut veniſtis ab oris. Quove tenetis iter?Aliquando pro intelligere.Terentius.Rem tenes.Aliquando pro morari.Virg. Hunc pheniſſa tenet Dido.Aliquando pro implere perficere.Idem.Ni teneãt curſus.Et tenere ſeruare tueri.Ceſar com.iiij.Sabinus ideo omnibus rebus loco caſtris ſeſe tenebat.Idem.Eo abſente qui ſummam imperij teneret.i.haberet adminiſtraret.Virg. Capitolia alta tenebat.i.defendebat. Unde ecõtrario:victos loco motos dicimus.Cice.Loco ille motus eſt.Item teneri eſt obligari: vt ſi quis furetur rẽ ſacram de ꝓphano tenetur ne furti:an ſacrilegij.Itẽ tenere eſt poſſidere:occupare. Saluſtius in Iugur. Forte apud illum quem inhoneſta ⁊ pernicioſa libido tenet potentie paucorum decus atqꝫ libertatem ſuam gratificari.Huius cõpoſita ſunt Abſtineo:attineo:contineo:detineo: diſtineo:obtineo: pertineo: retineo:⁊ ſuſtineo: que habent ti ſyllabam correptã

Tento as:quidam a tendo:quidam a teneo deducunt. Tendo autem tentum. Unde tentigo et tentorium. Et ſic qui tentat quaſi manum tẽdit aut aliam corporis partem:in id qđ experiri vult et exquirere. Qui autem a teneo deriuant ac ratione ducũtur: ꝙ tẽtare experiri ſit vel inquirere: ⁊ verbo vel re quaſi manu tenere. Col.lib.ix. Sepius digitis loca feminarum tentanda ſunt.Nam in promptu gerunt oua:quibus iam partus appropinquat.Cice. in parad. Tentare volui an ita dici poſſent vt probarẽ. Virgilius. Vix primi prelia tentant.Tentare igitur eſt rem nõ intellectam:atqꝫ incertam aggredi:hoc eſt experiri vel diligenter inquirere.Tentare ꝟo de pudicitia eſt cum id agitur vt aliquis fiat impudicus. Cum ergo vel a tendo vel a teneo deriuatum ſit tento: conſtat ſimplici n ſcribendũ eſſe.Et ſic tentatus:tentatio. Cicero libro.j.offi.Tentata res eſt ab omni genere hominum Virgilius libro.iiij.Tentaturum aditus ⁊ que molliſſima fandi tempora.

Tentamentũ idẽ qđ tentatio.Virgi.libro.vij. Nec prima per artem tentamenta.

Tenax qui retinet vt glutinũ tenax. Aliquando dicitur parcus auaruſqꝫ.Apul.Homo diues:ſed nimiũ tenax. Aliquando durus: conſtans/perſeuerans.Horatius.Iuſtum ⁊ tenacem propoſiti virum.Hinc tenacior ⁊ tenaciſſimus.Colu.libro.j.Poteſt etiam illitteratus dummodo tenaciſſime memorie:rem ſatis cõmode adminiſtrare.Huius compoſitum eſt pertinax valde tenax.

Tenacia ⁊ tenacitas retẽtionẽ ⁊ parſimoniã: ⁊ duriciã ꝑſeuerantiãqꝫ ſignificat.

Tenor accẽtus:qui teneat id eſt dirigat ſermonem.Interdum dicitur ordo vel forma continuatio. Vale. max.lib.j.Quo minus religionibus ſuis tenor ſuaqꝫ obſeruatio redderetur.

Tenite credebantur eſſe ſortium dee:ꝙ tenendi poteſtatem haberent.

Tenebre pe.cor.priuatio lucis: ꝙ teneãt.i. impediant oculos ⁊ viſum ꝓhibeant.

Tenebricoſus a um: qđ tenebras inducit : tenebroſum tenebris plenum.

Tenebricor pe.cor. tenebras facio. Auguſti. Accedamus ad eum vt illuminemur: nõ quo modo ad eũ acceſſerũt Iudei vt tenebrarent̃.Hinc cõtenebro ⁊ obtenebro cõpoſita.Hiero.in lib. Numeri. At cõtenebrati aſcenderunt in verticem montis.

Tenebreſco obſcurus fio. Unde Augu. Ne contenebreſcat inquit.i.tenebroſus fiat.

Tenuis et hoc tenue:a teneo fieri videtur:ꝙ que tenuis ſunt facile teneant̃. Eſt eñ tenue paruum/exiguum. Cice. in Hort. Fundum non mediocri pecunia: ſed etiam tenui ꝑcipere poſſumus. Col.li.ij. Quo tenue linũ proueniat.Poteſt etiã ⁊ a tendo deduci:quoniã que extenduntur tenuia fiunt. Per tranſlationem nõ nunqꝫ ponitur pro paupe: ⁊ tenuitas pro paupertate. Cice. Tyroni. At poſſum ex meis anguſtijs illius ſuſtentare tenuitatẽ.

Tenuiculus diminutiuũ a tenui.Cice. Peto. Tenuiculo apparatu ſignificas Balbũ fuiſſe contentũ.

Tenuo as:tenuẽ/ſubtilẽ/macrum/debilẽ facio:ſiue minuo.Virg.lib.iij.Geor.Ipſa autẽ macie tenuant armenta volentes.Et in hymno.Ecce iã noctis tenuat̃ vmbra.Cõpoſita ſunt attenuo ⁊ extenuo.

Tenedos penultima correpta inſula in mari egeo inter Mitylenen ⁊ heleſpontũ contra troiam prope ſigeũ ab oſtijs.xx.paſ.millibus diſtat. Abeſt a Leſbo.cvj. millia paſ.Hec prius Leucophrys appellabat̃: quã alij Calydnam dixerũt. In hanc ex troade nauigauit cum nouis colonis tenes Cyeni filius: conditaqꝫ ex ſe vrbe tenedon vocauit: a qua ⁊ inſula denoiata eſt. Cice.Tenem ipm ex cuius noie tenedos noiat̃.Hinc tenedi dicuntur eius incole.

Tenos inſula vna ex cycladibus in qua eſt oppidũ eiuſdem nois:quã ꝓpter aquaruꝫ abundantiam Ariſto. Hydruſam appellatã dicit.Aliqui ophiuſam.

Tenus teni laqueus. Seruius dici putat extremas partes arcus: vñ tractũ ſit: vt hactenus: huſqꝫ ſignificet:quaſi vſqꝫ ad finem. Apud Plau. in Bac. Tenꝰ magis pro laqueo accipi videtur: qꝫ ꝓ arcu:cum ait. Pendebit hodie ita pulchre intendit tenus.

Tenus prepoſitio ſignificat propinquitateꝫ ⁊ qđ dicimus vſqꝫ ad. Nam qđ ꝓpinquum eſt quaſi tenere videtur id cui eſt propinquũ. Quidã a tendendo:ꝙ hec ꝑpoſitio extenſionẽ quandã ſignificare videat̃: ⁊ ablatiuo deſeruit: ſempqꝫ in ſingulari poſtponitur ablatiuo: vt hactenus: eatenus: quatenus: verbotenus: oretenus: capulotenus. Aliqñ etiam accuſatiuo iungitur. Flaccus in argo. Et tanaimtenus imerſo deſcẽdit in euro. In plurali ponit̃ etiã cũ gtõ. Virgi. Crurũtenus a mẽto palearia pendent. Et cumarũ tenus id eſt vſqꝫ ad cumas. Curt. Pauci hoſtiũtenus exacti penetrauere ad portum. Hora. ſine caſu poſuit tanqꝫ aduerbiũ. Eſt quodã prodire tenus ſi nõ datur vltra Aliquando ſignificat non vltra: vt geſſit conſulatum titulotenus non vltra titulum.

Tenontes ſunt recti ⁊ valentes nerui: a rigore dicti collum continentes ſine quibus ſuſtinere caput nõ poſſent ceruicis vertebre. Si quidẽ horum inter omnes

flexus alter ſemper intentus prolabi ſupiora nõ pa/
titur. In ipſis quoqꝫ pedibus neruum quendam latũ
qui a poplite demiſſus procumbit in calcez appellãt
tenonta: vt inq̃t Iul. Pol. Sed ⁊ neruos q̃ ex vtraqꝫ
ſtomachi parte ſunt τορουσ vocant.

Tener a um: quod eſt molle. Hinc tenera ętas puerilis
Transfertur ad animum. Iuue. Cum tener vxorem
ducat ſpado. Item tener dicitur qui facile commiſe/
retur. Hinc teneritas et teneritudo: tenere et teneri/
ter aduerbia.

Tenellus a um: diminutiuũ. vñ tenellã ętatem dicimus

Tenerasco tener fio: miteſco miſericordia ducor. Lucil.
lib. iij. Scilicet in tenero teneraſcere corpore mẽtes.

Tentyri ſiue tentyrite genus animalis venenoſi. Pli.
libro. xxviij. In inſula nili tentyri naſcẽtes tanto ſunt
crocodyllis terrori: vt vocem quoqꝫ eorum fugiant.
Tentyra vero ciuitas inferioris ęgypti: vnde ⁊ prę/
fectura tẽteritica: vel vt Plinius ait: inſula a nilo cir/
cundata: in qua habitant homines qui crocodyllos
non timent.

Tepor ⁊ tepiditas idem ſignificant. Colu. libro. ij. Si
vero tepor cęli ſiccitaſqꝫ regionis ſuadebit februario
ſtatim ꝓſcindendi ſunt.

Tepidus a um: qđ eſt medium inter calidum ⁊ frigidũ
Unde interdũ pro calido ponitur. Lucre. Tepidiſqꝫ
caminis. Interdũ pro frigido pręſertim qñ transfert
ad alia. Plau. Hic homo factus eſt tepidior. i. frigi/
dior: ſegnior. Interdum ꝓ inutili ſiue nocuo. Virgi.
Unde caue tepido ſudant humore lacune. Hinc ſub
tepidus aliq̃tũ tepidus: tepidulus diminutiuũ.

Tepeo es pui: tepidus ſum. Cato de re ruſt. Lenibus
ignis facito caleſcat vbi temperate tepebit tum cu/
minum indito. Hinc tepeſco tepidus fio. Leo papa.
Feruor fidei nõ tepeſcat. Huius compoſitũ eſt inte/
peſco: quod eſt valde tepeſco. Colu. Nunc mitigato
iam ⁊ intepeſcẽte frigore largiſſimis obliuitatibus li
beriqꝫ vindemijs exuberent.

Tepefio idem qđ tepeſco. Ambro. libro offi. Quis ne/
get verna temperie interiora terrarũ tepefieri: quos
glacies hyberna conſtrinxerat. Fitqꝫ a tepefacio.

Tepidariũ vas in quo aqua temperat̃: ſiue cella in quã
ex balneis exeuntes ingrediunt̃.

Terapne Helene patria in lacedemone etiaz inſula in
mari liguſtico: quam noſtri corſicã vocant que ⁊ cyr/
nos dicta fuit. Hinc terapneus a um. Ouidius. Ru/
re terapneo nata puella phryge. Hanc dictionez alij
cũ aſpiratione ſcribũt: alij ſine p. terramne: ſed male.

Tergeſte oppidum ab aquileia ſtad. centum octoginta
diſtãs: vt inq̃t Strabo. Hodie Trigeſtũ vocat̃. Sed
nes mentiuntur: nam τεγεσταιον λεγεγαι a Dio
nyſio libyco. ⁊ Euſtathio: ſed inſcij tergeſtam vocant
quaſi ibi res ter geſta fuerit: ſed aliqui de talibus ſcri
bunt: qui forſan quandoqꝫ laudabunt̃. Etiã Suidas.
τεγεγαιοι ονομα εθνοισ και θηλυκωσ τεγεσ
τηονομα πολεωσ πρὸσ ακυλιαν.

Tero ris triui tritum: frico: tundo. Plau. in aſi. Num
me illuc ducis vbi lapis lapidẽ terit. Plinius. Dein
refrigeratum teritur in farinam Terere iter eſt: iter
agere. Virgilius. Sepius e tectis penetralibus extu
tulit oua Anguſtum formica terens iter. Terere tem
pus eſt conſumere: ſimiliter terere ocium. Liuius li/
bro. j. Quas in conuiuijs luxuqꝫ cum equalibus vi/
derant tempus terentes. Idem in eodem. Regij qui
dam iuuenes interdum ocium conuiuijs comeſatio/
nibuſqꝫ inter ſe terebant. Huius compoſita ſunt at/
tero: quod eſt ad aliquid tero frico. Plinius libro. ix.
Anguillę atterũt ſe ſcopulis. Tibul. Aut operi inſue
tas atteruiſſe manus. Aliquando ſignificat vehemẽ/
ter tero: frango: ad terram traho: aut valde rodo. Co
lumella libro. ij. Demergunt vngulas ⁊ atterunt ſcin
duntqꝫ radices herbarum. Et libro. vj. Nam demiſ/
ſum ex eo palmitem germinantem inferior atteret
et fructum. Virgilius. Et grauis attrita pendebat cã
tharus anſa: id eſt conſumpta attenuata. Et libro. j.
Georgicorum. Depreſſo incipiat iam tum mihi tau/
rus aratro Ingemere: et ſulco attritus ſplendeſcere
vomer. id eſt roſus. Saluſtius. Per translationem
dixit. Poſt vbi eorum famam attriuerat maiora alia
impẽdebant: id eſt oppreſſerat. Contero totum ſi/
mul tero: tundo: conſumo: frango. Plautus in Aſi.
Utinam mihi ſtimulus in manu ſit: qui latera conte/
ram tua. Lactantius libro. iij. Qui cum ętates ſuas
niſi ſtudio philoſophie cõterãt. Columella libro. viij.
Remedio ſunt hyſopuz et ſal equis ponderibus con
trita. Terentius in Hecy. Curſitando atqꝫ ambulan
do totum hunc contriui diem. Detero: diſtero: extero
intero: intertero: obtero: protero: pertero valde tero
Colu. Per lineum fiſcuz quod pertriuerãt exprimũt.
Retero rurſus tero: purgo: excerno. Colu. libro. vij.
Pura deinde frumenta ſi in annos recondantur re/
teri debent. Nam quanto ſunt expolitiora: minus a
curgulionibus exedunt̃. Subtero ſubtus tero. Plau
tus aſi. Eos aſinos predicas vetulos claudos qui/
bus ſubtrite ad fęmina iam erant vngule. Hierony.
in Deutro. Et pes tuus non eſt ſubtritus. Semitero
quaſi medium tero. Colu. libro. j. Huic autem nubi/
larium applicari debet maxime in Italia propter in/
cõnſtantiam cęli: quo collata ſemitrita frumenta pro
tegantur ſi ſubitanens imber inceſſerit. Et omnia ha/
bent penultimã correptã.

Terra elementũ per duplex rr. licet a tero is: deducat̃:
ꝙ ſcz teratur. Ab hac locus cõmunis qui circa oppi/
dum colonis relinquitur territorium appellatur: ꝙ
maxime teratur. Et in ſingulari quidem terra totum
elementum eſt: id eſt ipſe orbis terre. In plurali ter/
ras aliquas ſignificamus. Virgilius. Multum ille
⁊ terris iactatus ⁊ alto. Ponitur tamen quãdoqꝫ ter
ra pro territorio ⁊ pro prouincia ſeu regione. Cicero
Eorum qui in hac terra fuerunt magnamqꝫ gręciam:
que tum florebat inſtitutis ⁊ p̃ceptis ſuis erudierũt.
Unde conterraneus qui ex eadem terra eſt: id eſt pro
uincia: Quis hęc dictio apud neminem idoneum au/
ctorem: niſi apud Pli. legatur: ⁊ vno dumtaxat loco
vbi Catullum vocat conterraneum. Varro. lib. j. de
re ruſt. ſcribit terram tribus modis dici. Cõmuni ꝓ/
prio ⁊ mixto. Cõmuni vt cum dicimus orbem terre:
et terram Italiam cum ⁊ lapis et arena ⁊ cetera ei⁹
generis ſint in nominando comprehenſa. Altero mo
do dicitur terra proprio nomine: que nullo alio voca
bulo: neqꝫ cognomĩe adiecto appellatur. Tertio mo
do dicitur terra que eſt mixta: in qua ſeri quid poteſt
⁊ naſci: vt argilloſa: aut lapidoſa. Terra etiam voca
tur veſta: eo ꝙ rebus omnibus veſtiatur: ſeu quia vi
ſua ſtat. Ouidius lib. vj. faſt. Stat vi terra ſua vi ſtã/
do veſta vocatur: Dicitur mater. Colu. Tu penitus
clatris eradere viſcera matris Ne dubita Pli. li. ij.
Sequit̃ terra cui vni rerũ naturę partiũ eximie ꝓpter
merita cognomen indidimus materne venerationis
Nos naſcentes excipit: natos alit: ſemel ęditos ſuſti/
net: ⁊ ſemper nouiſſime complexa gremio iam a reli/
qua natura abdicatos tũ maxima vt mater operiẽs:
⁊ paulopoſt: Terra ſerpentem homine percuſſo am/
plius non recipit.

Territorium vt inquit Pompo. eſt vniuerſitas agroꝝ
intra fines cuiuſqꝫ ciuitatis: qđ ab eo dictũ eſt: ꝙ ma/
xime terat̃: vel ꝙ magiſtratus ei⁹ loci intra eos fines
terendi. i. ſũmouẽdi ius habeat.

Terraceus terracea terraceum quod ex terra eſt: vt do/
mus terracea.

Terreus a um: quod ex terra eſt: vt vas terreum. Colu.

libro.j. Horreum camera cõtectũ: cuius ſolum terreum prius q̃ conſternatur perfoſſum.

Terrenus a um: qđ in terra natum eſt: vel in terra viuit vel aliquid cũ terra cõmune habet vt terrenũ animal Et terrenus pro terreo. Colu. Area quoq̃ ſi terrena erit: vt ſit ad tecturã ſatis habilis.

Terrenũ campus dicitur. Col. lib. ij. Callidiſſimi ruſticarum rerum genera terreni tria eſſe dixerunt. Campeſtre: collinum: montanum. Idem libro. j. Agrum habebimus ſalubri cęlo vberi gleba: parte campeſtri parte alia collibus vel ad orientem vel ad meridiem molliter deuexis: terreniſq̃ alijs atq̃ alijs ſylueſtribus et aſperis.

Terreſtris ⁊ hoc terreſtre: idem qđ terrenus: vt terreſtre animal.

Terrigena penul. corre. qui ex terra natus eſt: terricola qui terram habitat.

Terręmotus dicitur cũ terrę incluſo ſpũ contremiſcunt maguo ſępe habitantiũ damno.

Terraneola cum accentu in antepe. auis alaude ſimilis pręterq̃ ꝙ in capite apicẽ nõ habz ſicut alauda: dicta terraneola ꝙ non in arboribus: ſed in terra verſetur atq̃ nidificet.

Terebra ſiue terebrum penultima correpta inſtrumentum quo ligna perforantur: a tero. Eius dimnutiuuz eſt terebellum.

Terebro as: terendo perforo. Virgilius. Et terebrare cauas vteri ⁊ tentare latebras. Huius compoſitum eſt exterebro: qđ eſt extorqueo: ⁊ ſcrutor. Plautꝰ. Ex terebra prorſus atq̃ excute.

Teredo pe. pro. vermis in ligno naſcẽs a terendo dictꝰ vel a ſono. qui eſt τεριδων. Eadem et tinea dicitur licet ſint qui diſtinguant vt teredines dicantur in mari: hoc eſt in nauibus: tineę terreſtres ſint. Columel. libro. v. Nam ⁊ teredinẽ formicaſq̃ ꝓhibet.

Teres etis penultima correpta dicitur quicquid rotundum oblongũq̃ eſt: vt columna ⁊ arbor: quod quaſi terendo ſit rotundum. Virgilius. Incumbẽs tereti damon ſic cępit oliuę.

Terminus proprie dicit̃ ſignũ qđ agrũ ab agro diuidit terendo: ꝙ he partes maxime terãtur. Nam vtrinq̃ ab hijs qui agrum ſuum colerent fodiendo teritur. Hinc terminus pro fine accipit̃. Cicero. Cum nulluz tot calamitatibus atq̃ erumnis terminum inueniremus. Et apud antiquos terminorũ deus putabatur. Dialectici terminum definiunt eſſe ſignum oratiõis conſtitutiuum. Huius compoſita ſunt Anterminus quod eſt quaſi circũterminus: qui circa terminos prouincie manet. Conterminus qui eſt vicinus et finitimus. Columella libro. j. Priuatos quoq̃ memoria tradidit ⁊ in regionibus grecie: ⁊ in hac ipſa heſperia deteſtabiles fuiſſe vicinos niſi autolicus ille cuiq̃ potuit tolerabilis eſſe cõterminus: aut auentini mõte incola palatinis vllũ gaudiũ finitimis ſuis cacꝰ attulit.

Termino as: finio. Lactã. lib. ij. Iam vo illa concluſio qua ſententiã terminauit Tullius multo abſurdior. Huius compoſita ſunt: determino qđ eſt definio delibero ⁊ quaſi cogitationi terminum impono. Idem libro. iiij. Determinanda eſt nobis veritas breuiter et in ſuo proprio domicilio collocanda. Distermino diuido: diſſipo. Extermino expello ⁊ veluti extra terminos mitto.

Terma atis: extremũ/terminꝰ/finis/meta/plãta pedis.

Termes ramus ex arbore decerptus cũ fructu: qui quoniam in diuiſione agrorum anteq̃ mete ponerẽtur figi ſolebat: termino nomen dedit. Et propie termes (vt ait Porphirio) eſt oliue: ſicut palmes vitis. Horatius. Nunq̃ fallẽtis termes oliue. Gel. Termitẽ palme ramũ cum fructu auulſum dixit. Eſt ⁊ termes vermiculi genus carnem exedens.

Tergo gis: ⁊ tergeo es: ſi ſum: ⁊ ſm antiquos tertum: ſignificat mundo: nitidum facio. Iuuenalis. Vaſa aſpera tergeat alter. Plau. Ornantur/lauantur/tergentur/poliuntur. Huius compoſita ſunt. Abſtergo ſordes remoueo. Liuius libro. j. Inſpectum vulnus abſterſo cruore oĩa ſalubria eſſe. Per tranſlationẽ ſignificat aufero. Cice. Volo abſtergere animi tui metum. Attergo. Cice. in Ver. Quod fanuz deniq̃ qđ nõ auerſum: neq̃ atterſum reliqueris. Detergo deorſum tergo: ⁊ ſordes aufero. Hiero. ad dama. In cõmune deum deprecemur vt mihi quoq̃ de altari carbo mittat̃ vt omni peccatorũ labe deterſa primo poſſim dei ſacramenta conſpicere: dehinc enarrare: que video. Columella libro. vij. Tum etiam ſpongia labra detergeri. Et lib. ij. Omnis humor ſole vẽto vel deterſus eſt. i. ſiccatus. Extergo perfecte tergo. Cato de re ruſt. Poſt diem omnino duodecimũ pernas eximito ⁊ ſalẽ omnẽ detergito: ⁊ ſuſpendito in ventum biduum tertio extergito.

Tergus oris. corium. Virgi. Tergora diripiunt coſtis ⁊ viſcera nudant.

Tergum dorſum. Virgi. Manibus poſt terga reuinctis. Ouid. lib. j. meta. Oſſaq̃ poſt tergum mane iactata parẽtis. Et non tantũ animalium eſt: ſed etiam aquarũ ⁊ aliarũ rerum. Vnde a tergo dicimus a parte poſteriore mẽbranę ſiue papyri aut alterꝰ cuiuſq̃ rei. Iuue. Scriptus ⁊ a tergo necduz finitus oreſtes Hinc poſtergo gas: ⁊ tergiuerſor. Aliquando tamẽ tergum pro tergore ponitur. Virgi. Mercatiq̃ ſolũ facti de nomine byrſam Taurino q̃tum poſſit circũdare tergo. Item pro ſcuto: quoniam ſcuta pellibus tegi ſolẽt. Idem. Et tergo decutit haſtas. Et tam tergus q̃ tergum a terendo dici vident̃: quoniam vehẽdis oneribus teruntur.

Tergiuerſor fallo ⁊ dicta muto: Aliquãdo etiaz cõtradico: quaſi terga verto. Nã vertere terga fugere eſt: quod ⁊ terga dare dicimus. Plau. Quid expectas: quid tergiuerſaris? Proprie tamen tergiuerſari eſt eorũ qui terga vertentes: adhuc tamen pugnant: nec ſeſe victos rõnibus volunt agnoſci. Cice. lib. iij. tuſc. Quid tergiuerſamur epicurę: nec fatemur eã nos dicere voluptatẽ quã tu idem cum os perfricuiſti ſoles dicere. i. diſſimulamꝰ et ſubterfugimus. Antiqui tergiuerſatorem dicebant bouinatorem. Iuriſconſulti accipiunt tergiuerſari pro in vniuerſum ab accuſatione deſiſtere.

Terror timoris incuſſio. Cice. lib. iiij. tuſ. Que aũt ſubiecta ſunt ſub metu: ea ſic diffiniunt. Pigricia metum conſequentis laboris terrorem metum concutientez. Ex quo fit vt pudorem rubor: terrorem pallor: ⁊ tremor ⁊ dentium crepitus conſequatur. Seruius inter terrorem ⁊ metum ſic diſtinguit: ꝙ terror proprie ſit qui alijs infertur: vnde ⁊ terribilis dicitur. Metus quem habent timentes: licet aliquãdo terror pro metu ponatur. Virgilius. Qđ ſi tantus habet mentes ⁊ pectora terror.

Terreo es rui itum: timorem alicui incutio. Hierony. ad Helio. Nolo te antiquę peregrinationis terreat difficultas. Huius compoſita abſterreo: conterreo. Columella in pręfa. Qui tam varie tanq̃ vaſte ſcientie deſperatione conterriti nollent experiri: qđ ſe aſſequi poſſe diffidẽt. Deterreo: exterreo: perterreo eiuſdem ſignificationis.

Territo as pe. cor. frequentatiuũ. Terẽ. in. And. Dij te eradicent ita me miſeram territas.

Terrefacio terrore afficio: a quo terrificus a um: qđ terrorem facit: cõpoſitũ eſt perterrefacio.

Terricrepus a um pe. cor. terribiliter ſeu cuz terrore increpans. Aug. lib. viij. confeſ. Que iſte ſenex ore terricrepo tot annos defenſitauerat.

Terribile formidabile atqꝫ horrendū.

Terriculamenta terrores ſunt ⁊ formidamina.

Terebinthus arbor nigrū lignū cum ſplendore prefe/
rens:habenſqꝫ ſoliditatē in buxi ſpeciē. Virg. lib. x.
Incluſum buxo aut erithia terebintho. Ex hac tere/
binthina reſina: quā nos teremētinam appellamus.
Pli. Terebinthinā in ſartagine referuēti hāc cetere
ꝓferentes. Terebinthus maſcula ⁊ femina eſt. Ma/
ſcula ſterilis. Femina duplex eſt. Alteri rubet fructꝰ
magnitudine lentis. Alteri fructus pallet et cū vite
matureſcit reſinoſus.

Tereus: rex thracum Martis ex Biſtonide nympha
filius. Ouid. lib. vj. me. Et genus a magno ducente
forte gradiuo. Lege fabulam.

Terpſichore penul. cor. fuit vna ex nouem muſis: vide
in dictione muſa.

Terpſicerotes penul. pro. ductū nomen a modulatis:
et quaſi ad lyram compoſitis cornibus.

Terentū locus in cāpo martio ꝙ in eo ara ditis patris
in terra occultaretur. Erat hic locus diti ac ꝓſerpine
ſacer: in quo omniū qui naſcerent̄ aut morerent̄ noia
ſcribi ſolebant quotiēs ciuitas luſtrabat̄. Mar. Bis
mea romano ſpectata eſt vita terento: Et nihil extre
mos perdidit ante rogos.

Ter aduerbiū nūerale; ſeu ordinale: vt bis/ter/quater.
Hinc tertius a. um. a q̄ fiūt aduerbia tertio: ⁊ tertiū.

Tertio as. q̄ſi tertiā facio: ſiue diuido. Col. lib. ij. Sed
iugerū talis ager q̄ttuor operis expedit̄. Nā cōmo/
de ꝓſcindit̄ duabus: vna iterat̄ tertiat̄ dodrante: in
lyrā redigitur quadrante opere.

Theſſera latine quattuor dicitur: vnde ⁊ id dicit̄/quod
omni ex parte q̄dratū eſt. Teſſere etiā dicunt̄ quibꝰ
in tabula luſoria ludit̄. Sunt em̄ quadrate et puncta
habent: et cū iaciunt̄ in quācunqꝫ partē incubuerint
immotā habent ſtabilitatem. τεσσαρα .i. quattuor
Cice. in Cato. Nobis ſenibus ex luſionibus multis
talos relinquant ⁊ teſſeras. Ne alio noie quadrāta/
lia dicunt̄: grece cubi: vt Gellius ⁊ Macro. ſcribūt:
inde cubicum corpus. Talus eſt quattuor laterum
et concauus ad ſimilitudinē tali qui eſt os in articu/
lo pedis ventre eminens concaua vertebra ligatus
qua[illegible] forma: altera parte concauus: altera fere
planus. Eſtqꝫ in poſteriori ſuffragine dūtaxat: nūqꝫ
in prioribus pedibus: nec ē homini aut aliis anima/
libus habentibus digitos: nec ſolidas habentibus
vngulas: ſed tm̄ biſulcis. Ex iactu talorū varia pun/
cta fiebant. Nam latus quo vnitas ſignificabatur:
canis ſiue canicula appellatur in quē conuerſo talo
deponebatur: ab eo qui iactauerat nūmus vnus ſine
aliquo lucro. Idcirco canis damnoſa vocat̄. Ouid.
Quid valeāt tali quo poſſis plurima iactu. Figere:
dānoſas effigiaſqꝫ canes. Eius oppoſitū venꝰ dicit̄:
ſex cous ſignificans ſeptenariū numeꝝ. Et is qui ta/
lorū iactu hunc numerū reddidiſſet ſex lucrifaciebat.
Preterea quicquid eſſet canicule iactu eraſum. Alia
duo latera Chius et ſenio dicunt̄. Ternariū ille: hic
quaternariū ſignificans. Nā binarius et quinarius
numerus in talis non erat. Chius tris nūmos lucra/
batur: ſenio quattuor. Ideo dexter hoc eſt felix et ꝓ/
pitius dicebat̄. Perſius. Quid dexter ſenio ferret:
Scire erat in voto. Suet. de Augu. Talis iactatis
vt quiſqꝫ canem: aut ſenionē iecerat in ſinglos talos
conferebat in medium quos tollebat vniuerſos qui
veneren iecerat. Alie quoqꝫ in hoc ludi genere diffe
rentie fuere: nam ⁊ voltorios habebant ⁊ herculem
baſilicū. Plaut. Talos poſcit ſibi in manū ꝓuocat
me in aleā: iacit voltorios quattuor. Talos arripio
herculē iacto baſilicum. Talus grece: Aſtragalus: a
quo aſtragaliço talis ludo. Calculus eſt is quē latro/
nem et latrunculū antiqui appellarunt: iuniores ſo
ſcacum vocitant. Mar. Hic mihi biſſeno numerat̄
teſſera puncto. Calculus hic gemino diſcolor hoſte
perit. Et item. Inſidioſorum ſi ludis bella latronū:
Iſte tibi geminus miles ⁊ hoſtis erit. Eſt itē teſſera
ſignum bellicum: quod ad pugnam exeūtibus datur
ſcꝫ propter confuſionē quod ⁊ ſymbolū dicitur: vt in
bello Martij Burdeus In ſille Apollo delphicus:
in Ceſaris venus genitrix. Virg. lib. vij. It bello teſ
ſera ſignum. Liui. lib. vij. Ceteris omnibus teſſeram
dari iubet. Itē teſſera eſt belli ⁊ pacis future ſignū.
Pompo. Q. Mutius miſſus ad cartaginēſes lega/
tus cū eſſent due teſſere poſite: vna pacis: altera bel/
li: arbitrio ſibi dato vtrā vellet deferre: vtrāqꝫ ſuſtu/
lit et ait. Carthaginenſes petere debere vtrum mal/
lēt accipere. Ponit̄ nōnunqꝫ pro ſigno frumētario:
quo exhibito vnuſquiſqꝫ frumētū pro portione acci/
piebat a principe: ſicut ex more vetuſto in patria no
ſtra fieri ſolitum eſt ab his qui pauperū curā habent.
Nam erogantur ſigna quedā plumbea quibus exhi
bitis ſigillatim accipiunt certam menſurā farine vel
panis, vini ve. Sue. in Augu. Ac ne plebs frumen/
tationum cauſa frequentius a negocijs auocaretur
ter in annum quaternorum menſium teſſeras dare
deſtinauit. Iuuenalis. Sūmula ne pereat: qua vilis
teſſera venit Frumenti. Hec teſſera etiā frumētatio
dicitur preſertim cum frumentum erogatur: ſic etiā
dicūtur teſſere nummarie quibus exhibitis ſumma
nummum preſcripta repenſari ſolet. Preterea teſſe
ra ſeu teſſella calamus eſt qui inſeritur ramo: quod
vero in terra ſeritur talea vocatur. Plinius. Quidā
huic generi miſcuere fiſſurā in vitibus exempta cor/
tice teſſella ſurculo a latere plano adigēdo. Itē teſſe/
ra eſt lignum vtrinqꝫ complanatum in quo numeri
deſcribuntur: quod ⁊ talea dicitur. Plautus Suam
vterqꝫ teſſeram habet ratio conſtat: hoc et teſſerula
dicitur. Pli. Frumenti rationē teſſerulis oſtēdebat:
Et teſſere ſeu teſſerule lapilli ſunt ad conficienda ſter
nendaqꝫ pauimenta. Cic. lib. iij. de ora. Que lepide
lexes ſyntheſis cōpoſite: vt teſſerule omnes arte pa/
uimento atqꝫ emblemate vermiculato. Item teſſera
figura geometrica que cubus vocatur: cuiꝰ meminit
Macro. in primo ſom. ſcip. Eſt et in arithmetica nu
merus octonarius. Vnde Martianus in arith. Si
teſſera teſſeram metitur.

Teſſella ⁊ teſſerula dimi. ſunt a teſſera.

Teſſerarius qui teſſeram. i. preceptū ducis per contu/
bernia militū nunciat.

Teſſerarius a. um. quod ad teſſeras pertinet: vt ludus
teſſerarius.

Teſſellatus a. um. quod teſſellis .i. paruis quadratis
lapillis intextum eſt: vt pauimentū teſſellatū: a teſſe/
ris: quarū forma quadrata eſt. Sue. de Ceſa. Mun
diciarū lautitiarūqꝫ ſtudioſiſſimū multi ꝓdiderunt:
q̄uis tenuē adhuc et oberatū in expeditionibꝰ teſſel/
lata ⁊ ſectilia pauimēta circūtuliſſe. Victru. lib. vij.
Meminit pauimentorū teſſellatoꝝ atqꝫ ſectiliū: ſcri
bitqꝫ pauimēta ſectilia ⁊ teſſeris ſtructa oēs angu/
los equales habere debere: et ſectilia q̄m in particu/
las ſecta ſunt: vt quocunqꝫ velis poſſint circumferri.
Erāt ⁊ teſſellate quedā tunice. Pli. lib. xxxv. Zeuſis
aureis litteris in palliorū teſſeris: intextum nomen
ſuum oſtentabat.

Teſſeredecas cadis: q̄terdena dicit̄ a teſſera quattuor
et decas decem. Quidam interpoūt ſyllabam teſſe
reſedecas dicentes.

Teſta fruſtum vaſis fictilis: et cuiuſqꝫ lateris. Plinius
lib. xxxvj. Si ⁊ teſte tuſe tertia pars addatur: melior
materia erit: vnde ⁊ pro calculis ponitur: quos greci
oſtracos dicūt. Teſta quoqꝫ dicitur vas figlinum in
igne decoctū: quaſi toſta: ꝙ e molli creta fabrefacta

torreatur: deinde coquatur. Tibul. Pax aluit vites et ſuccos cõdidit vuę. Fūderet vt nato teſta paterna merum. Var. de lin. la. Teſtu indeclinabile pro teſta poſuit. A teſta fit teſtaceus a. um. quod ex teſta eſt. Pli. Inſectorum omnium et quibus teſtacea operimenta oculi mouentur. Item teſte intelliguntur omnes piſces qui duriori cortice tegũtur. Horatius in Ser. Sed non omne mare eſt generoſe fertile teſte. Teſteus a. um. idẽ quod teſtaceus: vt apud Hiere. prophetam. Vade et accipe lagunculã teſteã a ſenioribus populi.

Teſtatim aduerbiũ ſignificat cõminutim.

Teſtus us. tegmen teſtaceum: ſub quo placente ⁊ alia coquunt. Cato. In foco calido ſub teſtu coquito leuiter. Dicit et teſtũ: ſiue teſtus teſti. Pli. li. xxxij. Sub greco teſto hoc greci vocãt clybanũ. Vñ panis teſtuaceus dr apud nos quẽ illi clybanitin.

Teſtuacium quod in teſtu calido coquebatur. Condimentum ex varijs eſculentis a teſtu: ſub quo calido coquitur vt inquit Var.

Teſtudo animal quod tarde graditur: et phthyſicis lienoſis caducisq́ opitulatur: dicta teſtudo (Varrone teſte) q teſta tegatur. Earum genera ſunt marine: paluſtres: terreſtres: et lutarie/ que in dulci aqua diuerſantur. Hieron. ad preſidium. Teſtudo marina que eſt grandis vt inſula dum emergit de alto oſtendit ſe in ipo mari tanq̃ petrã: nec ſe mouet inde quoadusq́ hoies naues ligẽt. Et cũ hec ſenſerit trahit ſe in altũ: ſed cum eſurierit aperit os et bonum odorem reddit ad quẽ piſces ceteri colligũtur. Terreſtres limacas a limo dicimus. Teſtudo etiã dicit materia tabulatis contexta ⁊ corijs cilicinis aut centonibus ⁊ alijs que difficulter comburi poſſunt contecta. Hec intrinſecus habet trabem que vnco pfigebat ferro: et falx vocabatur ab eo q incuruata eſſet ⁊ de muro extraheret lapides. Retro eñi ducebatur trabs funiculis ſuſpenſa vt reducta impetuoſius feriret. Ideoq́ et teſtudo dicta a ſimilitudine reptilis: q caput nũc exerat: nũc reducat Syrius. Tandem condenſis arcte teſtudinis armis. Subducto peni vallo cecaq́ latebra Pandũt plapſam ſuffoſſis menibus vrbẽ. Hoc etiã inſtrumentum arietem appellant: ab eo q aries fronte. i. capite pugnat. Rurſus teſtudines dicũtur loca in edificijs camerata ad ſimilitudinẽ aquatilium teſtudinum que duris tergoribus ſunt ⁊ incuruis: q̃ ideo in tẽplis ſic fiunt vt ſimulachri imago celi reddat imaginem quod conſtat eſſe conuexum. Virg. Tum foribus diue media teſtudine templi. Hinc et ſcuta dicuntur teſtudines que ſint in teſtudinum modum curuata. Nam in armorum generibus milites plerunq́ ſumunt ab animalibus nomina. Item teſtudo lyra dicitur: quoniam mercurius citharam de teſtudine ſicca meditatus eſt vt Hygi. refert. Hor. O decus phebi ⁊ dapibꝰ ſupremi grata teſtudo Iouis o laborũ dulce lenimen.

Teſtudinatum tectũ: quod eſt deuexum in. iiij. partes: ſicut pectinatũ in duas. Vict. lib. ij. Tecta recidẽtes ad extremos tranſtra traijciunt gradatim cõtrahentes et ita ex quattuor partibus ad altitudinẽ educũt medio metas quas luto ⁊ fronde tegentes efficiunt teſtudinata tecta.

Teſtis generis communis: qui teſtimonium profert: ab eo dictus q tueatur ſtatum cauſe: vel q ante ſtet quaſi anteſtis. i. ante ſtans. Hiero. ad Euſto. neutro generi iunxit: cũ inquit. Nec vero inanis ſopor: aut vana ſomnia quibus ſepe deludimur teſte eſt tribunal illud ante qð iacui: iudiciũ teſte eſt quod timui. Teſtis vo pro teſticulo maſ. ge. eſt: dictus q virilitatis teſtis ſit. Vir. Magnis teſtibus iſta res agetur. Conteſtes qui idem teſtificantur.

Teſticulor qð et teſtillor dr: ſignificat iumẽtis maribꝰ feminas vel feminis mares admoueo.

Teſtor aris. teſtimoniũ dico. Virg. Teſtor in occaſu veſtro. Aliquãdo teſtem facio: vel in teſtimoniũ adduco: ⁊ alterius implorato teſtimonio aſſero. Virg. Vos eterni ignes et non violabile veſtrũ Teſtor numen ait. Hier. in paulo: Quod ne cui impoſſibile videatur dominũ Ieſum chriſtũ teſtor: ⁊ ſanctos angelos eius in ea parte eremi que iuxta ſyriã ſarracenis iungitur et vidiſſe me monachos et videre e quibus vnus. xxx. iam per annos clauſus ordeaceo pane et lutulenta aqua viuit. Interdũ teſtari eſt precari quia precando ſolemus numina adhibere. Plaut. Ipſus tete p ſuperos oĩs teſtat. Et teſtari teſtamentũ facere: hoc eſt voluntatẽ ſupremã teſtificari: quia in eo teſtatus eſt quid velit. Unde apoſtolus. Teſtamẽtũ in morte confirmatũ eſt: Alioquin nondũ valet dum viuit qui teſtatꝰ eſt. Sciendũ q a teſtor quãdo ſignificat teſtimonium fit teſtificor: quãdo vero ſignificat teſtamẽtũ condo fit teſtator et teſtatrix: qñ ſignificat precor fit ab eo obteſtor et deteſtor. Huius vbi compoſita ſunt Atteſtor quod eſt teſtimoniũ adduco/ cõfirmo. Vñ atteſtata fulgura dicta ſũt: que iterato fiebãt: videlicet ſignificationẽ priorũ atteſtãtis. Plau. in perſa. Nõne atteſtaris: tua ne ego cauſa carnifex cuiq́ mortali libero aures atteram. Conteſtor teſtẽ facio: teſtẽ inuoco: vel teſtificando certifico. Cice. L. Flacco. O nux illa que pene eternas huic vrbi tenebras attuliſti: cũ galli ad bellũ catilina ad vrbẽ: coniurati ad ferrũ ⁊ flammã vocabant: cũ ego te Falcce celũ terramq́ cõteſtans. Idẽ Apio. pul. De me tibi ſic conteſtans oĩes deos pmitto ac confirmo. Aliquãdo conteſtari eſt ⁊ cõtra teſtari. Hiero. in exod. Qꝫ ſi bos cornupeta fuerit ab heri ⁊ nudiuſtertius ⁊ conteſtati ſunt dominũ eius. Lactã. lib. vij. Sacris litteris conteſtantibꝰ non reſurrecturus eſſe impios in iudiciũ. Et ratione pppoſitionis con põt ſignificare ſimul teſtari ſicut et cõteſtes. Conteſtari litẽ quid ſit vide in ordine litterarũ. Deteſtor: obteſtor vehemẽter precor. Proteſtor qð eſt cauendũ ⁊ que fieri non debent manifeſte denũcio.

Teſtatus qui teſtamentũ cõdidit. Cuius contrariũ eſt inteſtatus: qui teſtamentũ non condidit. Unde et ab inteſtato dicimꝰ aliquẽ diẽ obijſſe. Et in ſignificatõe paſſiua Teſtatus dr apertus vulgatus ab omnibus cognitus q id quaſi omnes teſtent. Cice. Curi. Aut certe teſtatũ apud animũ tuũ reliquerã qð ſenſerim. Hinc teſtatior et teſtatiſſimus. Augu. lib. viij. con. Stupebamus audientes tã recenti memorie ⁊ ppe noſtris temporibus teſtatiſſima mirabilia tua in fide recta Hircius. Qua notior teſtatiorq́ virtus eſſet.

Teſtator qui teſtamentũ fecit: vt eſt apud apo. Ubi teſtamentũ mors neceſſe eſt intercedat teſtatoris.

Teſtatio ⁊ teſtimoniũ pprie ſunt teſtium dicta.

Teſtamentũ dictũ eſt quod ſit volũtatis noſtre veluti teſtimoniũ: vnde ⁊ vltima volũtas appellat. Vlpia. Teſtamentũ eſt volũtatis noſtre iuſta ſentẽtia de eo qð poſt mortẽ fieri voluerimus. Et pprie qð pfectũ eſt teſtamentum dicit: ſed abuſiue quoq́ teſtamenta appellamꝰ ea que falſa vel iniuſta vel irrita vl' rupta: itemq́ impfecta ſũt. In ſacrie quoq́ lris oĩe pactũ ⁊ placitũ teſtamentũ dicit: vt in ps. Aduerſum te teſtamentũ diſpoſuerũt: ſic Laban et Iacob teſtamentũ fecerũt quod vtiq́ inter viuos valeret.

Teſtamentarius qui teſtamenta falſa conficit. Cic. lib. iij. offi. Non de ſiccarijs veneficijs: teſtamẽtarijs furibus peculatoribus hoc loco diſſerendũ eſt.

Teſtamentarius a. um. quod ad teſtamentũ pertinet. Unde teſtamentarie tabelle.

Teſſo is. ſi. ſum. i. ſpolio/ nudo. Plau. in am. Illic non

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

vult me de vno pallio deteſſere. Virg. Dum teſſet
imaona Aleſus. Alij texit legunt enei.x.

Teſtiuilicią̃: vide in dictione Licia.

Tetanotra eiuſdem forme ſunt: cuius ⁊ pſillothra: ſed
pſillothris ad pilos vellẽdos: tetanothris ad erugã/
dam extendendamq́ in facie cutẽ vtimur.

Tetanici a tetano morbo dicti ſunt: cũ muſculi qui ſm̃
ſpinam ſunt: rigent ita vt ſe inflectere nõ poſſint. Id
cuʒ anterior pars afficitur: vt ſi mentũ pectori anne/
ctitur Emproſthotonus cũ poſterior Opiſthotonus
vt ſi caput ſcapulis: Cũ vo ambe rigent ex equo teta
nos vocatur: vt ſi ceruix recta ⁊ immobilis intendit:
etiã ſi vt ait Celſus quidã minꝰ ſubtiliter et diſcrete
his noibus vtuntur.

Teter a.um. dicitur quod eſt malũ/fędũ/ pollutũ/cru/
dele/et inſuaue: tum ad mentẽ ptinẽs: tũ ad ceteros
ſenſus. Ut tetra belua: teterrimus hoſtis: teterrimũ
facinus: teterrima mens. Item tetro aſpectu: tetra
voce: tetro tactu.

Tetro as. fędo: ſeu horridũ/obſcurum ve facio. Pacu.
Beluarũ ac ferarũ aduentus loca tetret.

Tetra grece latine quattuor: e qua dictione multa com
(ponuntur.

Tetradoron quattuor palmarũ. Δωρος
eñ palmus. Plini. libro. xxv. Greci antiqui dorum
palmam vocabant.

Tetragrammaton quattuor litterarum. Gramma eñ
littera dicitur.

Tetragonus penultima cor. quadrus/quadrãgularis:
tetragoniſmus quadratio.

Tetrametrũ penul. cor. metrũ quattuor pedum.

Tetrarcha qui quartã regni partem detinet: grece Τε/
τραρχης dicitur.

Tetraplaſius quadruplus.

Tetraſtichia ordo ex quattuor.

Tetraones inter genera anſerũ. Pli. lib. x. enumerat.

Tetrici penulti. cor. hoies triſtes ac ſeueri a ſabinorũ
mõte tetrico dicti: qui aſperrimus eſt: Virg. lib. vij.
Qui tetrice horrentis rupes montẽq́ ſeuerum.

Tetrinnare propriũ eſt anatũ natantium: vt illud In
fluuijſq́ natans forte tetrinnat anas.

Tettigometra cicade mater. Τεττιξ eñ cicada μητρα
mater.

Tethippobate teſte Herod. ſunt populi in Lybia.

Tethys tethys ⁊ tethyos: celi ⁊ veſte filia coniunx ne/
ptunni et nympharũ mater: vt inquit Sal. ad Oui/
diũ libro. iiij. faſt. Videtur ſentire illam fuiſſe tytani
filiam: qui fuit ſaturni frater natu maior. Ait enim:
Duxerat oceanus quondã titanida tethyn: vnde et
oceani vxorem illã fuiſſe conſtat. Que qñq́ pro mari
ponitur. Thetis cum h. in prima ⁊ i. latino facit gtĩ
thetidis p Pelei theſſalie regis vxore: nerei marini
dei filia: et achillis matre. Tethys autẽ maior filia
fuit terrę et celi. Heſiodus in theogonia. Τηθυν τε/
ρατεινην τους Δεμεθο πλοτατος γενετοκρ/
ονος αγκυλομητης Δεινοτατος παδον.

Teucer qui ⁊ teucrus nomen pprium troianorũ regis
quo etiã noie dictus eſt telamonis filius. Teucer a.
um. idem qd̃ troianus: vt eſt apud Virg.

Teuchos latine vas: inſtrumentũ: volumen liber: hinc
pentateuchus.

Teuta regina illiricorũ que ob caſtitat. meritũ meruit
vt longo tempore viris fortiſſimis imperaret: et ro/
manos ſepe frangeret.

Teutates pe. pro. lingua gallica dictꝰ eſt Mercurius:
qui ab illis humano ſanguine placabat. hũc Plato
inuentorẽ fuiſſe geometrie ⁊ aſtronomie atq́ talorũ
ſcribit Luc. lib. j. Et quibus immitis placat ſangui/
ne diro. Teutates horrenſq́ feris altaribus heſus.
Lactan. lib. vij. Galli heſum atq́ teutatem humano
cruore placabãt deos: qui ſane feralis ritus diu ſimi
liter apud Italos ſtetit qui latialẽ Iouem ⁊ ſaturnũ
humana placabant hoſtia.

Teutrania vt inquit Plini. lib. v. Troadis pars eſt in
mediterraneo.

Texo is. texui textum: proprie telam ſtruo. Terenti. in
heau. Texentẽ telã ſtudioſe ipſam offendimus. Per
tranſlationẽ texere ponit p cõponere/facere/fabrica
re/ſcribere/ colligare: vt hiſtoriã/ tabellas: et hmõi.
Hier. in plo. lib. Re. Et q̃ diuerſo ſcribant metro:
tamẽ eiuſdẽ nũeri texunt alphabeto. i. componũtur
vel colligant. Aliqñ p ornare/proferre: vt neglectũ
crinẽ more texere: et alia hmõi. Huius cõpoſita ſunt
Attexo qd̃ eſt appono. Aug. lib. xv. de ci. dei. Nam
oĩa q̃ geſta narrant aliq̃d etiã ſignificare putanda
ſunt ſed ppter illa q̃ aliquid ſignificãt etiã ea q̃ nihil
ſignificãt attexunt. Cõtexo cõpono/coniũgo. Virg.
lib. ij. Cũ iam hic trabibus contextus acernis ſtaret
equus. Detexo qd̃ textũ erat deſtruo. Interdũ etiaʒ
valde texo/finio/perficio. Virg. Viminibꝰ molliq́
paras detexere iunco: nam de nõ minuentis eſt: ſed
augentis inquit Ser. Intexo intus texo/innecto/in/
uoluo. Virg. libro. iij. Geor. Atq́ purpurea intexti
tollant aulea Britanni. i. intus texti. Et libro. ij. Illa
tibi letis intexit viribus vlmos. i. innectit. Pretexo
ante texo. Retexo ⁊ ſubtexo quod eſt iuxta: ſeu ſubtꝰ
texo. Pli. lib. x. Quapropter vt ingeniorũ p̃dictorũ
ita ⁊ reliqua ſubtexet diſſertatio.

Teudamedus nomen patris pelagi: vt inquit Home.
(libro. ij. Ili.

Textim aduerbium. i. texendo.

Textilis ⁊ hoc textile penulti. correpta: quod texendo
factum eſt: vt textilis corona: et textilis veſtis: ante
cuius vſum fuit nexilis veſtitus: vt docet Luc. Nexi
lis ante fuit veſtis q̃ textile tegmen: egypti primi in/
uenerunt textilia.

Textor ⁊ textrix qui vel que texit. Textricula diminuti
uum a textrix.

Textura opus ſiue actus ipſe texentis.

Textrina penultima cor. locus in quo texitur: quod et
textrinũ dicitur. vnde Cice. accuſat Verrem q nulla
domus in ſicilia locuples fuerit vbi ille non textrinũ
inſtituerit. Interdũ etiã textrina dicit ars: ſeu ſciẽtia
texendi. Pli. lib. xj. Quã nõ ad hoc videtur ptinere
crebra tapexitas tele ⁊ quedam politura artis ipſa p
ſe tenax. xx. textrine.

T Ante H

Thalamus penulti. cor. coniugis vtriuſq́ cubiculum:
hinc epithalamium.

Thales fuit vnus ex ſeptẽ grecie ſapientibus: qui eodẽ
tpe in grecia fuerũt: hic obijt cũ certamen ſpectaret
eſtu ac ſiti fatigatꝰ: hic fuit geometrie penes graios
primus repertor: et nature rerũ certiſſimus explora/
tor ⁊ aſtrorũ peritiſſiſſimus contẽplator qui reperiſſe
fert tẽporũ ambitus: ventorũ flatus: ſtellarũ motus:
tonitruũ ſonora miracula: ſyderũ obliqua curricula:
ſolis annua reuerticula. Eius illud eſt cũ forte inter/
rogaret quid eſſet difficile: ſeipſum noſſe. Illud q̃q́
cũ ſciſcitaret quomodo optime iuſtiſſime viueremꝰ:
ſi q̃ in alijs reprehendimus: ipſi nõ faciamus.

Thallaſſicus color: qui ſimilis eſt fluctibꝰ marinis gre
ci eñ thallaſſan mare dicunt. Plau. Neſcio quis te
cũ incedit ornatu quidẽ thallaſſico.

Thalaſſometra dr maris menſor. Amb. lib. hexa. Geo
metrã audiuimus thalaſſometrã nunq́ audiuimus

Thalaſſio carmen nuptiale ita dictũ a voce: quã in nu/
ptijs afferebãt: que erat thalaſſius: lege Liuiũ. Var/
ro. ſcribit thalaſſionẽ in nuptijs ſignum eſſe lanificij
thalaſſionẽ enim vocabant quaſſillum vas lanificijs
aptũ. Pluta. vo hanc in nuptijs vocẽ primo habitã
fuiſſe affirmat: q greci thalaſſion lanificium vocant:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ea ratione vt prouocarētur virgines ad opera: et potiſſimum ad lanificia.

Thalia cum accētu in antepenul. a θάλλω germino: vel vireo: quoniā in lōgum tempus poetarum laus parta vireſcat: nam grece θαλια cum accentu in pe. vna gratiarum.

Thali dicuntur in porris ⁊ cepis ⁊ allio medij ſtipites θαλλειν: id eſt vireſcere: vnde et pro germine arborum ponitur

Thaleſtris regina amaçonū: quā alij minitheā vocant. Hec cū trecentis mulieribus occurrit. xxxv. dierum inter confertiſſimas gentes / itinere facto Alexādro in hyrcania res gerēti vt liberos ex rege ſuſciperet: ⁊ vt viſa eſt vterū impleſſe diſceſſit.

Thanatos latine mors: a quo athanatos immortalis. Eſt et thanatos inſula in oceano gallico Britannię proxima (vt Solinus refert) frumētarijs campis fęlix. In ea nullus anguis viuere poteſt: quin aſportata alicunde terra angues illico perimit dicta thanatos a morte ſerpentium.

Thaſium genus vini a thaſſo inſula maris ęgei vna ex cycladibus quę a thaſo phenicis filio qui eam incoluit dicta eſt: vel a thaſone neptūni filio. Sic thaſie vites. Virgili. libro. iij. geor. Sunt thaſie vites ſunt ⁊ mareotides albe. Et thaſia nux ꝗ̄ amigdala a thaſo thracię inſula.

Thaſij populi in thaſo habitātes: fuit hęc inſula aurea vocitata ꝓpter aurum: qđ illic effodiebatur.

Thauma apud gręcos miraculū et admirationē ſ̄cat.

Theatrum latine viſorium a Caſſiod. ſpeculatorium a Cipriano dicitur a θεαομαι: qđ eſt video ꝙ turba cōueniens eminus videaẽ et videat. Eſt autē ędificiū in hemicycli ſpeciē factū ad videnda ſpectacula idoneū. Aliqñ tñ ponitẽ ꝓ ſpectaculo. Mar. Quicquid in orpheo rodope ſpectaſſe theatro: Dicitẽ exhibuit Cęſar arena tibi. Aliqñ ꝓ multitudine ſpectante: vt magno theatro hęc acta ſunt. i. multis ſpectātibus.

Theatricus a. um. nomen poſſeſſiuū. Augu. lib. iij. cō. Rapiebant me ſpectacula theatrica plena imaginibus miſeriarum.

Theatralis ⁊ hoc le. idē qđ theatricus: ſeu qđ ad theatrū ꝑtinet. Unde dicimus theatralia ſpectacula.

Theatridion dimi. forma gręca a theatro. Var. lib. iij. de re ruſt. Inter has exteriores gradatim ſubſtructū vt theatridion auiū mutuli crebri in om̄ibus colūnis impoſitis ſedilia auium.

Thebe es. ⁊ theba e. ⁊ thebe arū. Ouid. de fine. Quid referam aſopon quam cepit martia thebe. Sta. lib. viij. the. Viue ſuperſtes ait dirceꝫ ad męnia thebe Solus abi. et lib. xj. Aut danais adijce rogos aut p̄lia thebis. Nomina quarundā vrbiū: quarū vna fuit in ęgypto: a buſyride ęgypti rege condita: quę gręce heliopolis. i. ſolis ciuitas / ābitu. cxl. ſtadiorꝫ vt refert Herod. Urbs inſignis publicis priuatiſꝗ ędificijs: quā Plinius totam penſilem fuiſſe ſcribit: que centū portas habuit: in quarū ſingulis memoraẽ. cc. cuſtodes excelluiſſe equis et curribus: ſubter quam reges ſoliti erant maximos exercitus armatorum educere nullo ex oppidanis id ſcientę. Iuuena. Atꝗ vetus thebe centū iacet obruta portis. Ab hac (teſte Pli. lib. xxxvj.) regio thebaica ęthiopie contermina cognoiata eſt. A qua thebei cū diph. et fructus palmarum eius thebaides ⁊ thebaice dicunẽ a Plin. Alia thebe fuit in boetia a cadmo agenoris filio condita quā amphion muris ornauit. Bacchi ⁊ herculis clariſſima patria: ab Alexandro magno poſtea euerſa: quę et draconigera dicitẽ: quia a cadmo cū quinꝗ viris ex dracone ab ipſo interfecto natis ꝯſtructa fuit. Var. tñ lib. iij. de re ru. ſcribit hanc vrbē ab Ogyge ędificatā. Ab hac thebani dicti ſunt. Hanc heptapylos vocat Apuleiꝰ ab eo ꝙ ſeptem portas habebat inclyta duobus ducibus Epaminunda ⁊ Pelopida. Hęc etiam dicta fuit Dircea a dirce fonte. Unde et a ſtatio dirceus ager thebanus vocaẽ. Hinc pindarus poeta lyricorum princeps habuit ortum. Bacchus in aphrica vrbē condidit thebas. vñ Hiero. in con. epiſtole ad gala. Preterea thebas liberi ꝗ̄s in aphrica cōdidit: ꝗ ciuitas nunc thebeſtis diciẽ. Alia in theſſalia: a qua etiā thebani ⁊ thebei. Fuit ⁊ thebe in italia ciuitas. Fuit et alia thebe Homero teſte in cilicia Andromaches vxoris hectoris patria. Unde Ouiđ. Nec cruciere minus ꝗ̄ cum thebana cruētū Hectora theſſalico vidit ab axe trahi. Alia fuit in lucania ab Aonijs colonis cōdita: quā interijſſe auctor eſt Cato. Fuerunt ⁊ thebe corſice. Eſt ⁊ thebe nomē virginis e cuius gremio gemine columbe: vt eſt in fabulis cum euolaſſent: altera ad hāmonis fontē tetendit et ibidem reſpōſa dedit: altera ad ſiluā dodoneā vbi futura mortalibus p̄cinuit.

Thebais idis. vel idos. Et hęc thebaida dę. ab accuſatiuo gręco formatū nomē ſicut perſis ⁊ perſida ęgypti regio thebe a denoiata. Quod nomē poteſt eſſe patronymicū a thebe. Quo noie etiā appellatum eſt Statij opus: in quo de thebis tractaẽ.

Thecla nomē ꝓpriū mulieris ſanctiſſime.

Theca vagina / ſepulchrū / loculus.

Thelphuſa vrbs prope orchomenum archadie a thelphuſa ladonis filia nomen habens. Telphuſſa vero ſine h. et per duplex ſſ. alia vrbs in archadia telphuſium: ſiue tilphoſſium eſt in boetia vbi laudatus bacchus eſt a pindaro.

Telphiſſa: fons cuius aquę frigus tireſias vates cum ſenex potaſſet ⁊ ferre nō potuiſſet extinctus eſt.

Thema atis. latine poſitū ſeu poſitio dicitur.

Themiſtocles: nomē viri athenienſis clariſſimi hic cū ab ingrata patria exul factus eſſet ⁊ a xerſe princeps exercitus aduerſus athenienſes magno cuꝫ honore creatus: cū videret patrie ſue ingentis cladis periculum imminere hauſto tauri ſanguine ſeipſum interemit: ne aut regi de ſe merito infidelis eſſet nō pugnādo viriliter: aut patrie ſue hoſtis atꝗ oppugnator videreẽ. Vide plutarchū.

Thenſe vt docet Aſco. ſunt ſacra vehicula pompa ordinū ⁊ officiorū: ſic dictę ꝙ ante eas lintea tendūtur que gaudēt manu tangere qui deducat: vł απο του θεικω: id ē are diuina. Et ſic per th. ſcribitur. Cic. de haruſpicū reſponſis. Te appello lentule cuiꝰ ſacerdotij ſunt thenſe curricula p̄centio ludi libationes. Liui. lib. v. Quę auguſtiſſima veſtis eſt thenſas ducentibus triūphantibuſve ea veſtiti medio ędium ęburneis ſellis ſedere.

Theoria cum accentu in penul. latine ſpeculatio et intellectus dei. Hinc theoreticus ſpeculatiuus. Gręce enim θεαομαι conſidero / cōtemplo. Ambro. libro hexa. Namꝗ iſtarum artium alie ſunt actuoſę: quę ſūt in corporꝫ motu aut ſono vocis. Alie theoretice: que vigorem mentis exercent. Idem ad ſimplicia. Ubi legis diuine precepta numerauit: atꝗ annunciauit populo theoriam: poſtea intelligibilis illiꝰ arce teſtimonij: vel candelabri vel thymiamatis locuturꝰ immolauit hoſtias.

Theorema atis. ſpeculatio.

Theoreſis: contemplatio.

Theos deus. A quo multa per cōpoſitionē fiunt.

Theologia ratio ſiue ſermo de diuinitate.

Theoleptus numine afflatus.

Theodectes nomen phi diſcipuli Ariſtotelis: cui oratorie artis libros donauit. Ut eos tāꝗ ſuos ederet. Hic fertur multe memorie fuiſſe.

Theomachus penulti. cor. deo repugnās latine diciẽ.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Theomenia ira diuina.

Theogonius genitus ex deo.

Theophraſtus phs fuit ex creſſo Leſbi oppido tyrta/
mus initio vocat⁹. Hic peripateticoꝝ eloquētiſſim⁹
doctiſſimuſcꝫ fuit: qui ex diuinitate loquendi nomen
inuenit. Hic dicere ſolebat doctū hominē ex om̄ib⁹
ſolum necꝫ alienis locis peregrinū eſſe: necꝫ inopem
amicorū. Dictus theophraſtus: quaſi diuina eloquē
tia: a theos deus: phraſis eloquentia.

Theophilus nomen propriū: quo ſignificat̄ dei amor:
theophiles pius amans deorū.

Theoſebia pietas cult⁹ dei: theoſebes pius religioſus

Theotocos deū pariens: genitrix dei.

Theodorus cū accentu in penul. propriū nomen viri:
quaſi donū dei.

Theodoſius nomē proprium duorū Ro. principum.

Theopompus nomē ꝓpriū tragici: et oratoris. Quo
noīe etiā dictus fuit vnus Spartanoꝝ. Cuius memi
nit Quintil. et etiā Ualerius maximus.

Theognis fuit poeta grecus: de quo Plato in libro de
legib⁹: cui⁹ opus incipit. ω ἀναλητου υιε Διοσ
Τεκοσ ουποτεσειο λισομαι αρχομενοσ του
Δεαποπαυομενοσ.

Theon nomen pictoris ſamij: de quo Quintili. lib. xij.
de inſti. ora. Alter mathematicus qui ſcribit de ſpiri
tibus ad Ptolomeū aſtrologū. Alter etiā interpres
Apollonij rhodij.

Thera inſula ſub euboea iuxta atticam. de qua Plini.
libro. iiij. Protinus ab Io. abeſt thera. xxv. millibus
paſſuum. In ea eſt Eleuſis ciuitas: vt lib. iij. Ptole.
refert. ab Herod. thera ponitur inſula lib. iiij. quam
Iuſti. putat therānen: alij corſicam.

Theriace ſiue theriaca: a qua et theriaci paſtilli nomi/
nantur quod e viperarū carnibus conſtent: aut certe
contra beſtiarum venena ꝓficiant. Dicta απο του
θηριακη: hoc eſt a feris ſiue beluis vocitata ꝙ hec
cōpoſitio aduerſus om̄es beluas venenatas inſtitu/
ta ſit: admiſcentur ei viperine carnes. Hanc vulgus
tyriacam a tyro ſerpente appellat.

Theriotrophion locus vbi fere aluntur. Uarro libro.
iij. de re ruſt. Silua erat ſupra quinquaginta iugerū
maceria ſepta quod non leporariū ſed theritrophiū
appellabant falſo.

Theriſtrum velamen vel veſtis tenuis: qua vtebantur
mulieres paleſtine. Hierony. in Gn̄. Que depoſitis
viduitatꝭ veſtib⁹ aſſumpſit theriſtrū. Et apud Eſaiā.
In die illa auferet dn̄s ornamenta calceamentorū ⁊
palliola ⁊ linteamina ⁊ theriſtra.

Terme inuente ſunt ad excutiendū de toto corpore ſu/
dorem. Sunt em̄ balnea ea certe loca: que aut calen
tibus aquis: aut ipſo ſine fornice igni calefacto lauā
di ſudandi ve vſibus deputata thermas vocauere.
Nam θερμον greci calidū dixerūt a θεροσ eſtus
Que autem proprie ad ſudandum loca habētur: ea
Seneca i epiſtolis ſudatoria nūcupat. Quid inquit
cū ſudatorijs: om̄is ſudor per laborē exeat. In quib⁹
vero deſcendimus vt lauemur balneas vocamus et
balnearia. Eſt et therme ciuitas i thracia: vnde ther/
maicus ſinus.

Termopyle penulti. cor. mons longiſſimus: qui incipi
ens a leucade in occidente ⁊ in egeū mare haut lōge
a demetriade protēdēs fauces habet anguſtiſſimas
iuxta quas calide aque ſcaturiunt. Ideo a caliditate
portarum nomen inditum eſt. Pylas enim portas
greci nominant: et thermon calidum. Ibi enim ſunt:
vt inquit Stra. therme. i. calide aque herculi conſe/
crate. Liui. lib. xxxvj. ſcribit iugū thermopylarū ita
mediam greciam dirimere vt apēnini dorſo Italia
diuiditur. Et quia calide aque in ipſis faucibus ſunt:
Ideo inquit: Thermopile locus appellatur nobilis
lacedemoniorum aduerſus perſas morte magis me
morabili ꝙ pugna.

Termopoliū: locus vbi calida excitamenta ⁊ potoria
venduntur. Plau. in Cur. Tum iſti greci palliati ca
pite operto: qui ambulant ſemper videas bibentes
in thermopolio.

Thermifacio ſignificat eſculētis atcꝫ poculētis ingur/
gitatis ⁊ exhauſtis in thermopolio calefacio. Plau.
in ſti. Me hercule vero eo ꝗtum poteſt iam ne exta
cocta ſunt: quod thermifecerat.

Thermodoon ſiue thermodon cappadocie fluuius: ꝗ
eſt regio aſiatica: vt Pli. Stra. et Iuſtinus tradūt.
Iuxta quem olim Amaçones conſederūt. Quarum
regina: vt Diodo. refert in oſtijs thermodoontis vr
bem condidit. Themiſcirā nuncupatā prius Ony/
çacha: poſtea Ceſaream. Eſt etiā thermodon oppidū
cappadocie. A thermodoon fiūt adiectiua thermo/
doōtius: thermodoōteus: et thermodoōtiacus. Uñ
pugne amaçonū appellant̄ thermodoōtiace. Prop.
Qualis amaçonidū nudatis bellica mām̄is. Ther/
modoonteis turba lauat̄ aquis.

Theron nomen regis hiſpanie citerioris quaſi ardēs.

Therioma vlcus viriliū internoꝝ ⁊ ſedis ⁊ partiū alia
rū multo ac nigro ſanguine mali odoris atra fit caro
⁊ corrodit̄. Ex quo naſci quādocꝫ ſolet herpes eſthi/
omenos (ita vocat̄ vlcus) qm̄ ſerpendo corpus oſſa
vſcꝫ deuorat inequale ac ceno ſimile.

Therpſicore vna fuit ex nouē muſis: a τερπομαι: qđ
eſt delector.

Therſilochus nomen viri ꝓprium.

Therſites penulti. pro. fuit grecus quidā vir: quo non
deformior alter venerat ad troiā: lingua ve proteruꝰ
or alter. Iuue. Malo pater tibi ſit therſites dū mo/
do tu ſis Aeacide ſimilis.

Theſaurus et theſaurum dicitur. Et eſt vt Paul. Iu/
riſconſultus inquit vetus quedā depoſitio pecunie
cuius non extat memoria vt iam dominū non habe/
at. Sic enim fit eius qui inuenerit: quod nō alterius
ſit. Alioquin ſi qs aliquid lucri cauſa: vel metus: vel
cuſtodie condiderit ſub terra nō eſt theſaurus: cuius
etiā furtum ſit. Aliquādo tamen theſaurus dicitur:
cuius extat memoria et dominum habet: vt in Euā.
Ubi eſt theſaurus tuus ibi et cor tuum erit. Ponit̄
interdū pro loco in quo aurū vel alia precioſa recon
duntur: vt eſt illud: Et apertis theſauris ſuis obtule/
rūt ei munera aurum: thus et myrrham. i. capſis vel
vaſis. Nonnunꝗ in malū accipit̄: vt Plau. in Amp.
Qui domi vxorē meā impudicicia impediuit teneo
theſaurū ſtupri. Idem in ru. neutro genere pro auro
ſeu argento poſuit: Quicqđ in eſt graue qđ ē theſau/
rum: hic ego ineſſe reor.

Theſaurariū: locus in quo ſeruant̄ theſauri. Aug. ſup
pſal. Inueniūt nūmos ⁊ ponūt in theſaurario.

Theſauriço as. theſaurū colloco/ repono in depoſito.

Theſeus proprium nomen athenaꝝ regis egei ⁊ ethre
filius. Hic virtutis herculee emulus poſt p̄clara edi
ta facinora extorris patria factus in inſulā ſyrum na
uigauit: vbi perijt interemptus a Nicomede: vel vt
quidā volunt ex loco edito poſt cenā deambulando
delapſus. Primus īſtituit athenis panathenea: hoc
eſt cōem celebritatē in honorē Minerue que grece
athena noiat̄. Idem in Iſthmo funebres ludos inſti
tuit. Huius geſta natales ⁊ obitū ſcripſit Plutarc.
De quo ſcripta fabula ē nomine theſeis. Hinc illud
Iuue. Rauci theſeide codri.

Theſis latine poſitio figura que diſtinguit ſenſus ora/
tionis per cōmata. i. ſubdiſtinctiones quas nos vir/
gula ſignamus p cola. i. mēbra: nos duobus pūctis
per periodos: id ē terminos finita ſententia puncto.
Dicta poſitio vel poſitura: quis punctis poſitis con

uenientes denotat ſenſuum partee: vel quia ibi vox
pro interuallo dictionis deponitur.

Theſſalia regio grecie que ſub attica olim cõprehende
batur ex vna parte Boetiam: ex altera macedoniam
hñs. Prius hemonia ab hemone rege: et Pelaſgis:
et conargo atqꝫ hellas. Vñ reges Helenes: vt Pli.
lib.iiij.refert. Dicta theſſalia a theſſalo emonis vel
Iaſonis ⁊ medee filio. hãc Homerus argopelaſgi/
con nominat. et Stra.lib.x.ſcribit dictam fuiſſe pri/
ſcis ſeculis pyrrheam a Pyrrha deucalionis vxore.
In hac natus eſt grecus rex: a quo grecia. ibi Deuca
lion cum vxore pyrrha quorũ tẽpore (vt inquit Ari/
ſtoteles (ingens imbriũ illuuies maiorẽ partẽ popu/
lorum theſſalie abſumpſit paucis qui ad montiũ cul
mina ſeſe receperãt ꝯſeruatis: inter quos deucalion
parnaſum petierat ratibuſqꝫ ad ſe confugientes per
ſumma parnaſi iuga benigne fouebat. In theſſalia
ſunt montes.xxiiij. quorũ nobiliſſimi Pieria parens
domuſqꝫ muſarum. Pelion et Oſſa gygantũ bello
memorati. Itẽ Pindus ⁊ Othrys lapitharum ſedes:
itẽ olympus. Flumina in ea vt ſcribit Herodo. ſunt
apidanus: enipeus: onochonus: pamiſus: peneus: ⁊
phenix. A theſſalia fit theſſalus a. um. penulti. corr.
et theſſalicus a.um.

Teſſalonica penulti. producta vrbs metropolis mace/
donie: a qua theſſalonicenſes dicti ſunt populi. Hec
fuit patria theodori gaçe: qui etate noſtra in vtraqꝫ
lingua doctiſſimus habitus eſt: qui e greco in latinũ
librum de aialibus ariſtotelis traduxit: et alia multa
opera edidit.

Theſmophoria cerealia latine eſt ſacra cereris q̃ grece
dicit̃ theſmophora: quaſi legifera. Prima em̃ ceres
leges inueniſſe proditur: quia ante frumẽtũ inuentũ
homines ſine lege vagabant̃: et ex agrorũ diuiſione
primo nata ſunt iura. Ouid. Prima dedit leges ce/
reris ſunt oĩa munus. Greci θεσμοφορὸν legiſ/
latorem appellant: et legiferũ.

Theſpie oppidũ liberũ in boetia ad radicẽ parnaſi: vt
inq̃t Pli. vel vt Stra. inq̃t heliconi ꝓximũ: theſpias
nobilitauit Praxitelis cupido a glycerio meretrice
ibi conſecrata. Hinc theſpiades dicte ſunt muſe: ſeu
nymphe theſpias incolentes.

Theſpici populi ſunt grecie.

Theſtylis nomen propriũ mulieris: de qua Virg. in
buccolicis.

Theſtor fuit vir troianus Calchantis pater.

Theſiphone: vide retro thiſiphone.

Theta nomen eſt lr̃e grece: q̃ vim retinet th. aſpirati.

Thetis nomen matris achillis: de qua ſupra in dictiõe
tethys: de nuptũs hui⁹ Luci. facit pulcherrimũ dia/
logũ: cuius ꝟba greca ponã multorum loco latinorum
εἰδεσ ω γαλήνη χθεσ οἱᾶ εποιησ εν η ερισ
παρα το δεῖ πνον et ſubdit μηλον τι παγκα/
λον φρυσ ουν ολον ω γαλήνη επεγεγρα/
πτο δε η καλη λαβετω κυλιν δοῦ μενον δε
του το ωσ περ εξεπιτηδεσ ηκε ενθα ηρατε καὶ
αφροδιτη και αθηνα κατεκλι νοντο ἀηπειδη
ο ερμησ ανελομενοσ επελεξετο τα γεγρα/
μμενα.

Theuthras fuit cilicum ac myſorũ rex: a quo theuthra
nia regio: et theuthrana vrbs iuxta pergamũ.

Theumeſus penulti. pro. mons boetie a quo leo theu/
meſius dictus inaudite magnitudinis: qui omnibus
terrore erat: quem Hercules adhuc pene puer occi
dit: eiqꝫ pellẽ detraxit: qua poſtea pro pallio ſemper
vſus eſt. Eſt etiã hoc nomine fluuius ⁊ regio et par/
uum oppidum in thebanis finibus. Hic leo a Ioue
in celum tranſlatus dr̃: vt glorie herculis cõſuleret:
qui eum inermis occiderat.

Theutoni pe. cor. populi germanie qui ⁊ theutones ⁊
theutonici dicunt̃. Luc. lib. vj. Cantaber exiguis et
longis theutonus armis. Hi vt Pomp. ſcribit loca
incolũt prope mare aciacum. Hi duce theutholoco
Romanorũ fines inuaſerũt: quos Marius deuicit.

Thlaſias dicit̃ qui habet teſticulos attritos.

Tholus greca dictio: qua ſignificat̃ veluti ſcutũ breue
qđ medio in tecto ponit̃ in quo trabes coeunt: et ad
qđ dona ſuſpendi conſueuerũt. Virg. lib. ix. Si qua
ipſe meis venatibus auxi Suſpẽdi ve tholo aut alta
ad faſtigia vexi. Quidã accipiunt tholũ ꝓ teſtudine
alicuius edificij: ſiue pro domo rotunda. Ouid. lib.
vj. faſt. Hoc didici curuo nulla ſubeſſe tholo.

Thorax latine pectus: vnde ⁊ munumentũ: ſiue laneũ:
ſiue ferreum: quo pectus protegit̃: thorax appellat̃.
Sta. libro th. Propugnat pectora thorax. Iulius
Pol. ſcribit thoracem eſſe quicquid anterioris dun/
taxat partis colloqꝫ vſqꝫ in coxendicem protenditur
quẽ conficiũt crates coſtarum. Qui et ολμὸσ hoc
eſt mortarium dicitur. Medici tamẽ in reſectionib⁹
humani corporis thoracem accipiunt inane quiddã
in pectore extremas coſtarum partes vtrinqꝫ contin
gens. Unde legimus Pliniũ dicentẽ. Thoracis vi/
tia purgat: que videlicet intra ſepta pectoris conti/
nentur. et Cor. Celſus docet thoracem tuſſi obnoxiũ
Amb. lib. hexa. accipit pro ea parte in quã alimenta
recipiuntur. ait em̃ Thorax vt ſuſcipit alimenta ita
ſuperflua ciborum et ſuccos ſalubres ſanguineqꝫ di/
ſcernit. Iuuena. pro tunica que tm̃ pectus tegit cuiu
ſmodi infantes geſtare moris eſt. Viridem thoraca
iubebit. Sue. de Aug. Hyeme quaternis cũ pingui
toga tunicis: ⁊ ſubucule thorace laneo ⁊ femoralib⁹
et tibialibus muniebatur. Eſt etiã quãdo thorax tur/
rim ſignificet: et eſt generis maſculini: a cuius accuſa
tiuo greco θωρακα: quidã hec thoraca ce. declinãt:
vnde thoracatus.

Thoracatus qui thorace indutus eſt. Plini. lib. xxxv.
Parrhaſius pinxit nauarchũ thoracatũ.

Thoa fuit vna ex nymphis filia Oceani: ⁊ tethyos.

Thoas antis. fuit rex in taurica regiõe: de quo Ouid.
lib. iij. de pon. Regna thoas habuit meotide clarus
in ora. Nec fuit euxinis notior alter aquis. Alter rex
lemni fuit liberi patris filius: et pater Iſiphyles. Fu
erunt alij hoc noĩe.

Thomas nomen hebraicũ viri ꝓprium.

Thon thonos fuit primus: qui apud egyptios medici
nã in artẽ redegit. Alter fuit rex canopi. Thoon ꝟo
per geminũ oo. fuit vir troianus.

Thoota phorci filia ex q̃ polyphemũ neptũnus genuit

Thous fuit vnus ex principibus troianis.

Thrace es. et thraca e. et thracia Europe regio inter
partes ſcythie poſita Macedoniam ſequens: que a
ſeptentrione Iſtrum habet: ab oriente pontum. A
meridie egeum mare. Olim ſcython: poſtea thracia
a thrace Martis filio ſeu ab aſperitate dicta. Grece
em̃ θραχυσ aſperũ dr̃. Eſt em̃ regio vt Pompo.
ſcribit: nec celo: nec ſolo tractabilis: et niſi qua mari
propior eſt infecunda frigidaqꝫ. Habet feros homi/
nes aſpero cultu. In ea ſũt vrbes celebriores Apol/
lonia. Enos. Nicopolis. Byçantiũ. Perinthos. Ly
ſimachia. Calipolis. Amnes ſunt hebrus ⁊ neſtos.
Montes hemus: Rhodope et orbelos. A thracia
fiunt adiectiua thrax: thracus: thracius: et thracẽſis.
A thrax fit femininũ threſſa vel thraiſſa diuiſa diph/
thongo: et adiectiuum thraicus et thraicius. Item a
threix quod thracenſem indicat fit femininũ threſſa:
et threiſſa. Et adiectiua threicus: threicius: de qui/
bus habent̃ exempla apud poetas.

Thraſceas ventus qui ⁊ thracias ⁊ thraſcias dr̃. Ari/
ſto. Poſt argeſten ventũ flat thraſceas ſpirat inter
ſeptentrionẽ ⁊ occaſum ſoliſtitialem.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thraſyllus nomen viri propriũ: et latine dicitur teme/
rarius audax.
Thraſybulus vir athenienſis: de quo emilius probus
ait: ꝙ ſi per ſe virtus ponẽda ſit dubito an hunc pri/
mum oĩm ponã. Illud ſine dubio neminẽ huic pfero
fide: ꝯſtãtia: magnitudine animi: et amore in patriã.
Hic athenas a triginta tyrannis oppreſſam in liber
tatem redegit. Fuit ⁊ alius Mileſiorũ tyrãnus.
Thraſymedes fuit filius Neſtoris.
Thraſus nomen viri quod apud nos fiduciã ſignificat
quę gręce θρασοσ dicit̃.
Thraſumenus penul. pro. lacus in agro peruſino: quẽ
ſemel totum arſiſſe ſcribit Pli. lib. ij. De hoc Ouid.
libro. vj. faſt. Sunt tibi flaminius thraſumenaq̃ lit/
tora teſtes.
Thraſo nomen viri ꝓpriũ apud Terentiũ.
Threnos generis neutri: latine dicit̃ lamentũ quod in
funeribus fit: quo primũ Symonides vſus eſt apud
gręcos. θρηνοσ em̃ planctus dr.
Threnodia cantus lugubris.
Thrips tinea: απο του θρηπτειν: qđ ſignificat tere/
re. i. frangere.
Thryus untis. vrbs in helide. A thryunte athenienſi
conditore dicta. Eſt et fluuius helidis qui in alpheũ
decurrit: de quo Home. lib. ij. Ili. meminit.
Thronus a noſtris ſedes ſiue soliũ dicitur: Quis in ſcri
pturis ſacris throni quãdoq̃ non pro cathedris ſed
ꝓ virtutibus aliquibꝰ in cęleſtibus: in quibus deus
ſemꝑ ſedeat: quaſi in quadriga ſua ponat̃.
Thyas bacchi ſacrificula.
Thucydides is. et de ꝓpriũ nomẽ hiſtorici grȩci.
Thyaſus ſaltatio ⁊ chorea dicit̃: quę baccho exhibeba
tur a θυω ſacrifico. Virg. Inſtituit daphnis thya/
ſos inducere baccho.
Thyeſtes fuit filius Pelopis ex hippodamia: et Atrei
frater ac tãtali nepos: de quo poete ſcripſerũt. Inde
thyeſteus a. um. Ouid. li. xv. meta. Neue thyeſteis
cumulemus viſcera menſis.
Thyetla a noſtris procella dr: poniturq̃ ab Homero
pro vna harpyarum.
Thurinus genus eſt piſcis marini. Thurinũ oppidum
inter duos amnes cratim et ſybarim: vbi herod. con
didit hiſtoriã. Taurini populi ſunt: quos Plinius in
tertia Italię regione collocat.
Thurion ciuitas fuit in ſinu tarentino: que vt quidam
putãt etiã thurana vocat̃
Thunnus per duplex nn. nomen piſcis.
Thus ⁊ thuſcia: vide in dictione thus.
Thymbra genus herbę aromatice abundãtis in phry/
gia: quã thymalẽ vocamus. Virg. lib. iiij. geor. Et
grauiter ſpirantis copia thymbre. Herba hęc eſt ca
lida ⁊ ſicca: ⁊ latine dicit̃ ſatureia: a ſatyris: ꝙ ſint in
venerẽ nimis hęc anialia prona.
Thymbreus apollo dictꝰ eſt ab agro troie vicino tym
bre pleno: in quo eius eſt nemus et templũ. Sane ꝑ
e ſcribitur: quia a θυμβρη. In deriuatione em̃ η in
diphthongũ ſępius mutat̃ vt αιτνη etneus. Διρκη
dirceus. κρητη creteus: vel tymbreus: quaſi τοομ
βραθεισ: hoc eſt imbres excitans.
Thymele penul. cor. nomen mulieris: quę prima ſalta
tionẽ in ſcena docuit. Grȩci thymelen ſcenã vocant:
hoc ẽ eã theatri partẽ: vbi geſtiũt hiſtriones. Mar.
Qua thymelen ſpectas deriſoremq̃ latinũ. Suidas
ſcribit fuiſſe aram in theatris thymelen.
Thymelici ludij hiſtrionnes. vnde a Victr. dictum eſt
Scenici et thymelici grȩce ſeperatim nominãtur in
decretis diſ. vlti. de conſe. ſacerdotes admonent̃ de
cõuiuio ſurgere debere anteq̃ thymelici ingrediant̃
Thymiama atis. odor ſuauiſſimus thymi naturã refe/
rens. Hoc incendebatur in ſacrificijs appellabantq̃
grȩci thymiateria vaſa odorum: que maiores noſtri
acerras dixerunt.
Thymus ⁊ thymum herba apibus gratiſſima. Virg.
Dũq̃ thymo paſcent̃ apes: dũ rore cicade. Macer.
Si deſit thymus pro thymo ponere thymbrã: Prę/
cipiunt medici. Sunt autẽ thymi duo genera albũ:
ſcz ⁊ nigrũ. Vñ bithymũ mel quod ex vtroq̃ thymo
collectũ eſt. Et thymus vt inquit Iul. Pollux verru
cula eſt ęgyptie fabę magnitudine ſcabra ⁊ ſubrubẽs
ſanguine cuiꝰ ſumma pars (vt Celſus inquit) florem
thymi reꝑſentat in genitalibꝰ ſede fęminibꝰ palmis
et inferioribus pedũ partibus.
Thymallus genus piſcis precioſi: de quo Amb. libro
hexa. Neq̃ te inhonoratum noſtra perſecutiõe thy/
malle dimittã: cui a flore nomẽ inoleuit: ſeu ticini vn
da te flũinis ſeu amęni atheſis vmbra nutrierit flos
es. Quid ſpecie tua gratius? quid ſuauitate iucundi
us? quid odore fragrantius? Quod mella fragrant
hoc tu corpore tuo ſpiras.
Thyoneus cognomen bacchi qđ a θυω pro ſacrifico
deductũ putant: quod illi adhuc inter humanos ver
ſanti ſacrificia reddebant̃.
Thyre ciuitas meſſeniorũ. ſed diuus Auguſtus lacede
monijs aſcripſit: ꝙ Meſſenij cũ Antonio ſenſiſſe vi/
derent̃. Papi. Et lacedemoniũ thyre lectura cruorẽ
Hinc thyreatice ſpartanoꝝ corolle quedã appellate.
Sciendũ eſt thyre numero plurali/ genere neutro ꝑ
ſinereſin efferri. θηρεα και θυρη etiã ſi nũero ſin/
gulari. Thyrea q̃q̃ dici põt. Stra. thuriã appellat.
Eſt ⁊ thyreum oppdiũ in archadia: thyre etiã grȩce
latine oſtia dicunt̃. A quo thyridion oſtiolum.
Thyrſis nomen paſtoris propriũ.
Thyrſus virga ⁊ caulis cuiuſlibet herbę: preſertim la/
ctuce. Pli. Inuentũ omnes thyrſos vel folia lactu/
carum prorogare vrceis conditos ac recentes in pa
tinis. Idem. Folia lactuce toſta thyrſuſq̃ ex aceto bi
buntur. Alij accipiunt thyrſum pro haſta aculeata
hederis obtecta: q̃s in orgijs bacchicis quatiebant.
Tacitus. Meſſallina crine fluxo thyrſum quatiens.
ſcribit Diod. Dionyſium in exercitu habuiſſe mulie
res thyrſis armatas. et Macro. ait Liberum patrẽ
tenere thyrſum: quod eſt latens telum: cuius mucro
hedera lambente protegitur. Unde thyrſigerus di/
ctus eſt bacchus. Seneca in Medea. Candida thyr
ſigeri proles. Lucretius accipit thyrſum pro furore
ſeu ardore ⁊ inſtinctu: cũ ait Percuſſit thyrſo laudis
ſpes magna meũ cor.
Thyſbe thyſbes vel thyſbe es. nomen puellę babylo/
nice: de qua Ouid.
Thyſſagete populi fuerũt in ſcythia vltra ſauromatas.
In horũ agro ſunt q̃ttuor flumina: videlicet Lycus:
oarus: tanais: et ſyrgis.

T Ante I

Tiara generis fęminini penultima producta ornamen
tum capitis perſicaꝝ prius mulierum. Quo poſtea
vſi ſunt reges ⁊ ſacerdotes. Iuue. Et phyrigia veſti
tur bucca tiara.. Virg. per vſurpationẽ dixit. Sce/
ptrumq̃ ſacerq̃ tiaras. Hier. ad Fabiolã. Quartũ
eſt genus veſtimenti rotũdũ pileolum: quaſi ſphera
media ſit diuiſa: et pars altera ponat̃ in capite. Hoc
grȩci ⁊ noſtri tiaram nonnulli galerum vocãt. Non
habet acumen in ſummo: nec totum vſq̃ ad comas
tegit: ſed tertiam partem a fronte inopertam relin/
quit: atq̃ ita in occipitio vitta conſtrictus eſt: vt non
facile labatur ex capite.
Tiatira: vrbs in myſia ad ſiniſtrã caici fluminis partẽ:
quę fuit vna ex ſeptẽ eccleſijs: ad quas Ioãnes apo/
ſtolus ſcripſit apocalypſim.
Tibia ꝓprie os cruris oppoſitũ ſure. Itẽ inſtrumentũ

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

muſicum quo tibicines canunt: ſic dicta ꝙ primo ex
gruum tibijs facta ſit: a quibus nomen habet cum ex
harundinibus facta ſit. Hora. Tibia non vt nūc ori/
chalco iuncta tubeq̃.

Tibialis ⁊ hoc tibiale: quod eſt idoneū ad tibias faciē/
das. Plini. Tertia harundo eſt tibialis calami quā
auleticon vocant.

Tibialia ſubſtantiuū dicunt̃ velamēta tibiarum quin/
etiā arma quibus crura muniunt̃ tibialia vocantur.
Sue. de Augu. Hyeme quaternis cum pingui toga
tunicis ⁊ ſubucule thorace laneo ⁊ feminalibus ⁊ ti/
bialibus muniebat̃. Paulus Iurecō. Si tibiale vel
humerale miles alienauit caſtigari verberibꝰ debet.

Tibicen penul. pro. qui tibia canit. Dicit̃ et tibicina fe.
genere. Gel. Feminas etiā tibicinas in exercitu habu
it. Marti. Ebria nos madidis rūpit tibicina buccis
Et tibicines in edificijs appellant̃ columnelle quibus
ruſtici tecta ſua fulcire ſolent a ſimilitudine tibia ca/
nentiū: qui vt cātātes ſuſtinēt: ita illi edificioꝝ tecta:
nec hꝫ in hoc ſignificato niſi ablm̄ in ſinglari. Iuue.
Nos vrbem colimus tenui tibicine fultā. Quicquid
etiā in ſuſtentaculo alterius ponit̃ tibicen dr̃. Ouid.
lib. iiij. faſt. Hec modo verſabat ſtātem tibicine telā
vnde Virg. per trāſlationē ſua hemiſtichia tibicines
vocauit. Ipſe quoq̃ particule quibꝰ verſus replent̃
tibicines a grammaticis appellant̃. Virg. Sic forte
precat̃. Nam forte vacat.

Tibareni vt Herod. lib. iij. teſtat̃: fuerūt ppl'i ſcythici
in aſia. De quibus Hier. Tibareni quos dilexerint
ſenes ſuſpendunt in patibulis.

Tyberius: nomē imperatorꝭ Ro. Auguſti ſucceſſoris.
Tyberij autē ex eo dicti ſunt ꝙ iuxta tyberim fluuiū
naſcerent̃. Unde ⁊ per y. ſcribi ſolet.

Tibiſis fluuius in ſcythia: vt auctor eſt Hero. lib. iiij.

Ticinus fluuius inſubrie in eridanū fluēs a quo ticinū
vrbs: que nunc papia dicit̃: inſignis diui patris Au/
guſtini corpore. Serenus penultimā huiꝰ nominis
corripuit: cū ait. Alia p̄cepit ticini ſententia necti.

Tignus maſculini generꝭ: et tignum neutri trabs qua
varie diſpoſita domus extruit̃. Et ꝓprie cui ſuperpo
nitur tectū a tegendo nomen deductum. Et tigni no/
mine omne genus materie: ex qua edificia conſtāt cō
tinet̃. Sed et in vineis tigni appellatiōe oīa vineis
neceſſaria cōtinent̃: vt puta pertice pedamēta. Hinc
cōtigno as. quod eſt tignis tectum iungo. Plin. lib.
ix. Alexandri magni claſſium prefecto prodidere in
domibus fores maxillis beluarū ſcꝫ balenarū facere
oſſibus tecta cōtignare: ex quibꝰ multa quadragenū
cubitoꝝ longitudinis reperta. Et cōtignatio textura
ipſa trabiū ac tignoꝝ. Coaſſatio vero aſſium dicit̃.

Tignarius: faber non ſolū is qui tigna dolat: ſed etiam
qui ſolaria lignea hoc eſt qui trabes: ceteraq̃ ad ta/
bulata domus vtilia: et omnis qui edificat intelligit̃
inquit Caius.

Tigillus diminutiuū eſt a tignus: tigillū a tignū: ſicut
ſigillum a ſignum.

Tigranes is. et tigrane penul. pro. ꝓpriū nomen regis
medorū: ſeu maioris armenie. Luca. lib. ij. Tigranē
q̃ meū: nec pharnacis arma relinquas.

Tigrana vrbs in Media regione.

Tigris animal velociſſimū et truculētum a velocitate
nomen trahit. Nam medi tigrim ſagittā appellant.
Abūdat hyrcania tigribus. Virgilius. Hyrcaneq̃
admorunt vbera tigres. Arrhianus qui res geſtas
Alexandri condidit tigrim feram indicā nō eam eſſe
voluit: quā vulgus tigrim noīet: ſed hanc eſſe thoa.
Tigrim vero equi magnitudine: flumenq̃ magnum:
tigris etiā appellat̃ ꝓpter velocitatē: qui inſtar beſtie
nimia pernicitate decurrit. Hic de paradiſo exiens
iuxta ſcripture fidē: pergenſq̃ contra aſſyrios ⁊ poſt
multos circuitꝰ Ioſepho teſte in mare rubrū defluit.
Solinus tigrim fluuium in armenia caput attollere
dicit in loco edito et lucido conſpicuoq̃ fonte. Nec
ab exordio ſtatim totum eſſe: primo pigre fluere nō
cum ſuo nomine. At cum fines medorū inuectus ſit
tigrim ſtatim vocari. Aretuſam lacum influere gra/
uia pondera ſuſtinētem: cuius piſces nunq̃ ſe alueo
tigridis immiſceāt: ſicut nec amnici ſtagnū attingāt
aretuſe. Mox arabas preterfluens meſopotamiam
amplectitur: et hidaſpem accipiēs euphratemq̃ de/
fertur in ſinum perſicū. A tigri fluuio dicti ſunt tran
ſtigritani: q̄ trans tigrim habitāt ſicut tranſpadani.
Et tam pro fluuio q̄ pro animali tigris vel tigridis
genitiuum facit.

Tigurini fuerunt populi germanie: qui quartā partem
heluetie continebant.

Tile nomen duarū inſularum: quarū vna eſt in oceano
inter ſeptentrionalē et occidentalē plagā vltra Bri/
tanniā: q̄ vltima fuit ex cognitis a romanis. Virgili.
lib. j. Georg. Tibi ſeruiat vltima tile. In ea ſolſtitio
eſtiuo nullas eſſe noctes. Pli. tradit. Econtrario vt
Solinus refert brumali ſolſtitio nullꝰ pene dies Ul
tra eam pigrum et concretū mare eſſe ferūt. Altera
in aphrica contra ſinum carthaginis: ſunt tamē qui
ſcribant thyle per ypſilon.

Tilos inſula (vt ſcribit Plin. lib. vj.) cū oppido eiuſdē
nominis in mari Indico celeberrima plurimū mar/
garitis. Ipſa refert palmas: oleas creat: vineis abū/
dat. In ea oīs arbor nunq̃ folijs ſpoliat̃. Mons
caucaſus non longe ab ea incipit: qui maximā orbis
partem perpetuis iugis penetrat. Eadē inſula habet
lanigeras arbores: vt ſcribit Plinius libro. xij. Que
cotonei mali amplitudine cucurbitas et maturitate
rupte oſtendūt lanuginis pilas: ex quibꝰ veſtes pre/
cioſe fiunt.

Tilia arbor: quam greci phylyra appellant: q̄uis ⁊ ex
alijs arboribus tilie dicantur. Nam de interioribus
corticis vlmi tunicis e quibus vincula tilie vocātur.
vnde Plinius de vlmo differens. Corticis inquit in/
terior tilia lepras ſedat. De arbore tilia. Virg. lib. ij.
Geor. Nec tilie leues: nec torno raſile buxum. Hinc
tiliaceus a. um. vnde faſcie tiliacee. Iul. Capitolinꝰ
de Antonino pio. Cū ſenex inq̄t ⁊ lōgeuꝰ eſſet: incur/
uaretur q̃ tiliaceis tabulis in pectore faſciabat̃.

Tilium vrbs littoralis a latere occidētali ſardinie.

Timauus penul. producta nomē fluminis iuxta aqui/
leiam: qui e montibus delatus decidit in profundū:
deinde infra terram abſorptus ſtad. circiter. xxx. et
centū erumpit in mare.

Timeus nomē ꝓprium phi locrenſis: cui diuinū illud
opus Plato inſcripſit: in quo de rerū creatiōe diſſe/
rit: quod Cice. poſtea latinū fecit.

Timarchides nomen viri ꝓpriū cōpoſitū ex τιμη qui
eſt honor: et αρχοντοσ principis. Facitq̃ in gtō
timarchidis ⁊ timarchide.

Timātes nomē pictoris celeberrimi: parrhaſij emuli:
inter eius ꝓo ingenij monumēta Iphigenia oratoꝝ
laudibus celebratur.

Timor (vt Cicero libro. iiij. tuſ. inquit) eſt metus mali
appropinquantis.

Timeo es. mui. varijs modis conſtruit̃. Dicimus eñ
timeo te tanq̃ inimicū: timeo tibi tanq̃ amico / ne q̄d
mali tibi accidat. Teren. Pamphili vite timeo. Ti/
meo mihi abs te. Idē. Hei mihi timeo a Chryſide.
Inuenit̃ etiā cū ablatiuo mediāte de. Ouid. lib. iiij.
faſto. Nec timui de morte tamē metus abſtitit. Itē
dicimus timeo furem tauro. Iuue. Cū furem nemo
timeret Caulibus: aut pomis. Et timeo mihi abs te
mortem. Sciēdū eſt hoc verbū timeo idem efficere:
vel cum negatione: vl' ſine ea: vt timeo vt moriatur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

⁊ timeo ne moriat̃. Hoc idem facit metuo vereor ⁊
hmõi. Compoſita ſunt extimeo: qđ eſt valde timeo.
Plau. in ciſ. Extimuit tū illa. Hinc extimeſco. Cice.
in Ca. Qđ igit̃ adoleſſcẽtes ⁊ hi quidẽ nõ ſolū indo/
cti/ſed etiã ruſtici cõtẽnūt: id docti ſenes extimeſcūt.
Pertimeo ſilr̃ valde timeo. Idem lib. ij. ad herẽ.
Defenſor ſi pertimuerit magnitudĩne periculi/nõ cõ
ſciẽtia peccati cõmotū ſe eſſe dicet. Si nõ ptimuerit:
fretū innocẽtia negabit ſe eſſe cõmotum. Hinc perti
meſco. Lactã. li. iij. Quare nõ eſt ꝙ phis tantū hono
ris habeamus: vt eorū eloquentiã pertimeſcamus.
Hiero. Huic verbo addidit valde. Ex quo timeo et
valde pertimeſco. Pretimeo/ante tẽpus timeo. La
ctan. lib. vj. Nam parcere. i. mediocriter vti pecunia
q̃ſi q̃dã animi puſillanimitas eſt: aut ꝑtimẽtis ne ſibi
deſit. Plau. in am. Humana matre natus/humano
patre mirari non eſt ęquū ſibi ſi prętimet. Et habent
ti ſyllabã correptã.

Timens ⁊ timidus ſic differunt: qr timens ex cauſa ad
tempus timet: timidus ſemper timet.

Timotheus pe. cor. nomẽ propriū cononis athenicẽſis
filij q̃ acceptã a patre gloriã multis auxit virtutibus.
Fuit eñ diſert⁹ impiger laborioſus/rei militaris pe/
ritus: ⁊ qđ ſup omnia eſt εὐτυχης. i. fortunatus im
perator habebat̃: cui ſtatua publicitus in foro athe/
nis poſita eſt: ob victoriam qua, victis lacedemonijs
imperiū athenienſiū auxit. Poſt huius obitū nõ fuit
quiſq̃ fere athenis dign⁹ memoria. Fuit alter timo/
theus in arte tibiarū clar⁹: quẽ ferũt duplices ab his
quos alius inſtituiſſet ſolituꝫ exigere mercedes: q̃ ſi
rudes traderent̃: geminatū ſibi; op⁹ dicebat dedocẽ/
di prius mox docendi. Dictus timotheus ex τιμη
honor ⁊ θεος deus.

Timon appolloniates phus/qui apud calcedoniã phi
loſophiã ⁊ oratoriã exercuit/charus Ptolemeo phi
ladelpho. Scripſit tragedias ⁊ comedias ⁊ ſatyras.
Dictus amarulẽtus ⁊ mordax ſyllorū. i. dicacitatum
ſcriptor: de quo Gel. Timon amarulẽtus librū ma/
ledicentiſſimū cõſcripſit: q̃ ſyllos inſcribit̃. Fuit ⁊ ali⁹
timon athenienſis qui ob naturę aſperitatẽ inhuma/
nus ac inhoſpitalis appellat⁹ eſt ⁊ miſantrops: id eſt
oſor hominū. Fugiebat eñ hominū congreſſus atq̃
colloquia; pręter vnius Alcibiadis. In ei⁹ ſepulchro
hoc erat epitaphiū: qđ ipſe ſibi fecit. Hic ſum poſt vi
tam miſeramq̃ inopemq̃ ſepultus. Nomẽ nõ q̃ras
dij lector te male perdant.

Timoniacus fuit pictor byçantius Cęſaris dictatoris
ętate qui aiacẽ Cęſari pinxit.

Timoleon/vir corinthius clariſſimus omniū iudicio: q̃
oppreſſam a tyrãno patriã liberauit: de quo Plutar
chus multa ſcripſit.

Tinea/vermiculus eſt qui de carne editus veſtes aut li/
bros abrodit. Hora. ad librū. Aut tineas paſces taci
turnus inertes. Aut fugies vticã/aut vinct⁹ mitteris
ilerdã. Et in eccleſiaſti. De veſtimẽtis ꝓcedit tinea ⁊
a muliere iniquitas viri. Item tineę vẽtris animalia
ſunt. Elminthes gręci dicũt in inteſtini recti extremo
repte. Has Cel. lūbricos apppellat. Item tineę ſunt
vermes in aluearibus apibus noxij. Col. lib. x. Pre/
terea vt tineę ſi apparuerint euertant̃: papilioneſq̃
enecent̃ qui plerũq̃ inter alueos morãtes apib⁹ exi/
tio ſunt. Nã ⁊ ceras erodũt ⁊ ſtercore ſuo vermes ꝓ
generant quos alueorū tineas appellamus. Hinc ti
neoſus a. um. vt aluei tineoſi. apud Col. lib. x.

Tinia/vaſa vinaria apud antiquos fuere: vt inq̃t Feſt⁹
Nonius tinias appellauit: apud quos grãdiora nõ
erãt: veluti apud nos ſub hoc vocabulo habẽtur: nec
ad eos vſus parata. His nãq̃ e ligno fabricatis mu
ſta cū vinaceis noſtra ebulliũt: apud veteres autẽ int̃
epitrapeçia numerant̃.

Tinnio is. iui. itū. ꝓprie de metallis dr̃: cum ex eorum
pulſatione ſonus efficit̃. Tinnit eñ aurū/argẽtū/ęs
ferrū/ſtãnū/orichalcū ⁊ hmõi.

Tinnulus a. um. pe. corr. qđ eſt acutū: vt vox tinnula: ⁊
ſonus tinnulus q̃ reddit̃ ex ęneis vaſis cū pulſantur.
Ouid. Tinnulaq̃ ęra ſonãt ⁊ olẽt myrtheq̃ crociq̃.

Tintino as. pe. cor. vt tintinat̃ apud Catul. in carmine
ſapphico. Dicit̃ ⁊ tintinno is. iui. Afra. Tintinnire
ianitoris impedimenta audio.

Tintinnabulū ⁊ tintinnale inſtrumentū ęneū: vulgo cã
panellus/nomẽ factitiū a voce quã facit tintin. Iuue.
Et tintinnabula dicas pulſari nemo tubas.

Tingo is. xi. ctū. vel tingo ſignificat inficio/madefacio/
imergo. Mar. Mẽtiris iuuenẽ tinctis lentine capil
lis. Lac. lib. iiij. Cū primū cępit adoleſcere/ tinct⁹ eſt
a Iohãne ꝓpheta in iordane flumine. Virgi. Quid
tãtū oceano ꝓperẽt ſe tingere ſoles. i. imergere. Hu
ius cõpoſitū eſt intingo. Pli. Omnib⁹ q̃ cõdiũt̃ q̃q̃
intingunt̃ deſideratū fętorẽ tollit mãducatū.

Tinctura/infectio. Pliñ. lib. xxxvij. Adulterat̃ maxime
tinctura: idq̃ in gloriã regis ęgyptij adſcribitur/qui
primus eam tinxit.

Tinctile pe. cor. qđ intinctū eſt. Ouiđ. de triſ. Et tincti/
le virus. ſ. qđ intinctū eſt ſpiculo ſagittę.

Tiphernū/ciuitas vmbrię: q̃ nũc ciuitas caſtelli dr̃ no/
bilis alũno Gregorio: gręcis/latiniſq̃ lr̃is apprime do
cto: ſicut ei⁹ opa eloquẽter elucubrata manifeſtant.

Tiphis vir arte carpẽtaria celebris: q̃ prim⁹ gubernan
di naues adminicula inſtituit. Senec. in medea. Ti/
phis in primis domitor ꝓfundi. Apolonius in prin/
cipio. Τῖφυς δ' ἁγνιάδης οὐφεαυ ἀλλιπε δη
μον. Ibi autem. θεων ⁊ alij interpretes ἀγαθος
μερ καὶ ἡμερας τω ἡλιω νυκτος δε προς τι/
να των ἀστερων τον καιρον του πλουτε μη/
ρασθαι.

Tipula. pe. cor. vermis ſex pedes habẽs/ſed tãtę leui/
tatis: vt ſuper aquã currẽs nõ deſidat. Plau. Neq̃
tipulę leuius pondus eſt q̃ fides lenonia.

Tiryns tis. generis maſ. fluui⁹ eſt in argo. Tiryns ge/
neris fę. nomẽ eſt patrię herculis in pelopõneſo q̃ ꝓ/
xima argo: a Pli. tirynthia vocat̃. Vñ ⁊ hercules ti/
rynthi⁹ appellat⁹ eſt: q̃uis theban⁹ quoq̃ dicat̃.

Tiſiphone pe. cor. vltricẽ cedis ſignificat. Eſt eñ vna
ex furijs a cedib⁹ plectẽdis dicta τισις vltio vel pe/
na φονος vł φονη cedes aut mors cui cura ſit mor/
tis vltio. Hora. in ſer. Seruilib⁹ vtq̃ iam peritura
modis hecatẽ vocat altera ſeuã. Altera tiſiphonẽ.

Titan ⁊ titan⁹ pe. ꝓ. ſaturni frater: cęli ⁊ veſte fili⁹ qui
etiã pro ſole ponit̃: quoniã a titanibus duxit originẽ.
tradũt titanas ſex fratres fuiſſe ⁊ quinq̃ ſorores a ti/
tea matre dictos: vt auctor eſt Diodo. Ex quib⁹ vn⁹
fuit Iapet⁹ pat̃ promethei hiperionq̃ ex titanū nu/
mero q̃ ſolis ac lunę ſtellarūq̃ motus obſeruaſſe atq̃
demonſtraſſe primus fert̃. Ideo ſolis parẽs ⁊ aſtro/
rum fertur. Hinc ſol titan: luna titanis a poetis dicũ
tur. Ser. ſic habet. Ferũt fabulę titanas ab irata cõ/
tra deos terra in eius vltionẽ creatos. Vñ ⁊ titanes
dicti ſunt ἀπὸ τῆς τίσεως. i. ab vltione.

Titan⁹ ſaturni frater. Quo etiã noĩe dict⁹ eſt mõs theſ/
ſalię a cãdore dict⁹. Titanis idis. dicta eſt Luna.

Titio/lignū aduſtū: qđ ab igne extrahitur: vt eſt apud
Eſaiã: Noli timere ⁊ cor tuū ne formidet a duabus
caudis titionū fumigantiū iſtorū.

Titillo as. per blãdimẽta ingero/prouoco/ cõmoueo:
vt fit cum quis carnis pruritū ſentit. Nã titillari di/
cuntur ſenſus qñ mouent̃ geſtiũtq̃ voluptatis dulce
dine. Verbum tranſlatū a titillatu alarū vbi dulcedo
ſcalpẽdi eſt: ſicut ſcribit Pli. lib. xj. Lactã. li. vj. Er/
go illecebrę iſte voluptatū arma ſunt illius cui⁹ vnuꝫ
opus eſt expugnare virtutẽ/iuſticiãq̃ ab hoibus ex/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dudere. His blandimētis ⁊ ſuaultatib⁹ titillat alas.
Scit em̄ q2 mortis fabricatrix eſt voluptas. Cice. in
Cato. At nō voluptatū tāta q̄ſi titillatio in ſenibus.

Titus ꝑnomē romanorū eſt: a τιω bonoro.

Titulus/index cuiuſcū q̄ opis. Vñ in ſtatuis ſiue pictu
ris titulū dicimus litteras: quę vel artificis/vel eius
cui⁹ ſtatura vel imago eſt nomē demōſtrat/vel tēpus
quo factū eſt declarat. Sue. Plurima ⁊ ampliſſima
opera incendio conſumpta reſtituit: ſed omnia ſub ti
tulo tm̄ ſuo ac ſine vlla p̄ſtini auctoris memoria. Itē
titulus libri dicit̄ q̄ vel qualitatē opis vl' nomē aucto
ris vel numer̄ oſtēdit. Mar. Primus vbi eſt inquis
cum ſit liber iſte ſecūdus. Quid faciā ſi plus ille pu/
doris habet? Tu tamē hunc fieri ſi mauis regula pri
mū Vnū de titulo tollere iota potes Ouid. li. de re.
amo. Legerat hui⁹ amor titulū nomē q̄ libelli. Dict⁹
titulus a tuēdo quaſi tutul⁹/ φ tueat̄ factū auctoris
⁊ ſi quis alterius opus eſſe contēdat: veri opificis in
dicet nomē. Per trāſlationē q̄ñ q̄ ponit̄ ꝓ laude ⁊ di
gnitate. Ouid. li. ij. de faſ. At tua ꝓſeq̄mur ſtudioſo
pectore Cęſar Nomina: ꝑ titulos ingredimur q̄ tu/
os. Aliq̄ñ pro monumēto. Apul. Auorū ⁊ proauoꝝ
titulus clarus. Tituli etiā dicti ſunt milites: quaſi tu
tuli/φ patriā tueant̄. Vnde ⁊ Titi ꝑnomē eſt ortū.
Perſi. Hic neq̄ more probo videas nec voce ſere/
na. Ingentes trepidare titos.

Titulo as. titulū impono. Hiero. in prolo. ſuper Pſ.
Sciēdū eſt cētūquinq̄ginta pſalmos Dauid cecini/
ſe: q̄uis aliorū nominibus titulētur.

Titubo as. peñ. cor. ꝓprie pedib⁹ inſiſtere nequeo qua
les ſunt ebrij/aut infirmi. Quinti. Sed iugulaſti vul
neratū/titubantē ſtrauiſti. Transfertur ad animū: vt
apud eundē. Neq̄ vlla vnq̄ tanta fuerit dicendi fa/
cultas: que nō titubet aut hęreat quotiens ab animo
verba diſſentiūt. Titubare quoq̄ lingua ⁊ dentes di
cuntur. Lactā. de ira dei Areſcant oculi/os tremat/
lingua titubet/dentes cōcrepent.

Tithymalus pe. cor. generis fruticis: quę a noſtr? lactu
ca marina dicit̄. Col. lib. x. Tithymalus maiorū q̄q̄
animaliū ventrem ſoluit. Idem paulo ſupra: Maxi/
muſq̄ vel minimus annuus earū labor eſt initio ve/
ris: quo titymali floret frutex.

Tityrus pe. cor. nomen paſtoris. Virg. in buc. Tityre
tu patulę ⁊c. ⁊ apud nos aries maior dicit̄.

Ticyus/Iouis filius. De quo Virg. li. vj. Necnon et
ticyon terrę oipotētis alumnū Cernere erat. Hic vt
fert̄ in fabulis cū latone vim inferre vellet ab Apol
line ſagittis cōfoſſus apud inferos magno cū crucia
tu demerſus fuit. Ouid. li. j. de pon. Sic inconſum/
ptum ticū ſemꝑq̄ renaſcēs: Non perit vt poſſit ſępe
ꝑire iecur. Hui⁹ magnitudinē corꝑis poetę dixerunt
fuiſſe nouē iugeꝝ. Vñ Tibul. Porrectuſq̄ nouē ticy
us ꝑ iugera terrę: Aſſiduas atra viſcere paſcit aues.

Tithonus pe. pro. fuit Laomedōtis filius. Qui (vt fa/
bulę ferūt) cū iuuenis eſſet ⁊ decorus ab aurora dile
ctus ⁊ raptus fuit. Ex qua Mennonē genuit/ſed tan
dem poſt longiſſimā vitā audita Mēnonis filij mor
te in cicadā verſus dicit̄: Dicente Horatio: Lōga ti/
thonū minuit ſenectus.

T Ante M

Tmolus pe. ꝓ. mons lydię: vt ſcribit Pli. lib. v. Croco
florētiſſim⁹ ⁊ vitib⁹ ꝯſit⁹. Ser. ſcribit eū eſſe cilicię: de
q̄ Oui. Riget ardu⁹ alto Tmolus in aſcenſu cliuoq̄
extēſus vtroq̄ Sardibus hinc: illinc paruis finit̄ hi/
peppis. Eſt ergo iuxta ſardis: quę vrbs ex Herodoti
Pliniiq̄ teſtimonio in lydia eſt. A quo nomē flumini
datū eſt. Plini. lib. xxxiij. Nō ſolitum inueniri niſi in
flumine Tmolo. Apud Col. li. iiij. Tmolus videtur
eſſe genus arbuſculę: cui⁹ flores ſint crocei. A poetis
tū q̄ñ q̄ ſuꝑaddi. i. poſt. t. inuenim⁹. Ouid. li. vj. me.
Deſeruere ſui nymphę vineta timoli.

T Ante O

Tocos a ticto pario eſt id qđ corrupte dicimus ſtocus
ꝑpoſito ſ ſicut fęnus a fetu.

Toga/veſtis cōmunis omniū romanorū: tam fęminaꝝ
q̄ mariū: ſed ꝑtexta honeſtiorū/toga viliorū. Dicta
toga a tegēdo q̄ corp⁹ tegat. Hęc laxa erat ⁊ in ſinū
multis criſpulis ſubtracta ſuccingebatur. Tibul. Et
fluit effuſo cui toga laxa ſinu. Hinc romani togati di
cuntur. Virgi. Romanos/rerū dños/gentē q̄ toga/
tam. Qm̄ v̄o in pace tātū togę vſus erat (nā in bel/
lo depoſita toga chlamydē ſumebāt aut lenā) factū
eſt vt toga ꝓ pace: ſicut arma pro bello ponat̄ Pli.
Vt dubiū ſit toga ne an bello ꝑſtātior fuerit. Toga/
rum v̄o varia erant genera. Vt toga ꝑtexta/toga vi
rilis/toga picta/toga regia q̄ erat auro ⁊ purpura in/
texta qua reges vtebant̄ q̄ a Liuio inter inſignia triū
phantis numerat̄ purpura añ vocitata: ⁊ erat ſine pi
ctura. Tunica palmata a latitudine clauorū dicebat̄
q̄ nūc a genere picturę picta appellat̄. Interdū toga
accipit̄ ꝓ peculiari habitu clientū ⁊ ſalutatorū q̄ to/
gati ibant ſalutaiū vt ſportulā conſequerent̄. Mar.
Mane vel a media nocte togatus ero.

Togati/togis induti. Vñ romani togati dicti ſunt: qm̄
toga romanorū ꝓpria erat. Sic hi q̄ principes ciui/
tatis officij gratia in foꝝ deducebāt: ac deinde domū
reducebāt: qm̄ togis amicti erāt/togati vocabāt̄. Iu
ue. Turbę rapiēda togatę. Hi etiā per diminutionē
togatuli dicebantur.

Togatę comedię: q̄ ſcripta ſunt ſm̄ ritus romanoꝝ: ſic
gręcas fabulas ab illoꝝ habitu palliatas appellam⁹.
Nam gręci ſupra tunicā palliū ferebant. Togatę ta
bernarię dicūtur comedię in q̄bus non magiſtratus/
ſed humiles perſonę inducūtur. Dictę tabernarię φ
olim tabulis domus cōmuniter tegerētur.

Tolero as. verbū eſt male patiētis: a cuius participio
fit tolerāter tolerātia ⁊ toleratus tus. vt hoc eſt diffi
cile toleratu. per ſimplex l ſemꝑ ſcribit̄.

Tollo is. ſuſtuli. ⁊ ſm̄ antiquos tetuli ſublatū/ſignifi/
cat eleuo/ſublimo. Plau. Tolle caput. Vlpiañ. Ius
vicino nō eſſe alti⁹ ędes tollere. Aliq̄ñ tollere eſt ca/
pere. Virg. li. iiij. geor. Et ſępe lapillos vt cimbe in/
ſtabiles fluctu iactāte ſaburrā. Aliq̄ñ ſuſciꝑe. Suet.
de Neronis parēte. Deceſſit q̄ pyrgis morbo aquę
intercutis: ſublato filio Nerone ex agrippina germa
nici genito. Aliq̄ñ nutrire. Teren. Quicq̄d peperiſ/
ſet decreuerūt tollere. Aliq̄ñ auferre. Cicero in Lel.
Solem em̄ de mūdo tollere vident̄: qui amicitiam e
vita tollunt. Aliq̄ñ differre. Plau. Omnes tollo ex
hoc die in aliū diē. Aliq̄ñ inferre. Virgi. Tollentē q̄
minas ⁊ ſibila colla tumentē. Cōpoſita huius verbi
ſunt: Attollo/qđ eſt in altū eleuo. Cōtollo/cōtra tol/
lo. Plau. in aul. Contollā gradū: Extollo/in altū ele
uo/exalto/magnifico. Plau. in am. Deuolāt angues
iubati deorſum im pluuiū duo maximi cōtinuo extol
lunt ambo capita. Sal. Ita eorū qui ea fecere tanta
habent̄ quātū ea verbis potuere extollere ꝑ clara in/
genia. Interdū differo. Cecil. Abi intro atq̄ iſthęc au
fer: tamen hodie extollat nuptias. Protollo ⁊ ſuſtol
lo. de quibus locis ſuis.

Tolles dicūtur φ tollantur ⁊ tumeant. Cuius diminu
tiuū Tonſille q̄ ſunt in hoie: ſicut glandulę in ſue cū
tumor fauces occupat.

Tolutim peñ. ꝓ. q̄ſi volutim: hoc eſt volubiliter. Var.
Vt equ⁹ q̄ ad vehēdū eſt nat⁹: tñ tradit̄ magiſtro: vt
equiſo doceat tolutim incedere. Adequitatio hęc ep
δρομοσ a Iulio polluce dr: q2 carpat in curſu ter/
rā ⁊ tollat volubiliter ac modice veſtigia.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tolutarius ſiue tolutaris/equus quaſi volutarius a pe
dū volubilitate qui alio noīe aſturco ab aſturia hy/
ſpanię oppido appellat̄. Hos gradarios vocam⁹ q̄
molli gradu ⁊ ſine ſuccurſatura geſtāt. Unde Mar.
Hic breuis ad numeꝝ rapidos qui colligit vngues.
Uenit ab armigeris gētibus aſtur equus. Seneca in
epl̄is: Aſturconibus inquit ⁊ tolutaribus inanis.

Tolutiloquentia/volubilis locutio. Neuius. O peſti/
fera trux acerba tolutiloquentia.

Tomacula vel per ſincopam tomacla/ędulia ſunt q̄ fe
re ex iecore porcino minutatim cōciſo ⁊ iam ſemico/
cto/infuſis ouis crudis ⁊ caſeo optimo ⁊ liquamine
pipere aniſo gingibere fieri cōſueuerunt/teguntur
omēto ſuillo. Pli. Tomacine appellant̄ q̄ tomacula
inſubres galli noſtris tribus tomacellas. Iuue. Cā/
diduli diuina tomacula porci. Uar. Quotānis e gal
lia apportant̄ Romā pene tomacine ⁊ tomace ⁊ pe
taſones.

Tomices. pe. cor. gręco noīe appellant̄ ex canabi īpoli
to ⁊ ſparto leuit̄ tortę reſtes: ex q̄b⁹ funes fiūt. Pli.
lib. xvij. Tomice moris ſpinarū circūlita. Uictru. li.
vij. docet aſſeres tomice religādos. Puluilli q̄ꝗ q̄s
in collo habēt aīalia ne reſte lędant̄/tomices vocant̄.

Tomentū/lana breuis ac conciſa q̄ ex veſtib⁹ a fullone
poliendo detrahit̄: ⁊ quicq̄d farciminis ex quacunq;
re ſiue ex fęno ⁊ palea ſiue ex pluma fuerit quo culci/
tręfarciunt̄. Uar. Poſtq̄ trāſierūt ad culcitras ꝙ in
eas ſagos aut tomētū aliudve calcabāt: ab inculcan/
do culcitra dicta. Uidet̄ aūt tomētū deduci a τεμνω
q̄d ſignificat incido ſicut ⁊ tomos ⁊ tomic⁹. Seneca
Nihil miſerius ero ſi ſup tomētū circēſe incubabo.
Sue. in Tiber. Adeo alimēta druſo ſubducta vt to/
mentū ex culcitra tētauerit mādere. Tomentorū aūt
aliud leuconicū dicebat̄ q̄d fiebat ex lana alba cōciſa.
Aliud circēſe ex harūdinibus cōciſis factū. Idq; ſtra
mētū habebat̄ plebeioꝝ dictū circenſe ꝙ in circo ro/
mano/ſternebat̄ illicq; ęgeſtoſi q̄eſcebant. Sene. lib.
de btā vita. Nihilo miſeri⁹ ero/ſi laſſa ceruix mea in
manipulo ferri acquieſcat ſi ſuper circenſe tomentuꝫ
per ſarcinas veteris lintei effluens incubabo. Mar.
Tomentū/conciſa palus circenſe vocat̄. Hęc ꝓ leu/
conico ſtramina pauper emit.

Tomos/ciuitas in pōto ab eo dicta/ꝙ illic medea Ab
ſyrti fratris mēbra fruſtulatim concidit. Ouid. Inde
tomos dictus locus hic: q2 fert̄ in illo. Membra ſo/
ror fratris cōſecuiſſe ſui. Item tomos/fracgmentuꝫ
libri abſciſſum. Q̄d tamē ⁊ ꝓ ipſo libro ſeu volumīe
īmpfecto accipit̄. Uñ Origenes tertiū librorū ſuorū
genus tomos inſcripſit: quos vt ait Hieronym⁹ nos
poſſum⁹ appellare volumina. Ideꝫ ait: Edidit innu/
merabiles cōmētarios quos ipſe appellat tomos.

Tomyris pe. cor. fuit regina nobilis Maſſagetarū in
ſcythia quę cyrū debellauit ⁊ interemit. De qua He
rodo. ⁊ Iuſtinus ſcripſerūt.

Tondeo es. totondi tonſum: licet eius cōpoſita nō ge/
minent ſyllabā p̄teriti ⁊ ſignificat lanā ſiue capillos
⁊ hmōi incido. Hiero. in lib. Reg. Accidit vt tonde/
retur grex eius in carmelo. Cice. lib. v. tuſ. Regię vir
gines vt tōſtriculę tondebāt barbā ⁊ capillū patris.
Et tondere/paſcere ⁊ aliq̄n ſecare. Uirgi. lib. j. geor.
Ter cētū niuei tondent dumeta iuuenci. Idem: No
cte arida prata tondent̄. i. ſecant̄. Huius verbi com
poſita ſunt. Attondeo/q̄d eſt perfecte tondeo. Hie/
ro. ad Marcellā. Et curua attondens vitem falce vi
nitor aliquid dauidicū cantat. Plau. in ca. Sed vtꝝ
ſtrictim me attonſum eſſe dicā: an per pectinē neſcio.
Detondeo. de quo ſupra.

Tonſo. as frequētatiuū. vnde ⁊ detōſo. Gel. Capillos
dialis niſi qui liber homo eſt nō detonſet.

Tonſus a. um. participiū/q̄d eſt coma abſciſſa: vt ton/
ſus homo: ſicut intonſus capillatus. Hinc tōſi mon/
tes qui ſyluis carēt/intonſi ſyluoſi. Uar. Intōſi mō/
tes ⁊ feris pleni. Aliq̄n tōſus ponit̄ ꝓ minuto. Uir.
Tonſiſq; ferūt mātilia villis. Tonſa oliua dicit̄ quę
minutis frondibus cōpta eſt: quaſi a tonſore cōpoſi/
ta. Uirg. lib. v. Ipſe caput tonſę foliis euinct⁹ oliue.
Idem: Tōſiſq; ferūt mantilia villis. Tonſus us. no/
men. idē q̄d tonſio ⁊ tonſura. Tonſor ⁊ tonſtrix no/
mina verbalia.

Tonſę dicunt̄ oues. Hiero. in canticis. Dētes tui ſicut
greges tonſaꝝ q̄ aſcēderūt de lauacro. Et tonſę dicū/
tur remi a circūcidendis fluctibus. Uirgil. lib. vij. Et
in lento luctantur marmore tonſę.

Tonſorius a. um. q̄d ad tondēdū ptinet: vt culter tonſo
rius. Uide in dictione candeo.

Tonſilis ⁊ hoc tōſile/q̄d tōſum eſt: ac in orbem ⁊ comā
putatū: vt Tonſiles oleę ⁊ tōſilis buxus/habetq; pe
nultimā correptā.

Tonſilla lę. palus dolatus in acumine ⁊ cuſpide pręfer
ratus q̄ nauis religādę cauſa in littore figit̄ Actius:
Tacete ⁊ tōſillas in littore ędite. Tōſillę etiā dimi/
nutiuū a tole. Toles auteꝫ vt inq̄t Feſtus/eſt tumor
fauciū. Et ꝓprie fiūt circa vuaꝫ ex vtraq; parte infra
fauces/vocāturq; glādulę ob quādā glandis ſilitudi
nem. Poſſunt etiā dici Tonſillę tāq̄ loca in q̄bus fi/
ſtulę ⁊ cibalis ⁊ ſpiritalis religatę ſunt: vel q2 hmōi
morbus tam vehemēs/acutuſq; eſt: vt non minus q̄
acutiores paxilli pungat.

Tōſtrina pe. pro. loc⁹ in q̄ tōderi ſolet. Plau. in aſi. Li
banū in tōſtrinā iuſſerā venire: is null⁹ venit.

Tono. as. aui. atū. ⁊ Tono is. tonui itū. Uar. in eu. So
nitus matris deū tonimus tibi ſemiuiri. Et a tonatū
fit tonatio: a tonitū fit tonitus. Eſt autē tonare toni/
tum reddere/ſonare/alte loqui. Huius cōpoſita ſunt
Attono. Unde attonitus/ſtupefactus. Uirgi. Tali/
bus attonitus iuſſis. Contono/ſimul tono. Hiero
ad Helio. Diuinis vocibus euangeliū contonat/nō
poteſtis duobus dñis ſeruire. Circūtono/circūſtre/
pitum facio. Hora. in Ser. Hunc circumtonuit gau
dens bellona cruētis. Detono. Intono/valde tono:
vt Intonuit de cęlo dñs Hora. in epo. Intonata ꝓ/
tulit. Pertono/perfecte tono/reſono. Hiero. contra
Helui. Q̄ñ xͦo vox illa ptonuit/tēp⁹ breuiatū eſt/re/
liquū eſt: vt qui habēt vxores ſic ſint quaſi non habē/
tes. Et omnia habent penul. corre.

Tonitrus us. ⁊ tonitru declinari poteſt. Oui. libro. ij.
me. Uñ ſolet tonitrus ⁊ flumina mittere terris. Iu/
ue. Et facient optata tonitrua cęnas. Eſt autem toni
trus vt in quęſtionibus docet Seneca nubis icte ſo/
nus qui ⁊ tonus dicitur.

Toneſcit/tonus fit. Uar. Tonitrib⁹ tēplū toneſcit.

Tonitro as. tonitrū facio. Hiero. in Pſ. expoſitione.
Q̄ñ tonitruat deus ſilēm vocē facit rotę.

Tonus/gręca vox eſt. Nam gręci τονον dicunt ſonū.
Unde accentū quoq; tonon appellāt quos veteres
noſtri imitati tenorē quaſi tonorē accentū vocauere.
Et tonus qui ⁊ tonitrus. Item: Tonus/neruus q̄ ex
vtraq; parte ſtomachi eſt. Item Tonus ſpaciū id q̄n
to abeſt a terra circulus cęli citim⁹ hoc eſt lunaris: cē/
tum ſcꝫ vigintiſex milia ſtadiorū: vt inquit Martian⁹
quoniā vt in ſonis interuallū cum legittima q̄ntitate
minimū ex duobus ſonis inter ſe diuerſis: ita in cęlo
minimū a terra ſpaciū ad lunā tonū appellare placu/
it. Hui⁹ mēſurę dimidiū hemitoniū. Ton⁹ xͦo cū he/
mitonio ꝓportionē facit ſeſq̄plā: hoc eſt ſeſq̄alterā.

Tophus/genus lapidis aſperi q̄ de facili in arenam re
ſoluitur. Ouid. Et leuibus tophis. Hinc Tophinus
Et tophace⁹ adiectiua. Sue. Quę tophina ac lignea
antea erāt. Pli. Eſt alba rufa columbina argyllacea
tophacea/arenacea.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Topos/latine lucus. Topicus localis. Unde Ariſto. ⁊ Cice. Topica libros appellarũt.i.locorũ ſedes/in q̃bus hmõi loci demonſtrant̃. Hiero. Non topica: id eſt locales ſedes argumẽtorũ.

Topiariũ dicit̃ opꝰ ex arbore/aut frutice/aut herba factum ad decorẽ: vt ſunt teſtudines camerę/naues auiculę ⁊ hmõi: quę ex buxo vel hedera ⁊ hmõi: quaꝝ natura ſequax eſt ⁊ flexibilis fieri cõſueuerunt. Dictum topiariũ απο των τοπων hoc eſt a locis quę in his varia conſtituũtur. Quę ⁊ topia ab idoneis ſcriptoribus nuncupant̃. Uictru.lib.vij. Habẽtes deorum ſimulachra ſeu fabulaꝝ diſpoſitas explicationes: nõ minꝰ troianas pugnas ſeu vlyſſis erratiões ꝑ topia/ cęteraq̄ quę ſunt eorũ ſimilibus rationibus ab reruꝫ natura procreata. Quidã a funiculis quos in oleo terendo circũligatos inſtrumentis illis: topia gręci vocant. Cice.ad.Q.fratrem. Topiariũ laudaui ita oĩa conueſtiuit hedera. Pliñ. Accedit in topiario opere lauri genus quę taxa dicit̃: ramos ſpargit a radice topiarij ac coronarij operis. Hinc Topiarij dicunt̃ qui topiaria faciũt: ſicut coronarij q̃ faciũt coronas. Idẽ ſtatiue myrti genera topiarij faciunt. Et ars ipſa topiaria dicit̃ vt argentaria. Cice. Ut deniq̄ illi palliati/topiariã facere videantur.

Topotheſia/dici põt loci poſitio vl' deſcriptio: nam topos locus theſis poſitio.

Tornus/inſtrumẽtũ fabrile quo ligna polita reddunt̃.

Torno as.ad tornũ polio. Pli.lib.xxxvj. Lapis eſt qui cauatur tornaturq̄ in vaſa coquẽdis cibis vtilia. Itẽ tornare eſt circũagere. Idem in eodẽ. Quarũ in officina turbines ita vibrati ꝑpenderũt vt puero circũagente tornarent̃. Hinc Detorno/qđ eſt de aliq̃ torno. Pli.lib.xiij. Lignũ grande intus firmeq̄ duricie ex quo velares detornant annulos.

Tornatile pe.cor.qđ torno factũ eſt.

Toreuma atis. ⁊ toreumatũ/opus politum celatũ τό/ρευω enim ſculpo ⁊ cęlo ſignificat. Sunt autẽ toreumata opera delicate ⁊ eleganter ſculpta ſiue celata. Sal. Tabulas ſigna toreumata emunt τορευτην celatorẽ gręci dicũt. Toreutices ars ipſa quę ⁊ anaglyptices ſculptor ⁊ celator. ſcribit Pli.lib.xxxiiij. Primũ phidiã arteꝫ toreuticen aperuiſſe ⁊ demonſtraſſe quã polycletus. Sicyonius mox erudiuit ac cõſummauit. Mar. Artis phidiace toreuma clarũ.

Torus/lectus ab intortis herbis dictus. Uirgil. Inde toro pater ęneas ſic orſus ab alto. Toros etiã appellamus pulpã carnis muſculoſam: in qua eſt robur et valentia: vt ſunt partes membroꝝ neruoſę calloſęq̄ ⁊ in ſe prope modũ collectę. Unde Toroſus a.um. Scribit Col. parandos eſſe boues nouellos ceruice longa ⁊ toroſa. Ual. Flaccus: protulit Horrẽdoſq̄ toris informibus artus: qđ ⁊ de venis quoq̄ dicitur cum varicũ in morẽ quibuſdã in locis turgeſcũt. Cor. Celſus.lib.vij. Ac per ipſos venarũ toros inęquale eſt in herbis Plinius vtitur hoc verbo de Inula ſcribens: Breuioris eſt/ ſed toroſior amariorq̄ inula. Col.lib.iij. Arbuſtiuã vitem q̄ꝫ putare tam alligare diligẽter oportet. Nam in ea fructus maxime vis cõſiſtit: diutiuſq̄ perẽnat quę firmis toris ⁊ idoneis locis religata eſt.

Torulus dimi.a torꝰ.i.paruꝰ lectꝰ. Plau.in am. Tum meo patri torulus inerit aureꝰ ſub petaſo.

Torale ⁊ per apocopẽ toral a toro: Mappa lõga quã ſuper linteola ponimus ⁊ oĩa lecti ſtragula toralia dicũtur. Hora. Nec turpe toral ne ſordida mappa. namq̄ ſuper toros ſternũtur veſtes ſtragulę purpurcę ſeu virides aut verſicolores. Idem in Ser. Et tyrias dare circũ illota toralia veſtes.

Torniamen/ludus erat q̃ troia dicebat̃/ quaſi ꝓ troiano agmine dicatur troiamen.

Torqueo es.ſi.ſum. ⁊ tortũ ſignificat inflecto. Plini. Nec tñ binas per diuerſas coaſſatiões ſubſterni capita earum prętigi clauis: ne torqueant̃. Uirg.lib.ij. geor. Ithureos taxi toquẽtur in arcus: id eſt torquendo fiunt. Teren. Uide vt ille ſibi os contorſit carnifex. Hinc aliquãdo torquere ponitur pro gyro celeri rotare. Uirg. Aſt illum ter fluctus ibidem torquet agens circũ. Aliquãdo pro torquendo iacere. Idem In medias telum torſiſti primus achiuos. Aliquando pro gubernare: vt Cęluꝫ ⁊ terras qui numine torquet. Aliquãdo pro ſuſtinere: vt Ubi maximꝰ atlas Axem humero torquet. Aliquãdo pro tormentũ inferre. Lactan.lib.iij. Beatus eſt igitur ſapiẽs in tormentis. Sed cum torquetur pro fide/pro iuſticia/ꝓ deo: illa patientia doloris beatiſſimũ faciet. Donatꝰ Torquemus hominẽ/extorquemus veritatẽ. Hinc tormentũ ⁊ tortura. Aliquãdo pro filare: vt eſt illud Iuue. Penelope melius/leuius torquetis arachne. Aliquãdo pro trahere: vt Uirg. Torquetq̄ ſonãtia ſaxa. Huius compoſita ſunt: Abſtorqueo/qđ eſt torquendo aufero. Contorqueo. Uirg.lib.j.geor. Proluit inſano contorquens vertice ſyluas Fluuiorũ rex Eridanꝰ.i.euertẽs. Detorqueo/diſtorqueo/extorq̃o/ ĩntorqueo/ intertor/obtorq̃o/ꝯtratorqueo/ retorqueo/retrotorqueo/iaceo/remitto. Cicero ſi.i Cato. Quo quidẽ me proficiſcentẽ haud ſane quis facile retraxerit/nec tanq̄ꝫ pilam retorſerit. Et retorquere eſt rurſus flectere. Col.lib.v. Id vt ſcite fiat meminerit alligator ne torqueat ſarmentũ /ſed tantũ inflexũ deuinciat. Pretorqueo/ante flexo. Idem lib.iiij. Sꝫ Iulius Atticus ꝓtorto capite ⁊ recuruato /ne paſtinatum effugiat ꝓdictũ ſemen dimerſit.

Tortus a.um.qđ non eſt rectũ ſed flexum. Augu. Habes vnde corrigas qđ in te tortũ eſt.

Tortum/machina ad torquendum ſaxa. Pacu. Nam in te tenebras ſępe lacerabo fame clauſum ⁊ fatigãs artus torto diſtraham.

Tortuoſus a.um.qđ eſt tortũ. Cice.in Lel. Nec enim fidũ põt eſſe multiplex ingeniũ ⁊ tortuoſum.

Tortile pe.cor.qđ retortũ ⁊ replicatũ eſt. Ouiđ. Tortilis a digitis excidit anſa meis.

Torto as.frequentatiuũ/ſignificat vehementer torq̃o. Pomponius. Ibi inſilui in cocleatum eculeum: vbi tolutim tortor.

Tortor/qui torquet.i.cruciat: vel ad queſtioneꝫ ponit: vl' qui lapidẽ tormẽto iacit. Unde ab Ammiano tortores balliſtarũ appellati ſunt: qui ex balliſtis tela cõtorquent ⁊ iaculantur.

Tortura/ſuppliciũ: vt in ſacris litteris. Seruo maliuolo tortura ⁊ cõpedes.

Tortiuũ/vinũ eſt nouiſſime expſſum: vt apud Cato.

Torculũ/qđ vſu torculare ⁊ per apocopẽ torcular.pe.pro.ędificiũ vinariũ ⁊ machina a torquẽdo: quo vua torquet̃. Prelũ a preluendo/pro trabe accipi ſolet q̃ vuę calcant̃. Lacus qui continet muſtũ prelo ex vinaceis expreſſum. Improprie autẽ lacus/prelũ ⁊ torcular: pro eodem accipiũtur.

Torcularius a.um.quod ad tortucular pertinet. Uar. Si ſit centum iugerum habere oportet vaſa torcularia inſtructa trina.

Tormina/genus morbi a torquẽdo: cũ dolore torquentur inteſtina exulceratione. Gręce dyſenteria: vt lib.iiij.ſcribit Celſus. Ex his cruor manat: frequens deijciendi cupiditas dolor in ano eſt. Pli. Mentaſtrum torminibus cholericis efficaciſſimum. Hinc Torminoſi qui eũ morbum patiuntur: quos ⁊ dyſentericos greco vocabulo appellant. Cice. Ita dicimus graue dinoſos: quoſdam torminoſos. Nonius. Tormines maſculino genere protulit. Hyppocrates mortiferꝫ eſſe ſignũ in dyſenteria ſi carnes egerãtur. Galenus

ſcribit dyſenteriã fieri quãdo materia exuberans ca/
lore eſtatis inficitur ⁊ fit ſalſa.

Tormentũ/ſuppliciũ qđ datur alicui ad perquirẽdã ve
ritatem vl' ad cruciatũ inferendũ: vt eſt illud: Om̃es
ſancti/quanta paſſi ſunt tormenta. Var. Meſſis tri/
turam tormentuꝫ appellat/ꝙ ibi frumentũ terat̃. Et
tormentũ generale vocabulũ eſt omniũ machinaruꝫ
ſaxa tela: ⁊ id genus varia torquentiũ. Ceſar. ij. con.
Ad extremas foſſas caſtella conſtituit: ibiq; tormẽta
collocauit. Dicitur autem tormentũ a torquendo ελ
λεριστι δε βασαρος και βασαριστησ και το ρη
μαβασαριζω.

Torques ⁊ torquis tam maſculini q̃ feminini generis
ſm probũ/ſignificatq; circulũ aureũ/flexilẽ/obtortũ:
colli ornamentũ ⁊ ſummi pectoris. Properti9: Tor
quis ab inciſa decidit vnca gula. Gellius: Caput gal
li precidit: torquem detraxit eãq; ſanguinolẽtã in col
lum poſuit. Refert Plinius torquibus aureis auxili
ares externos donatos fuiſſe a romanis. At ciues nõ
niſi argenteis. Scribit Vegetius lib. ij. Quibus au
reus torquis/ob virtutis premiũ dabat̃: ⁊ hi duplas
conſequebantur annonas.

Torquatus/cognomen Titi Manlij qui ad Anienem
occiſo gallo/torquem detraxit. Hic eſt ille Torqua/
tus Manlius cuius iniuſſu cum filius aduerſus ho/
ſtem a quo prouocatus fuerat pugnaſſet: eoq; occiſo
equeſtria ſpolia victor ad patrẽ tuliſſet: ſubito euꝫ ꝙ
aduerſus edictũ ſuum ⁊ rei militaris diſciplinam fe/
ciſſet/iuſſit occidi.

Torris/lignũ teres cum ardet. Titio torris extinctus.
Lactan. Titionẽ vulgus appellat extractũ foco: tor
rem ſemiuſtũ extinctũ.

Torreo es. torrui toſtũ/ſicco atq; arefacio. Qđ etiã de
frigore poteſt intelligi. Var. Frigore torret. Sꝫ vſur
patur quãdoq; pro vrere. Virgil. Jam rapidus tor/
rens ſitientes ſyrius indos. Quandoq; pro aſſare.
Pli. lib. xix. Si radicem bete in pruna toſtam ſuper/
ederint ardorẽ extigui. vnde carnes toſtas appellat
vulgus/ſi mutas t in r: qđ dicam/ intelliges. Quan/
doq; pro vertere/miſcere. Luc. Ingentes fato torrẽ
te ruinas. Quidã hoc verbuꝫ απο του το ρευειν
deriuant/qđ eſt ſculpere/celare.

Torreſco/torrid9 fio. A quo retorreſco/rurſus coquo/
vel rurſus vro. Col. li. iiij. Deinde ſata nõ ita nutriũt
vt añ cõualeſcãt/q̃ retorreſcant.

Torridus a. um. qđ eſt aridũ. Unde eſtas torrida dici/
tur. Hinc retorridus. Col. lib. iij. Niſi eũ recideris/
arbor tota fiet retorrida. Et ūde torrida çona que an
ſit habitabilis vel non: nunc campũ diſputãdi nõ am
plum habeo/ſed al's dicemus.

Torrefacio/comburo/coquere facio aut multũ calefa/
cio. Colũ. lib. ij. Et ſubinde oportunis ſolibus torre/
facta proteritur.

Torrido as. pe. cor. ſignificat comburo.

Torrens nomen generis maſculini /ſignificat fluuium
qui non de fonte neq; de viua aqua/ſed a pluuijs vel
de montibus in valles deſcendit ⁊ in mare vadit: et
eſtate ſiccat̃: aquis ꝟo hyemalibus inundatur ⁊ cur/
rit. Interdũ ſumitur pro fluuio. Hieroñ. in pſalmis:
Inebriabuntur ab vbertate domus tue: ⁊ torrẽte de
liciarum tuarũ potabis eos/non ſiccabitur. Torrẽs
vero participiũ poſuit. Virgi. Hic tantũ boree cura
mus frigora quantum Aut numerũ lupus/aut torrẽ
tia flumina ripas .i. que torrentis more fluunt. Hinc
torrentior ⁊ torrentiſſimus. Juue. Et Hypſeo torrẽ
tior: id eſt volubilior.

Torpeo torpes torpui/piger ſum. Virgil. lib. iij. geor.
Cõfertoq; agmine cerui. Torpẽt mole noua ⁊ ſum/
mis vix cornibus extant. Hinc Torpeſco/ piger fio.
Salu. in Jug. Ceterum ingenium quo neq; melius/
neq; amplius in natura mortaliuꝫ eſt incultu atq; ſo/
cordia torpeſcere ſinunt.

Torpor/animi ⁊ corporis debilitatio: a Torpedine pi
ſce cuius cõtactu corpus hebeſcit.

Torporo as. penulti. produ. torporem induco. Turp.
Stupidus aſtac: ita eius aſpectus torporauit homi/
nis amore.

Torpedo/piſcis gen9 qui limo merſus occultat ſe ⁊ pi/
ſces supranatãtes torpentes facit: poſtq̃ ꝟo obtor/
puere deuorat. Ponit̃ ⁊ ꝓ pigritia.

Toruus a. um. a terrẽdo e in v mutata: vt ait Ser. Vel
a tauris qui irati cum quadã trucul entia reſpectant.
Nam toruitas proprie taurorũ eſt: vel a torto aſpe/
ctu. Hinc aduerbia Torue/toruum ⁊ torua. Plau.
Quid me torue aſpectas? Apul. Cum toruuꝫ in eos
intueretur. Virg. Talibus eneas ardentẽ ⁊ torua tu
entem lenibat dictis.

Totũ ⁊ omne ſic differunt/ꝙ totũ dicimus vnius cor/
poris plenitudinẽ: omne de vniuerſis vt totum audi
torium habet ſcholaſticos: id eſt plenũ eſt auditoriũ
ſcholaſticis. Omne auditoriũ habet ſcholaſticos: id
eſt omnia auditoria. Poete tamen iſta confundunt.
Fit autẽ totus a tot: q̃uis tot breue ſit: totus ꝟo ꝓ/
ductũ. Quotus ꝟo remanet breue. Sciendũ ꝙ ſi to
tum eſt pluralis numeri partes quoq; plural' nume/
ri eſſe debent: vt binas litteras a te ſuſcepi: quarũ al/
teris mihi gratularis: alteris ſignificas te eſſe incolu
mem. Si ꝟo totũ licet pluralis ſit numeri/ſingulare
habeat: tum partes ſingulares eſſe debent: vt dele/
ctor duobus poetis/altero greco/altero latino.

Totidem/ſignificat tot ſimiliter ſeu plane tot/nec plu/
res /nec pauciores.

Toxicum dictũ eſt quaſi taxicũ: vt inquit Pli. Quoniã
taxos arbor eſt veneni preſentiſſimi adeo vt ſi iumen
ta taxi folia comederint emoriant̃. Hãc quidã Simi
lacem dixere ⁊ eſſe in arcadia tã ꝑſentis veneni: vt ſi
q̃s ſub ea dormiat: cibũ ve capiat/moriat̃.

T Ante R

Trabea nomẽ poete cui inter comicos octauus locus
aſſignatur. Huius meminit Cicero libro. iiij. tuſc. Et
de finibus. Eſt ⁊ trabea gen9 veſtis. Cuius tria ſunt
genera: vt Sueto. lib. de genere veſtiũ inquit: Vnuꝫ
qđ dijs ſacratur/tantũ de purpura. Aliud purpureũ
quod habet aliquid albi. Tertiũ augurale ex purpu/
ra ⁊ croco mixtũ. Erat autem veſtis togata purpura
circũducta ſubtegmine piniceo quã aurée fibule an/
nectebant. Virgi. de trabea regali ait: Ipſe quirina/
li lituo paruaq; ſedebat: Succinctus trabea: leuaq;
ancile gerebat Picus equũ domitor. Hinc Trabe/
ati/qui trabea ſunt induti. Ouidi. lib. de faſtis. Hoc
igitur vidit trabeati cura quirini Cum rudib9 popu/
lis annua iura daret.

Trabs ⁊ trabes trabis vtroq; modo dicitur genere fe
minino. Dicta a trahẽdo/ꝙ in altum trahatur. Pro
prie trabs vt Feſtus ait: ſunt duo tigna edificij gratia
ſimul compacta. Nam cũ ſimplicia ſunt non trabes
ſed tigna dicuntur: q̃uis abuſiue pro vno ligno quã
doq; dicatur.

Trabica/nauis dicta eſt/ꝙ ſit trabibus confixa. Pacu.
Labitur trabica in alueos.

Trabales/ſpecies tormentorũ a trabibus. Hora. libro
car. Te ſemꝑ añit ſceua neceſſitas clauos trabales.

Trachea vel trachia/arteria pulmonis: q̃ ⁊ ſpiritalis
phyſtula dicit̃. Vide in fiſtula.

Trachelus penul. pro. collum ſpina a vertice ad finẽ.

Trachys/latine aſperum. Hinc Trachino trachinas/
aſperum facio.

Trachina/oppidũ Campanie: que nunc interpoſita a
tarachina vel tarachyne arum: tm̃ pluraliter: quod

etiã anxur antea dicebatur. Nunc autẽ taracina vo/
catur. vide ſupra. Eſt ⁊ trachina ciuitas theſſalię quę
heraclea ab hercle cognomiata eſt. Hinc ab Ouidio
trachynius dictus Ceix coniunx Halcyones. Greci
trachyna vocãt aſpera. Unde taracinã quaſi trachy/
nam ab aſperis dici autumat Strabo. Et a trachy/
na theſſalię Sophoclis tragedia/trachina dicta eſt.
Unde Cice. libro. ij. tuſc. Quas hic voces apud So
phoclem in trachinis edit.

Trachoma penul. prod. Grece enim τρακωμα voca/
tur ſcabricia palpebrarum interior/ſicut in eadẽ par/
te glabritas: hoc eſt defluuium pilorum vadroſis ⁊
milphoſis.

Trachonitidis regio/pars iudeę quã ferunt inter mon
tem Libani ⁊ lacũ tiberiadis ſitã eẽ. Cuiꝰ tetrarches
fuit Philippus iuxta euangeliũ Lucę. Et eſt vt Hie
ro. inquit trans boſrã Arabię ciuitatẽ in deſerto cõ/
tra hauſtralem plagã quaſi ad damaſcuꝫ reſpiciens.
Hanc gentẽ inſtituit Cis filius Aram: vt ſcribit Jo/
ſephus lib. j. antiquitatis.

Trado is. tradidi traditũ ex trans ⁊ do/n ⁊ s abiectis/
ſignificat in poteſtatẽ do. Teren. in phor. Uerũ ſciẽ
tem tacitũ cauſam tradere aduerſarijs/etiã ne id lex
coegit. Tradere etiam eſt docere. Augu. Quicquid
de arte loquendi ⁊ diſſerendi quicquid de dimenſio/
nibus figurarum ⁊ de muſicis ⁊ de numeris ſine ma
gna difficultate nullo hominũ tradente intellexi. Jtẽ
ſignificat dicere. Gel. Demoſthenẽ tradũt et veſtitu
cęteroqꝫ cultu corporis nitido venuſtoqꝫ/nimiſqꝫ ac/
curato fuiſſe. Jtem Mandare: vt cum dicimꝰ: Me/
morię traditũ eſt. Jtẽ fidei alicuiꝰ cõmittere: vt Nu/
per mihi tradidit egon. Jtem quaſi vẽdere. Hiero.
in Geñ. Pecunia digna tradat eã mihi coraꝫ vobis
in poſſeſſionẽ ſepulchri. Jtem permittere: nam in ſa/
cris litteris dei a quouis ſeceſſio ſiue deſtitutio nomi
natur. Unde apoſtolus ad Romanos: Tradidit il/
los deꝰ in reprobũ ſenſum: id eſt a deo permiſſi ſunt
deferri in reprobũ ſenſum.

Traduco is. penul. produ. ex trans ⁊ duco: in quo n ⁊ s
ſimiliter abijciuntur/ſignificat de loco ad locũ duco.
Cęſar. j. com. Heluetij per anguſtias ⁊ fines Sequa
norum ſuas copias traduxerãt: ⁊ in heduorũ fines ꝑ/
uenerũt. Ambro. Tranſduco vſus eſt. De profundo
ad lumen extrahũt fluctuãtes de infimis ad ſuperna
tranſducunt. Aliquãdo traducere eſt ad vlteriora du
cere. Plau. Traduce adhuc lineã pluſculũ. Aliquan
do tranſferre. Mar. Traducta eſt getulis. Unde et
traducere librũ ex vna lingua in aliã quidã dicũt: hoc
eſt interpretari. Aliquãdo agere ſiue pręterire. Cice.
Ser. Sulpitio. Qua ratione nobis traducẽdum ſit
hoc tẽpꝰ. Aliquãdo deridere et infamia afficere ⁊ ve
lut in exemplũ proponere: vt eſt apud euangeliũ. Jo
ſeph cũ eſſet vir bonus ⁊ nollet eã traducere. Mar.
Multoqꝫ traducerꝫ apher. Et traducere/nutrire/fo
uere/ſuſtinere. Juue. Altera quos nudo traducit gal
lia tallo.

Traduces. in vitibus dicũtur qui aliunde tracti ac pro
pagati ſunt. Uar. lib. j. de re ruſt. Arbuſta vbi tradu
ces poſſint fieri vitiũ vt mediolanenſes faciũt arbori
bus quas vocant opulos. Uarro appellat traduces
rumpos vbi ex arboribus in arbores traductis viti/
bus vinea fit. Huius ſingularis noiatiuus eſt Tra/
dux. Col. lib. xj. Si tradux ducẽ non contingit media
virga inter eas deligetur.

Tragos/latine hyrcus. Uñ tragedia: Ruſus tragos
herba quam aliqui ſcorpion vocant ſemipede alta fo
lijs puſillis: racemis rubentibus/grano tritici. Hinc
Paratragedo verbũ. Tragus/cõchę genus mali ſa
poris. Suid. τραγοσ παρα του τραχυ δρεμαε
χειν τα χοσ τισων η παρα το τραχειαν φωνην
εχειν η τρεχειν και τραγαν αμπελοισ.

Tragum neutri generis/genꝰ piſcatorię retis: quod et
verriculũ dicitur.

Tragedia penul. corre. quãuis apud grecos producatur
απο του τραγου και της ωδησ. Hoc eſt ab hyr/
co ⁊ cantu: quaſi hyci cantus. Nam hyrcus dabatur
in pręmiũ tragicis auctoribus qui ruſtici ⁊ paſtores
erant. Uel ab hyrco vineaꝝ hoſte: ⁊ a cantilena eius
ipſius rei apud Uirgiliũ plena. Uel ꝙ vter eius mu
ſti plenus ſolenne pręmiũ cantoribus erat. Horatiꝰ:
Carmine qui tragico vilem certauit ob hyrcũ. Alij a
fece putãt: quã grecorũ quidã Trigan ⁊ triga vocãt:
appellatã/ꝙ ora ſua fecibus perlinebãt ſcenici ante
vſum perſonarũ ab eſchylo repertũ. Jdem: Jgnotũ
tragice genus inueniſſe camene Dicit ⁊ plauſtris ve
xiſſe poemata theſpis. Quę canerent/agarentqꝫ infe
cti fecibus ora.

Tragicus quaſi hyrcinus q̃ tragediaꝫ ſcribit. Tragice
aduerbiũ/ſignificat crudeliter/quaſi more tragico.

Tragedus/q̃ tragediã canit ⁊ recitat.

Tragelaphus penul. corre. ſpecies cerui/qui hyrco ⁊
ceruo ſimilis eſt barba ⁊ villo diſtãs ab alijs dicitur
hyrcoceruus τραγοσ hyrcus ελαφοσ ceruus de
quo in Deute. habetur.

Tragopagus. pe. cor. herba in acetarijs laudata quę a
q̃buſdã Barbula hyrcina ab alijs come: qr folia ha/
bet inſtar croci in rotundũ ſparſa. Uulgo barba pe/
trę dicit in gallia tranſpadana.

Tragonia/herba quę adalligata triduo dicitur cõſume
re lyenes.

Tragion ſiue trogonis/herba quę naſcitur in Creta iu
nipero ſimilis.

Tragopa/auis in ęthiopia quę cornibus arietinis pręꝫ
fert caput armatũ.

Tragemata/bellaria. ſm Macrobiũ: id eſt omne men
ſe ſecundę genus.

Tragea ſiue tragia/inſula vna ex cycladibus. Ex q̃ the
ogiton paripateticus Ariſtoteli familiaris.

Tragula/genus teli haſta dicitur/ꝙ ſcuto infixa traha/
tur. Saluſtius libro quarto hiſtor. Auidiſſimis atqꝫ
pręparatis ducibus ⁊ metellus ictu tragulę ſauciare
tur. Plau. in epiſto: Tragulã in te inijcere adornat/
neſcio quaꝫ fabricam facit. Et tragula rete qđ vulgo
nunc tractam vocant. Plinius: Uſus ſuberis ancho
ralibus maxime nauium piſcantiumqꝫ tragulis ⁊ ca/
doꝝ obturamentis. Dicta tragula/ꝙ ex vndis vt plu
rimum trahatur.

Tragurium/inſula in mari adriatico/adiacens dalma/
tię in qua eſt ciuitas eiuſdem nominis. Auctor Pto/
lomeus libro. ij.

Traho is. xi. ctum. per vim duco. Trahimur inuiti/du
cimur volentes. Uirgil. Altaria ad ipſa trementem
traxit. Aliquãdo ſimpliciter ducere. Lactan. libro. ij.
Nec quicqꝫ poſſit eſſe omnino qđ non originẽ a deo
traxerit. Aliquãdo leuare. Cecero. Atqꝫ etiã ex pu/
teis iugibus aquã calidã trahit. Aliquãdo pro trahe
re. Salu. in Jug. Atherbal: vbi intelligit omnes for/
tunas ſuas in extremo ſitas/hoſtẽ infectũ auxilij ſpẽ
eſſe nullam penuria rerum neceſſariarũ bellum trahi
non poſſe. Aliquãdo remouere. Saluſtius: Niſi ea
res longius nos ab incepto traheret. Aliquãdo extẽ
dere. Uirg. Jlle horridus alter deſidia latamqꝫ tra/
hens inglorius aluũ. Alter idem vſus eſt. Necnon ⁊
vario noctem ſermone trahebant: id eſt terebant vel
conſumebãt. Huius verbi cõpoſita ſunt Abſtraho/
attraho/ad me traho. Cicero Treba. Me qui te nõ
Romam attrahã te qui non huc aduoles. Contraho
detraho/diſtraho/extraho/intertraho/pertraho/per
fecte ſeu ad finem traho. Protraho/differo prolon/
go. Teren. in an. Jmpetrabo: vt aliquot ſaltem nu/

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

p̄tiis protrahat dies. Retraho/retro ſeu rurſus tra/
ho. Idem: Poſtq̄ꝫ poeta poetā non poteſt retrahere
a ſtudio. Salu. Fuere tamen extra coniurationē cō/
plures qui ad Catilinā in initio profecti ſunt. In his
erat fuluius ſenatoris filius quem retractū ex itinere
parens necari iuſſit. Hiero. in Exo. Retrahe manuꝫ
tuā in ſinū tuū. Subtraho proprie ſignificat ſub ſiue
de medio aufero. Lactan. lib. ij. Qui vel morte ſub/
tracti vl' abſentia fuerant ſeparati. Hiero. ad Iulia.
Audio fauſtinam tibi ſubita dormitione ſubtractaꝫ.
Qn̄qꝫ ſurripio/furor. Plau. in caſ. Nā peculiū pro/
bam nihil habere addecet claꝫ viro ⁊ que habet par
tem eius haud cōmodi eſt: quin viro / aut ſubtrahat/
aut ſtupro inuenerit.

Tracto frequētatiuū eſt/quaſi frequēter traho vel ſur/
ſum traho. Terentius in heau. Hec arte tractabat vi
rum vt illius animū cupidum inopia incenderet. Et
tractare eſt mereri: vt bene tractaſti me: id ē bene me
ritus fuiſti de me. Item Diſſerere/ꝙ ea de quibꝰ diſ/
ſerimus/frequenter tangere videmur. Hinc tracta/
tus. Item frequenter tangere. Columella libro. vij.
Talis notule vitulos oportet cum adhuc teneri ſunt
conſueſcere/manu tractari. Iuue. Per puppim ⁊ du
ros gaudet tractare rudēces. Item exercere: vt Qđ
medicorum eſt promittunt medici /tractant fabrilia
fabri. Item Gubernare. Cicero Bruto. Fuit in Cili
cia mecum tribunuſmilitū: quo in munere ita ſe tra/
ctauit: vt accepiſſe ab eo beneficium viderer non de/
diſſe. Huius compoſita ſunt Attrecto. Hieronymꝰ
in Geñ. Si attrectauerit me pater meus ⁊ ſenſerit ti
meo ne putet ſibi voluiſſe me illudere: Cōtrecto/de/
tracto/retracto/obtrecto: quaſi aduerſus aliquē tra/
cto. Pertracto/perfecte tracto.

Tractus us/ſpaciū/regio/plaga. Virg. Indicio eſt tra
cto ſurgens oleaſter eodem.

Tractim aduerbiū/ſignificat trahendo in longum ſine
intermiſſione/longo tractu diutine. Plau. in Amp.
Quid ſi ego tractum tangā vt dormiat. Virg. Tum
ſonus audit̄ grauior tractimqꝫ ſuſurrat.

Traha/genus vehiculi ſine rotis, quo coloni vtuntur a
trahendo dictum. Hieroñ. in libro Paral'. Et fecit
ſuper eos tribula ⁊ trahas ⁊ ferrea carpenta tranſi/
re. Virgil'. libro. j. geor. per epentheſim trahee dixit/
ſicut nauita pro nauta. Tribulaqꝫ traheeqꝫ ⁊ iniquo
pondere raſtri.

Trahax/auidus/rapax/oia ad ſe trahens. Plau. Eho
lutū lenoninū: eho ſterquiliniū publicū/impure inho
neſte/iniure/illex/labes populi/pecunie accipiter aui
de atqꝫ inuide/procax/rapax/trahax: trecētis verſibꝰ
tuas impuritates loqui nemo poteſt.

Traijcio is: ex trās ⁊ iacio/remotis n ⁊ s/ſignificat tra
duco/tranſporto/tranſueho. Nā proprie naute que
traijciunt/tranſportare ſeu tranſuehere aut traduce/
re dici poſſunt. Alij ꝟo traducunt tantū: cum traijce
re dicuntur/ſicut lib. j. docet. Liui. Pre ſe armentū
agens nando traiecerat. Plancus: Exercitū ad kalē
dos maias rhodanū traieci. In his exemplis non ca
pitur traijcio pro tranſporto: vt quidā volūt /dicen/
tes. Traijcio exercitū: id eſt tranſporto exercitū trās
mare/aut trans flumen. Traijcio mare vel flumen. i.
tranſeo. Luius de ſecūdo bello punico. Amnē vado
traiecit. Aliquādo coniunctim. Idem: Traiecit copi
as iberū. Aliquādo traijcere eſt tranſfigere/tranſuer
berare. Idem lib. ij. Contra quē ⁊ ille concitat equū
tantaqꝫ vis infeſtis venientiū haſtis fuit: vt brachiuꝫ
Ebutio traiectū/manilio percuſſum pectꝰ. Hinc tra
iectio/trāſitio. Cice. lib. j. de diui. Cum celū ex omni
parte patens atqꝫ apertū intuerent̄ traiectiones mo
tuſqꝫ ſtellarū obſeruauerunt.

Trallis/vrbs lydie non longe a Magneſia ſita in ver/
tice quodā qui promōtoriū natura munitū habet ab
argiuis ⁊ thracibus quibuſdā condita. Sunt ⁊ alie
trallis in phrygia vbi ſunt Carie fines hec alijs noi/
bus dicta eſt euātia ⁊ Seleucia ⁊ Anthiochia. Hic
Trallianꝰ a. um. Cice. in phil. Trallianā aut Epheſi/
nam dicere putes. Ex trallibus fuit Menodorꝰ vir
doctus. Hoc nomē trallis ſm̄ Priſcia. tm̄ pluraliter
declinat̄ ⁊ tam accuſatiuū q̄ꝫ noiatiuū in is tm̄ mittit
ſicut alpis/ſardis ⁊ ſyrtis.

Tralucidū/qđ p̄ mediū lucet. Pli. Suauiores albe vie
qm̄ e tralucido facilꝰ accipiat̄ aer.

Trama/ſubtegmen. Perſius. Mihi trama figura ſit
reliqua.

Trames generis maſcu. ſemita tranſuerſa. Liui. lib. v.
Obliquis tramitibus egreſſi.

Trans prepoſitio eſt/que ſignificat vltra: vt cum de lo
co ad locum ⁊ de vno ad alterū/⁊ de vna ad alteram
tranſitionem facimus. Separatur quādoqꝫ: vt trās
mare/trans mōtes. Sed plerūqꝫ cōponit̄ preſertim
cū his lr̄is. A. vt tranſalpinus. C. vt trāſcurro. D. vt
traduco. E. vt trāſeo. F. vt trāſfero. G. vt tranſgredī
or I. vt traijcio. L. vt tranſlego. M. vt tranſmigro.
N. vt trano. P. vt tranſpono. S. vt tranſcribo. T.
vt tranſtigritanus/qui habitat trans tygrim. V. vt
tranſueho. Sed ſciendū eſt, ꝙ compoſita cum n vel i
conſonante vel d amittit n ⁊ s. vt trano/traijcio/ tra/
duco. In reliquis manet integra/ niſi cum s. in quo s
tm̄ abijcimus: vt tranſcribo. Apuleiꝰ tamen docet ꝙ
ſi trans ponatur cum eo duco/pugno/poteſt retine/
re ⁊ perdere nſ. vt tranſduco/traduco/trāſpono /tra/
pono/tranſeo ⁊ traeo. In alijs retinet nſ. niſi in tra/
no/trado/traijcio.

Tranare/ſignificat vltra nare: id eſt natare. Liuiꝰ libro
ij. Multiſqꝫ ſuper incidētibus telis incolumis ad ſu/
os tranauit. Virgilius: Superant montes ⁊ flumi/
na tranant.

Tranquillo tranquillas/quietū facio. Aug. lib. viij. cō.
Tranquillatur celū ⁊ mare ⁊ exultant nimis: quoniā
timuerunt nimis.

Tranſactus participium/idem eſt qđ preteritus. Cice.
lib. ij. ad heren. In conſequenti tempore ſpectabitur
nunquid re tranſacta relictū ſit/qđ indicet aut factuꝫ
eſſe maleficiū: aut a quo ſit factū.

Tranſcendo ex trans ⁊ ſcando/ſignificat aſcēdēdo trāſ
gredior.

Tranſcurro/vltra curro. Teren. in eu. Tu abi atqꝫ ob/
ſera oſtiū intus dū ego tranſcurro ad forū.

Tranſcribo/idem quod excribo: hoc eſt ab exemplarijs
quicqꝫ deſcribo. Quandoqꝫ tamen ponitur pro tra/
do. Virgilius libro. vij. Et tua dardaneis tranſcribi
ſceptra colonis.

Tranſeo is. iui. ⁊ tranſij itū/vltra eo. a quo tranſitio et
tranſitus. ⁊ cōpoſitū pertranſeo.

Tranſitorius tranſitoria tranſitorium/qđ cito tranſit.
Leo papa: Hec ergo non tranſitorie/ſed cum ingen
ti tremore debemus attendere.

Tranſeunter aduerbium a tranſiēs trāſeūtis formatū.
Augu. lib. iij. de ciui. dei. Quod vitium. Salu. ma/
gis tranſeunter attigit: hoc eſt in tranſitu ſiue tranſ/
eundo.

Tranſenna/per quam aſpectus tranſire poteſt. Cicero
libro. j. de oratore pro feneſtra ſeu cācello poſuit cū
ait: Nunc petis a Craſſo vt illam copiā quā conſtru
ctam vno in loco quaſi per tranſennā/ pretereuntes
ſtrictā aſpeximus in lucem proferat: Tranſenna etiā
funis extentus dicit̄. Sal. lib. ij. hiſto. Tranſenna de
miſſum victorie ſimulacrū cum machinato ſtrepitu
tonitruū coronam capiti imponebat metello. Quan
doqꝫ ponit̄ pro decipulo/laqueo ⁊ funiculo ad deci/
piendū concinnato. Plau. in bac. Nunc e tranſenna

hic turdus lumbricū petit. Et in Ru. In ętate agēda hominū plurime fiunt tranſennę: vbi decipiuntur dolis atqȝ edipol in eas plerumqȝ eſca imponit̃ quam ſi quis auidius poſcit eſcam auariter decipitur: vt tranſenna ſua auaricia.

Tranſfero penul. corre. transferri dicitur res cum nō remanet apud eos/a quibus transfertur. Cice. libro. j. offi. Qđ ab Ennio poſitū in vna re transferri in multas poteſt. Hinc tranſlatio quę fit quotiens: vł deeſt verborū proprietas vel vitatur iteratio. Cicero autem tranſlationē verbo℞ maxime probat lib. de optimo genere dicendi/cum inquit. Sed Phalerius demetrius meo iudicio pręſtat cęteris: cuius oratio cū ſedate placideqȝ loquitur/tum illuſtrant eā quaſi ſtellę quędam tranſlata verba atqȝ immutata. Tranſlata dico vt ſępe iam quę per ſimilitudinē ad aliā rem aut ſuauitatis/aut inopię cauſa transferuntur. Quintili. autem quę ſint verba propria quęqȝ trāſlata: quo modo transferantur: quę ſit vitioſa tranſlatio: ⁊ cur recta ſit tranſlatio diffuſe tradit. lib. j. inſti. dicēs: Propria ſunt verba cum id ſignificant/in quod denominata ſunt. Tranſlata cum aliū natura intellectū aliū loco prębēt. Vſitatis tutius vtimur: noua non ſine periculo quodā fingimus. Et lib. viij. Transfertur igit̃ nomen aut verbū ex eo loco in quo primū erat in eū in quo aut propriū deeſt: aut tranſlatū proprio meli⁹ eſt. Id facimus/aut quia neceſſe eſt/aut quia ſignificantius eſt/aut vt dixi decentius: Vbi nihil horū pręſtabit qđ transfertur in propriū. Aſco. ſcribit. Tranſlatiua dicta eſſe non noua/nec nuper inuenta/ſed aliunde tranſlata. Tranſlatiuū grece μεταφορα: id eſt promiſcuū: vulgare publicū/indifferēs. Tranſlatitia ſunt ⁊ verba per metaphorā in alienū migrātia. Seneca. Tranſlatiuas ſiue tranſlatitias ſententias quę ſua orato℞ ſuppellex eſt pro locis cōmunibus intelligit. Sunt ⁊ ſacra trāſlatitia apud Macrobiū.

Transfugio/de loco ad locū fugio. Liui. li. ij. Magna clientiū comitatus manu transfugit.

Transfuga penul. corre. qui transfugit. Idem in eodē. Deinde metuens ne ſi conſulū iniuſſu ⁊ ignarus omnibus iret deprehenſus forte a cuſtodibus romanis retraheretur/vt transfuga fortuna tum vrbis crimen affirmante ſenatum adit. Nec ſolum vt inconſultus inquit transfuga is accipiēdus eſt qui aut ad hoſtes/aut a bello transfugit: ſed ⁊ qui per induciarum tempus ad eos/cum quibus nulla amicitia eſt: fide ſuſpecta transfugit.

Transfigo. penul. pro. transfodio ſeu tranſuerbero. Liuius libro. j. Stricto itaqȝ gladio ſimul verbis increpans transfigit puellam.

Transfundo is. de vaſe in vas fundo. Cato. Vbi dies triginta pręterierint trāſfundito: ita relinquitur vſqȝ ad vindemiā. Cice. per tranſlationem Dolobellę ſcripſit: Libentius omnes meas laudes ſi modo ſint aliquę meę laudes ad te transfuderim.

Tranſgredior/tranſeo/a pedū greſſu ꝓprie dicit̃: ſȝ auctoritas vetuſta liberiorē loquendi vſum dedit. Sal. lib. j. hiſto. Et de his qui nauigaſſent ⁊ de ipſis nauibus eo verbo vti voluit: in quibus gradus nō ſit deceptio. Nactus obſcurā noctem ęſtu ſecūdo: ac inde tranſgreſſus omnes recepit mons ꝑreptus a luſitanis. Sic ⁊ tranſgreſſus us. pro traffretatiōe.

Tranſigo is. penul. corre. ex trans ⁊ ago/ſignificat trāſeo ſeu vltra traduco. Salu. Sed multi mortales dediti vētri atqȝ ſomno indocti incultiqȝ: ſicuti peregrinantes tranſegere. Hiero. Et immolantes deo ſacrificium laudis/noctem totam tranſegere. Aliquando ſignificat tracto. Terē. in An. Intus tranſiget ſiqđ eſt qđ reſtat. Aliqñ cōuenio/cōcordo/paciſcor. Cice. Treba. Puto cū Auiano tranſigere poſſemus.

Tranſilio is. penul. corre. ex trans ⁊ ſalio: ſed a abijcit̃/ ſignificat vltra ſalio. Col. lib. vij. ſi foſſam ſine cōctatione tranſilit.

Tranſlego penul. cor. legēdo trāſcurro ſiue vltra lego. Plau. in aſi. Age queſo mi hercle tranſlege.

Trāſmigro trāſmigras pe. cōmuni ſignificat habitatū eo ſiue tranſeo vel in longiorē locū domiciliū habitationemqȝ cōmuto. Hiero. Et perſecuti eos ſunt de ciuitate in ciuitatē expellentes de iudęa: vt ad gentiū populū tranſmigrarent.

Tranſmitto is. vltra vel de loco ad locū mitto. Plini⁹ lib. xviij. Item cribraria quę ſimili modo in tertio remanſit cribro anguſtiſſimo ⁊ tm̃ arenas trāſmittēte. Aliquādo celeriter tranſeo. Virgi. Alia de parte patentis Tranſmittūt curſu campos.

Tranſpicio/vltra aſpicio. Lactan. de opi. Per eas igitur membranas ſenſus ille qui dicitur mēs ea ꝗ ſunt foris trāſpicit.

Tranſtra/ſunt loca vel tabulę ſuper quas ſedent remiges. Virgi. Tranſtra per ⁊ remos. Et apud Ezechielem. Quercus de baſan dolauerūt in remos tuos et tranſtra tua fecerūt tibi ex ebore indico. Nec etiā iuga dici ſolent. Virgi. Inde alias animas quę per iuga longa ſedebant Deturbat/laxatqȝ foros. Et tranſtra tigna quę tranſuerſa a pariete in parietem porriguntur. Victruuius libro. v. Trabes etiā ſupra columnas ⁊ paraſtata ⁊ antas ponunt̃ in contignationibus tigna ⁊ axes ſub tectis ſi maiora ſpacia ſunt ⁊ tranſtra ⁊ capreoli ſi commoda columen et canterij/ſed ⁊ ſedilia in nauibus.

Tranſuador ⁊ tranſuado as. penul. corre. per vadū traijcio. Hieroñ. ad Helio. per tranſlationē. Sed quoniam ſcopuloſis locis enauigauit oratio: ⁊ inter cānas ſpumeis fluctibus cautes fragilis in altū cimba proceſſit/expendenda vela ſunt ventis ⁊ queſtionum ſcrupulis tranſuadatis lętantiū more nautarū epilogi celeuma cantandū eſt.

Tranſueho/vltra veho. Sal. in Iug. Ex eo nūero Medi ⁊ perſe ⁊ armeni cum nauibus in Aphricā trāſuecti proximos noſtro mari locos occupauere. Augu. Caro Ieſu eſt marię quā tranſuexit honorans omnē humanā naturā ⁊ multo magis maternā.

Tranſuerbero as. transfigo. Cice. Martio. Sed ꝗ poteſt eſſe homini politico delectatio/cū aut homo imbecillus a valentiſſima belua laniat̃/aut pręclara beſtia venabulo tranſuerberat̃.

Tranſuerſus a tranſuerſo eſſe debet/qđ eſt in obliquū verto: licet nōdū legerim. Col. li. ij. Sed in arando maxime obſeruandū eſt: vt tranuerſus mons ſulcet̃. Cice. li. iiij. ad herē. Ecce ibi iſte de trāſuerſo Heus inquit adoleſcens pueri tui modo me pulſarunt/ſatiſfacias oportet.

Tranſuolo as. pe. corre. ad aues pertinet: ſed per tranſlationem ponitur pro tranſcurro vel pro repente accedo. Hiero. ad Damaſ. Neqȝ dubiū ⁊ quid facerē neſcienrē ita feſtin⁹ exterruit: vt omnibus prętermiſſis ad ſcribendū tranſuolarē. Plau. in epi. pro tranſfugio poſuit. Tranſuolauerūt ad hoſtes.

Transſumo is. ex alio ſumo. Vnde quę ex primis tabulis tranſcripta ſunt/ſolēnitate iuris adhibita dicūtur transſumpta/⁊ actus ipſe transſumptio. Itē trāſſumptio figura eſt quā gręci μεταληψιν vocant/cum rem ex alio ad aliud tranſmouemus.

Transſuo is. ex trans ⁊ ſuo: ſed s abijcitur. Col. li. viij. Media pars deſcripti orbiculi eadē fibula trāſſuit̃.

Trapetes vel trapetū penul. prođ. mola olearia a τρεπω voluo ſeu verto. Var. a terendo deducit. Virg. li. ij. geor. Terit̃ ſycionia bacca trapetis.

Trapeça/menſa ſeu tabula qua argentarij vtunt̃.

Trapeçite penul. produ. menſarij pecuniarum campſo

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

res. Plau. in ca. Subducā rariuncula quātillā argē/ti mihi apud trapeçitā fiet. Hier. cōtra Ruſſ. Quaſi bonꝰ trapeçita adulterinę monetę pecuniā reprobet.

Trauli/qui maiori difficultate loquūtur. Unde ⁊ traulis. Lucre. li. iiij. Magna atqꝫ maniſcata cataplexis plenaqꝫ honoris balba loqui non quit traulis muta pudens eſt.

Trebia/fluuius extra placentiā/apud quem Annibal romanos vicit. Eſt ⁊ trebia Celtiberorū ciuitas: quę pars eſt hyſpanię.

Trebula/oppidum fuit haud longe ab vrbe: vt ſcribit Pli. Et olim trebulanis ciuitas data fuit. Hinc Caſe: trebulani dicti ſunt: de quibꝰ Mar. Trebula nos genuit cōmēdat gratia duplex. Siue leui flāma: ſiue domamur aqua. Prope trebulanos ſūt ⁊ alij populi nomine Trebiani auctore Plinio. lib. iij. Sue. in tibe. Iterū eo cenſente vt trebianis legatā in opꝰ noui theatri pecuniā ad munitionē vię transferre concederetur/obtinere non potuit.

Tremo is. a ſimilitudine vocis quę tunc cum valde tremit/apparet. Quo etiā in corpore pili vt ariſta in ſpica hordei horrēt. Et tremere quidē cōmoueri ſeu agitari ſignificat. Plau. in aſi. Non placet pro mōſtro eſt: quādo qui ſudat/tremit. Interdū ponitur pro timere. Virg. lib. ij. Hic aliud maius miſeris multoqꝫ tremēdū. Huius cōpoſita ſunt Contremo/intremo/intus ſeu valde tremo. Virg. lib. iij. Et feſſum quotiēs motat latus intremere omnē Murmure trinacriā. Pertremo/valde tremo. Et habet penul. cor.

Tremiſco is. tremore cōcutior. Virg. lib. iij. Sonitūqꝫ pedū vocēqꝫ tremiſco. Hinc ꝯtremiſco ⁊ ꝑtremiſco. Lactā. li. vij. Itaqꝫ trepidabāt oēs ⁊ ad luctuoſum illū ſonitū cōtremiſcēt. Hiero. cōtra Vigilantiū. Ita totus ⁊ corpore ⁊ animo ꝑtremiſco.

Tremefacio ſicut ſonat. Virgi. Tū ꝙo tremefacta nouus ꝑ pectora cūctis Inſinuat pauor.

Tremor/modo ipſam cōmotionē ſeu agitationē/modo timorē ſignificat. Virg. lib. ij. geor. Unde tremor terris. Et alibi: Cur ante tubā tremor occupat artꝰ? venit tñ ex greco Τρεμω ⁊ illa quę deducunt.

Tremebundus. abunde tremens. Cice. lib. iij. ad here. Sin erit ſermo in locutione leuiter ⁊ tremebūda voce cum parua ſignificatione riſus.

Trepidus a. um. idem qđ pauidus. Cuius dimi. eſt trepidulus. Gel. Pulli trepiduli circūſtrepere. Et trepidus Feſtinus. Virg. lib. iij. Hic me dū trepidi crudelia limina linquūt: Immemores ſocij vaſto cyclopis in antro deſeruere. Ser. Trepidi feſtini vt per timorē/non per odiū relictus fuiſſe videatur.

Trepido as. pe. cor. timeo. Amb. Trepidare virginum eſt ad omnes ingreſſus viri pauere/omneſqꝫ viri affatus vereri. Et trepidare/feſtinare. Virgil. lib. iiij. Dum trepidant ale ſaltuſqꝫ indagine cingūt.

Treueri/populi Gallię inter belgas in cōfinibꝰ germanię Neruijs finitimi.

Treſſis/tres aſſes. Perſius. Non treſſis agaſo.

Tris a greco. Nā greci Τρειϲ dicūt. Unde trias adis. trinitas. Aliquādo ſignificat valde. Hinc trifur/triſmegiſtus.

Triangulus/figura tres angulos habens: quam greci Τριγωνον vocāt. Hinc triāgularis ⁊ hoc triāgulare.

Triarchꝰ/nauis triremis ꝓpoſitus ab archon ꝓnceps.

Triarij/erant milites fortiſſimi qui in legione romana vltimi erāt. Hi ſi quādo res fuiſſet in periculo in frōte acierū poplitibus flexis ſtabant ita vt potius animam amitterent q̄ꝫ de loco decederent. Unde ortum eſt illud prouerbiū/cum res ſunt dubię: Uentum eſt ad triarios. Var. Triarij dicti ꝙ in acie tertio ordine extremis ſubſidio ponerētur. Plau. Agite nūc ſubſidete omnes quaſi ſolent triarij.

Tribus us. a tributo dando: vel ꝙ ager romanus primo diuiſus in tres partes fuerit: ⁊ tres partes populi factę/vna tatiēſiū a tatio Sabinorū rege iam amico poſt federa: alia Ramniū ſiue rannenſiū a Romulo: tertia Lucerum a Lucomone. Varro enim ſcribit Romulū dimicantem contra Titū tatiū a lucumonibus: hoc eſt thuſcis auxilia poſtulaſſe. Unde quidam venit cum exercitu cui recepto iam tatio pars vrbis eſt data. Unde in vrbe thuſcus dictus eſt vicus. Siue vt aliqui volunt a Luco/quem Aſylū vocauerat romulus. Ergo in tres partes diuiſus erat populus adeo: vt qui etiā vni pręerat parti tribunus diceretur ⁊ ſumptus dati populo tributa vocantur. Sed poſtea alię quoqꝫ partes vrbis factę/quę ſimiliter tribꝰ appellatę ſunt. Nam in ſex partes fuit diſtributa ciuitas in primos/ſecundoſqꝫ tatienſes Ramnes/Luceres. Quęlibet ex tribubus decem curias continebat: q̄ de nominibus Sabinarū appellate ſunt. Varro: Feſtus/Plutarchus ⁊ Aſconius. Diſſentit paulum Liuius ſcribens a Romulo Centurias equitum tres fuiſſe conſcriptas ramnenſes ⁊ tatienſes ⁊ luceres nec videtur exiſtimare totū populū in hos fuiſſe diſtributū/ſed ſolos equites. Aug. in pſal. interpretatione ſic ſcribit. Tribus alio nomine dici poſſunt curię: ſed non proprie. Nam proprie ſi diximus curias non intelliguntur niſi curię quę ſunt in ciuitatibꝰ ſingulis ſingule. Unde Curiales ⁊ decuriones: id eſt ꝙ ſint in curia vel de curia. Et noſtis qualitales curias ſingulas habent ſingulę ciuitates. Sunt autē vel erant aliquādo in iſtis quoqꝫ ciuitatibus curię etiā populorum: ⁊ vna ciuitas multas curias habet: ſicut Roma. xxxv. curias habet populi. Hę dicūtur tribꝰ. Has populꝰ iſrael duodecim habebat ſm filios Iacob. Pli. refert quattuor ſolas vrbanas tribus fuiſſe appellatas a partibꝰ vrbis in quibus habitabant. Nā Suburrana Palentina/Collina ⁊ exquilia dicebātur.

Tribulis penul. prođ. qui ex tribu eſt. Hora. in epiſto. Ut cum pileolo ſoleas cōuiuia tribulis. Cice. Ser. Lucio/Coſſino amico ⁊ tribuli tuo valde familiariter vtor. Hinc contribulis qui ex eadē tribu eſt. Hieronī. lib. ij. Machabeorū. Qđ cū rex annuiſſet ſtatim ad gētilē ritū cōtribules ſuos transferre cępit.

Tributim aduerbiū/ſignificat ꝑ ſingulas tribus.

Tributū a tribubus. Var. dictū oſtendit ꝙ ea pecunia quę populo imperata erat tributim ſoluebatur. Feſtꝰ: Tributū dictū: quia ex priuato in publicū tribuitur. Sumi poſtea hoc vocabulū cępit largius pro omni munere/quod a ſubditis ſoluitur.

Tributarius qui ſoluendo tributo obnoxius eſt. Iuſti. lib. j. Sed ciuitates quę medorū tributarię fuerant.

Tribuni dicti ꝙ tūc in tres partes populꝰ diuiſus erat: ⁊ ex ſingulis creabantur: vel quia tribuū ſuffragio crearentur: vel quia vt Vege. inquit/ꝙ tribuebāt iura militibus. Tribuni etiam vocati ſunt qui magiſtratum gerebant: vt regū tempore tribuni celerū: qui centurijs pręerāt: poſtea facti ſunt tribuni militares in caſtris qui parem cum conſulibus haberent poteſtatē qui imperatori opponebantur pro militibus. Tribunorum militariū ſicut docet Aſco. duo ſunt genera. Alij rufuli dicuntur qui in exercitu creari ſolēt. Alij ſunt Comitiati qui Romę comitijs deſignantur. Tribuni militaris officiū eſt: vt miles veſte indutus: armis bene munitus/exercitatiōis vſu ⁊ diſciplina eruditus incedat. Olim tribuni militū cōſulari poteſtate promiſcue ex patribus ac plebe creati ſunt. Alij fuerunt tribuni plebis qui in defenſione plebis a patribus facti ſunt āno fere decimoſeptimo poſt exactos reges. Alij tribuni ęrarij dicti ab eo ꝙ his attributa erat pecunia quā militi reddebant.

Tribunitius/qui tribunus fuit.

Tribunitius a.um.quod ad tribunos pertinet. Salu. Nam poſtq̃. C. Pompeio.⁊.M.Craſſo conſulib⁹ tribunitia poteſtas reſtituta eſt.

Tribunatus us.ipſa tribunoꝝ dignitas.Cice. Lel.de Caij.aut Gracchi tribunatu quid expectem nõ libet augurari.

Tribunal pe.pro.locus excelſus in quo reſidebat q̃ ius tribubus redderet.

Tribuo is.bui.butũ.quaſi tributuz do/concedo.Sed hoc beniuolentię eius tribuendũ eſt. Aliquãdo capitur ſicut vendo. Hiero.in Deutro. Aquã pecunia tribue ⁊ ſic bibemus. Aliquãdo capiť pro aſſumo vt tu tibi multũ tribuis. Aliquãdo pro fauere. Cice. Craſſipedi. Cum vniuerſo ordini/publicanoꝝ ſemꝑ libẽtiſſime tribuerim. Hui⁹ cõpoſita ſunt Attribuo/cõtribuo/ſimul tribuo:hoc eſt aliis partẽ facio. Diſtribuo/diuerſis modis tribuo. Terẽ.in Adel. Argentum annumerauit/illico dedit:ꝑterea in ſumptum dimidiũ minę id diſtributũ eſt ſane ex ſententia. Retribuo/quaſi retro tribuo:hoc eſt remunero.

Tribulus pe.cor.ſpinę genus a ſemine triangulari dictus vel qui cuſpidatus trifariã feriat. Ouid.libro.x.me. Loliũ tribuliq; fatigãt triticeę meſſes.

Tribula ę.⁊ tribuluz/ genus vehiculi quo frumenta in area terũtur a tribus lateribus ſic appellatur. Aug. libro de ciui.dei. Nam ſicut ſub vno igne aurũ rutilat ⁊ palea fumat:⁊ ſub eadem tribula ſtipulę cõminuuntur/frumenta purgantur. Virg.li.j.Geor. Tribulaq; traheęq; ⁊ iniquo pondere raſtri. Var. E ſpicis in area excuti grana:qđ fit apud alios iumẽtis iũctis ⁊ tribula.

Tribulariũ a tribula fieri videť/⁊ ſignificat locũ vbi tribulę reconduntť:vt eſt apud Col.

Tribulor/verbũ factũ ab anguſtia ⁊ dolore illoꝝ q̃ tribulũ ferri vel tribulũ herbam calcauerit q̃ oriť in lacubus ⁊ paludibus trigoli vel ferrarie/vulgariť etiã murex/angulata eſt:iaciť vt vis ſemꝑ cuſpis eſt erecta/bellicũ ferramentũ eſt.

Tribrachus penult.cor.pes ex tribus breuib⁹ ſyllabis conſtans a τρεισ ⁊ βραχυσ qđ ſignificat breue:vt Te corydon o alexi. Ubi dono a tribrachus eſt cum vocalis ante vocalẽ breuis fiat.

Trica/apulię oppidũ. Uide in dictione apina.

Tricę/capilli pedibus pulloꝝ gallinaceoruz inuoluti. Qm̃ ꝓo greſſum illoꝝ impediãt:factũ eſt vt oĩa impedimenta tricę dicanť. Plau.in Cur. Qđ argentũ tu mihi:quas mihi tricas narras:Inde extricare et intricare pro expedire ⁊ impedire.

Tricephalus pe.cor.qui habet tria capita.

Triceps/triũ capitũ. Seneca. Tricipitẽ ſecũ beluã manibus trahens.

Tricliniũ/latine diſcubitoriũ dici põt. Eſt em̃ locus in quo diſcumbebant ⁊ cęnabant ꝑcipue in cõuiuiõ accepti a tribus lectis quos ſternebant contignis. Nã tris menſas in cõuiuio apponere veteres ſolebant ⁊ iacendo cęnare ſicuti turci faciunt. τρισ em̃ tres κλιρη lectus dicitur. Hinc Hora. Sępe tribus lectis videas cęnare quaternos. E quibbus vn⁹ auet quauis aſpergere cunctos:pręter eũ qui prębet aquã. Iuue. Ergo duas poſt Si libuit menſas neglectũ adhibere cliẽtẽ. Tertia ne vacuo ceſſaret culcitra lecto Unanimus ait. Uirgil. Inde toro pater Aeneas ſic orſus ab alto. Quintil.locũ intellexit dũ ait: Uix eo limen egreſſo tricliniũ illud ſupra conuiuas corruit. Apul. lib.x. Iam deniq; cęnaui e triclinio dñi deceſſeram⁹. Hũc locũ Cicero appellat Cõclaue. Cuius hęc ſunt verba. Nec inter conclaue illud cecidit. Proprie tamen conclaue diciť quicũq; locus ſecretior vbi colloquia fieri ſolent. Habetq; vnã clauẽ cõmunẽ domeſticis:nec eſt omnibus ad eũ eundi poteſtas. Uictruui⁹ In triclinariis/cęteriſq; cõclauibus maxim⁹ eſt vſus luminũ. Conſtat igiť tricliniũ ⁊ lectos diſcubitorios ⁊ ipſaz cenationẽ.i.locũ vbi ſemꝑ lectis cęnaturi diſcumbebant ſignificare. Sed poſtea tricliniũ ꝑ abuſionem apparatus ad menſam factus dici cõſueuit:et coacta in locũ vnũ parãdę paucoꝝ cęnę ſuppellex neceſſaria. Hinc Architriclinus qui huic miniſterio ꝑeſt. Unde Cice. Sterni triclinia ⁊ in foro ſterni iubebat. Sic Biclinũ locus attributus cõuiuio a duplici ordine diſcũbẽtiũ. Plau.in bac. Aduortite neſiloche ⁊ tu piſtoclere iaz facite in biclinio cũ amica ſua vterq; cubitũ eatis.

Triclinarius/miniſter qui in triclinio miniſtrat.

Triclinarius a.um.⁊ triclinaris ⁊ hoc triclinare quod ad tricliniũ pertinet:vt mappę triclinares ⁊ lecti triclinarij. Triclinariũ. Pli.lib.ix. Qua purpura quis non inquit triclinaria facit:

Tricolon.pe.pro.latine trimembre diciť.

Tricones/moroſi ⁊ ad ridendũ duri.

Triduũ/ſpaciũ triũ dierũ.a quo Triduan⁹ a.um. Unde triduanas indutias legimus.

Tridens/Neptuni ſceptꝝ:⁊ quicquid habet tres dentes tridens dicitur.

Triemeros/latine triduanus pe.cor.

Triẽnis/triũ annoꝝ. Nã triẽnis/trim⁹/⁊ triũ annoruz idẽ ſignificãt. Uñ Hiero.i teſtamẽto veteri. Sume mihi vaccã triẽnẽ ⁊ caprã trimã ⁊ arietẽ annoꝝ triũ. Hinc triẽniũ ſpaciũ triũ annoꝝ.triẽnale adiectiuũ.

Triẽs/nũmi gen⁹ tertia pars aſſis. Iuue. Nec habz infęlix quẽ porrigat ore triẽtẽ. Itẽ ſumiť ꝓ calice. Proper. Cũ fuerit multis exacta triẽtib⁹ hora. Apđ Uitru. Triẽtes ſiue qđ idẽ eſt triẽtalis materia nomen habent a mẽſura ꝙ aſſeres inſtrumẽti eius trientales hoc eſt craſſitudine quattnor vnciarũ eſſent.

Trientalis/herba a menſura dicta eſt.i.quę folio trientem ęquet amplitudine.

Triental/vaſis gen⁹ tertiã partẽ ſextarij capiens. Perſius. Calidũq; triẽtal Excutit e manibus.

Trieris penul.pro.nauis magna quę gręce Durachõ a tribus ſeſſionibus. Latine triremis/aut pene idez Hierony.in lib. Numeri. Ueniẽt in trieribus de italia ſuperabunt aſſyrios.

Trierarch⁹/ꝑfectus trieris. Cice.in ver.actio.iij. Qua de re charidemũ chiũ teſtimoniũ priori actione dicere audiſtis ſeſe cum eſſet trierarchus.

Trieteris peñ.pro.ſpaciũ triũ annoꝝ. Sta.lib.iiij.th. Ludus ⁊ atra ſacrũ recolet trieteris ophetẽ. Mar. Aſpicis vt paruus nec adhuc trieteride plena. Regulus auditũ laudet ⁊ ipſe patrem.

Trietericus/triennalis a τρεισ ⁊ ετοσ ann⁹. Hinc trieterica appellata ſunt ſacra bacchi:q2 triennalia q̃ tertio quoq; anno ſumptuoſiora annuis ei⁹ orgijs agitabanť. Inſtituta ſunt em̃ cũ ex india victor rediiſſet a triennio quo peregrinatus eſt. Ouiđ. lib.ix.meta. Atq; tuo moto proles ſemeleia thyrſo/Iſmarie celebrant repetita triennia bacchę.

Trifaux/tres fauces habens. Unde Cerberum trifaucem vocant.

Trifax vel triforũ/telũ lõgitudine triũ cubitoꝝ.

Trifariã aduerbiũ/ſignificat tripertito.

Trifer a.um.qđ ter fructus producit.

Trifidus a.um.pe.cor.qđ in tres partes diuidi põt.

Trifiniũ/dicitur vbi triũ agroꝝ terminus eſt.

Trifoliũ ſimoniamũ/herba eſt quę inueniť fragoſis locis efficaciſſima tradiť contra viperevenenũ/odoris grauis/neq; abſimilis bitumini. Et idcirco gręci eã ασφαλτιον appellãt:noſtri aũt propter figurã acutam trifoliũ vocant. Nam longis ⁊ birſutis foliis viret/caulẽq; rubuſtiorẽ facit q̃ pratẽſe.

Trifur/trifurcifer/tricerberus/plus q̃ fur/plus q̃ fur-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſifer/magnus cerberus. Nam eris pro valde quan/
doꝗ accipit̃ a grecis. Plau. Non fur/ſed trifur.
Triga quaſi triaga a tribus equis iunctis. currus qui a
tribus equis trahitur. Inde trigarium dictum triga
rum curule certamen. Plinius libro. xxviij. Ferũt ne
ronem principem hac potione recreari ſolitũ, cum ſic
quoꝗ ſe trigario approbare vellet. Et lib. xxj. diges.
Et ſi triga venierit/retinenda erit rota: ⁊ ſi quadriga
redhibeatur. Trigarius locus iuxta campũ martiũ.
Pli. libro vltimo. Ne equos quidem in trigarijs ꝓ/
ferri vllis vernaculis animaduerto. Apud Martia
num quoꝗ Capellã. libro. ix. qui de muſica inſcribit̃:
Trigariũ inquit ſupplicantis ſemper germanitatis
adueniet: hoc eſt trigemina inq̃t illa mulier/ſiue tres
in vnius nominis vocabulo conſpirantes. Trigam
etiã humũ veteres vocabant.
Trigamus pe. cor. qui tres duxit vxores. Hiero. cõtra
Iouit. Currit ad Abraã/Iſaac ⁊ Iacob: ex q̃bus pri/
or trigamus/ſecundus monogamus/terti⁹ quattuor
vxorũ eſt: Lię/ Rachel/Balę ⁊ çelphę.
Trigo as. ſtringo. Unde obtrigo/quod eſt iureiuran/
do aſtringo.
Trigon/pilę genus ⁊ turtur.
Trigonia/ętas tertia.
Trigon⁹ pe. pro. triangulus/triangularis. Hinc Tri/
gonalis/forma q̃ tribus lineis cõſtat Δ.
Trigẽmis quid ſignificet/declarat Columella lib. iiij.
cum ait: Uallis ⁊ vliginoſi campi ſitu ſerimus etiã
trigemmẽ qui, eſt paulo minor dodrante/longior vti
ꝗ ſemipede: iſꝗ non ab eo trigẽmis dictus eſt ꝙ oi/
no triũ oculorũ eſt: cum fere circa plagam qua matri
abſciſus eſt plenus ſit gemmarũ: ſed ꝙ his exceptis
quibus eſt frequens in ipſo capite tres deinceps ar/
ticulos: totidemꝗ gemmas habet.
Trigeminus/idem qđ tres. Colu. lib. viij. de Capella.
Parit autẽ ſi eſt generoſa proles frequẽter duos nõ
nunꝗ trigeminos.
Trigla/gen⁹ piſcis q̃ a noſtris mulus dicitur ⁊ barbo.
Hinc trigles/lapillus ꝙ muli colorẽ habeat.
Trilices/veſtes q̃ ex tribus licijs conſtant. Interdũ ta/
men trilicem triplicem dicimus.
Trimus a. um. qđ eſt triũ annorũ: a quo trimulus dimi
nutiuũ ⁊ Trimatus tus. ⁊ trima dies.
Trimetrum penultima corre. carmen ex tribus pedib⁹
conſtans.
Trymma/dicit̃ vinũ ex aromatis/in quod iunc⁹ ⁊ myr
rha ⁊ calamus inijci ſolebat.
Trimorion/a tribus ſignis dictum eſt. Tria ṽo ſigna
partibus nonaginta conſtãt. Erit ergo trimorion ꝑs
ab horoſcopo geniturę nonageſima. Itẽꝗ a ſitu lu/
nę altera nonageſima vnde vaticiniũ vitę ſubſtantia
rumꝗ ſumatur.
Trimeſtris/trium menſium.
Trinundinũ. Uide in dictione nundinę.
Trinacria/inſula q̃ ⁊ ſicilia/ſicania ⁊ triquetra appellat̃
a tribus ꝓmontorijs dicta eſt trinacria pachyno/ſcʒ
lilybeo ⁊ peloro ⁊ ακρα ſũmitas. Hinc Trinacris.
Ouiđ. in faſ. Terra tribus ſcopulis vaſtũ ꝓcurrit in
ęquor. Trinacris a poſitu nomẽ adepta loci.
Trinepos penul. cor. abnepotis filius/ꝙ ſit poſt tres
a nepote.
Triobulus pe. cor. quaſi homo parui pretij a trib⁹ obo
lis. Plau. Non ego homo trioboli ſum. Hinc fit tri
oboiaris vilis ⁊ pretij triũ obolorũ.
Triodos/latine triuiũ dici poteſt.
Triones quaſi teriones/boues aratorũ. Unde ſeptem
ſtellę ſeptẽtriones noſtri: veteres a bobus iũctis ap
pellarunt ex quibus figurantur.
Triparcus/valde parcus. Unde triparcos hominns
vetulos.

Tripertior in tres partes diuido. A quo Triptito ad/
uerbium.
Triplex/quod eſt trium plicarũ. Unde triplico as. In/
terdum triplex ſumitur pro quodam tabellę genere
quo ſcribi epiſtolę ſolebant. Martia. Tũc triplices
noſtros non vilia dona putabis Cum ſe venturã ſcri
bet amica tibi. Uide ſupra in dictione duplex in alio
ſignificato.
Triplus tripla triplum/eius ſignificationis eſt quo et
triplex.
Triplaris numerus dicitur cum ex duob⁹ minor ter in
maiore numerat̃: vt ſunt tria ad vnũ.
Tripolis/oppidũ trigeminum/quoniam tyrij/ſidonij
⁊ arabij illud obtinent. Hinc tripolitana regio dicta
eſt. Sunt autem duę hoc nomine: Africana ſcʒ ⁊ Si/
riaca in phenice. Oppida tripolis africanę ſunt Ab/
rotonum: tophia ⁊ leptis magna. Pompo. Locus
ex numero tripolis dicit̃.
Triptota/nomina ſunt quę tribus tm̃ caſibus declinã
tur. penul. produ.
Tripus tripodis ⁊ tripoda dę. penulti. cor. dicit̃ omne
qđ habet tres pedes. Uſi ſunt veteres tripodę/tum
ad delicias/tum ad edendi neceſſitatem. Tripodes
erant menſę in templo Apollinis delphici: quib⁹ ſu/
perponebant Phebades quę ⁊ Cortinę dicebantur
vt vaticinabantur. Pli. li. xxxiiij. Ex ęre factitauerũt
⁊ cortinas tripodũ nomie delphicas: gręci viros for
tes tripodibus donabant: quia non facile ſuccũbãt.
Uirgil. libro. ix. Et tripodas geminos auri duo ma
gna talẽta. Hora. libro. j. car. Donarẽ tripodas prę/
mia fortium Graiorum.
Tripudiũ quaſi terripauiũ. Sic enim primo dictuʒ eſt
poſt terripudiũ: deinde tripudiũ eſt dictũ a pauio/fe
rio. Unde tripudia ſoliſtima dicebant̃ auguria q̃ fie/
bant quotiens offa q̃ pullis dabat̃ aliquo modo ca/
debat in ſolũ. Ita enim a ſolo ſoliſtimuʒ: vt a medio
mediaſtimũ dicit̃. Cum igit̃ offa ex ore pulli cecide/
rat: tum auſpicanti tripudiũ ſoliſtimũ nunciabatur.
Tripudiũ etiã ſaltatio dicit̃ ſimiliter a pauienda ter
ra ꝙ. ſ. ſaltãdo terra pauit̃. Liui. Ferre ac per vrbem
ire cum tripudijs ſolenniꝗ ſaltatu iuſſi.
Triquetra penulti. prođ. figura triangularis. Quo no
mine dica eſt ſicilia. Hora. Quid militibus promiſ/
ſa triquetra? Inde triquetrus triquetra triquetrum.
Syrius lib. v. Hunc ethnea cohors triquetris quaʒ
miſerat oris.
Triremes pe. pro. dictę ſunt quas vulg⁹ galeas vocat
licet duos tm̃ remoꝝ ordines habeat in laterib⁹. Nã
biremes naues duorũ ordinũ ſunt. triremes triũ qua
driremes quattuor. Gręci trieres vocant. Triremes
inquit Amodes corinthius.
Triſmegiſtus Mercurius quaſi ter maximus dictus.
vel valde maximus.
Triſtega pe. indifferente/ſignificat tricameratũ nomẽ
cõpoſitũ a ſtega qui eſt locus nauis. Stega ṽo a ſto
ſtas fit. Plau. in bac. Forte vt aſſedi in ſtega.
Triſtis proprie meſtus dicit̃. Uirgi. Triſtis at ille ta/
men cantabitis inquit. Sed quia triſtitia in frõte ho
minis crudelitatis/grauitatis/irę/minarum/ſtudij/
difficultatis indiciũ eſt: fit vt triſtis aliquãdo pro ſe/
uo accipiatur. Uirgili. Illi mea triſtia facta Dege/
nereꝗ neoptolemuʒ narrare memento. Aliquan/
do pro graui. Cice. Qui numero optimatũ ⁊ princi/
pum reliquit grauitatis ſuę illũ triſtem ⁊ plenũ digni
tatis. Aliquãdo pro irato. Lucil. Timeo certe ne mi
hi ſit triſtior. Aliquãdo pro minaci. Iſꝗ adytis hęc
triſtia dicta reportat: inquit Uirgil. Aliquãdo ꝓ do/
cto. Lucili Addo eoſdem triſtis ac ſeueros philoſo/
phos. Cice. Iudex triſtis ac integer. Aliquando pro
amaro. Uirgil. Triſtiſꝗ lupini Suſtuleris fragiles

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

calamos. Aliquādo pro difficili. Cice. in Cato. Fact
lius in morbos incidūt adoleſcētes: grauius egrotāt
triſtius curantur. Aliquādo ꝓ horrido. Mar. Ama
tor ille triſtiū lacenarū.

Triſto as. triſtē facio. Unde ⁊ contriſto. Uirgi. Et plu
uio contriſtat frigore celū. Eſt ⁊ triſtor deponēs. Uñ
⁊ cōtriſtor: vt cōtriſtat⁹ eſt rex ꝓpter iuſiurandū.

Triptolemus/nomen propriū viri qui fert in attica re
gione vſum frugū primus inueniſſe.

Tribades mulieres dicte ſunt fricatrices/que portētu/
oſo coitus genere in ſexū ſuum libidinē exercēt ἀπὸ
τοῦ τρίβειν: qđ ſignificat fricare.

Triticū/dicit qđ trituz eſt ex ſpicis. Hinc Triticeus a.
um. vt panis triticeus.

Trito as. frequentatiuū eſt a tero teris/⁊ ſignificat mi
nutim tero.

Trituro as penul. pro. ſignificat tero ⁊ ad ſegetes per/
tinet. Et habet primā ſyllabā longā quaſi ab tero tri
ui tritū. Hinc tritura. Uirg. Magnaq̄ʒ cum magno
veniet tritura calore.

Tritonia dicta eſt minerua ꝙ tēporibus Ogygij regis
ad lacū tritonis virginali primū habitu apparuerit:
triton aūt fingit eſſe maris deus Neptuni ⁊ Salacie
marine dee fili⁹ ꝙ primū in tritone africe palude vi/
ſus fuerit: vbi ait Herođ. virgines annis ſingulis ſe
purgare lāpadib⁹ ⁊ lignis in veneratione palladis.
Diodo. ſcribit dictā tritoniā a Crete filio tritone.

Triumuir/nomē magiſtratus quē tres collegę admini
ſtrant. Triūuiri triplices fuere. Capitales/Menſa/
rij/Nocturni. De capitalibus ſic habet Pompo. de
ori. iuris. Triumuiri capitales cōſtituti ſunt q̄ carce/
ris cuſtodiā haberēt: ⁊ cū aiaduerti oporteret inter/
uētu eoꝝ fieret. đ Mēſarijs Liui⁹ cōmemorat. Triū
uiri menſarij creati ſunt. Hiq̄ʒ nummularijs ⁊ monete
omnis generis ⁊ forme curſoribus p̄erant. De noctur
nis meminit Cor. Tacit⁹. Triumuiri nocturni ꝙ ad
incendiū in ſacra via ortum tarde venerāt: a tribuno
plebis die dicta damnati ſunt.

Triuiū ⁊ quadriuiū/q̄ʒuis pro loco in quo tres vel q̄t/
tuor ſunt vie poni cōſueuerint: ſumit tñ quādoq̄ʒ pro
loco frequenti quo antiqui cōuenire ſolebant Catul.
Omnib⁹ in triuijs vulget fabula paſſim. Iuue. Nō/
ne libet medio ceras implere capaces q̄driuio? Erāt
etiā ruſticorū ſacris attributa. Nam illic oues cede/
bantur ⁊ ſerta appendabant. Tibul. Nam veneror
ſeu ſtipes habet deſertus in agris. Seu vet⁹ in triuio
florida ſerta lapis.

Triuialis ⁊ hoc triuiale a triuio fit. Unde triuialis ſciē
tie magiſtri a Quintil. dicunt q̄ in triuijs docēt. Hic
triuialit aduerbiū/qđ ſignificat paſſim: vulgo vbiq̄ʒ.
Grāmatica dicit triuialis ſciētia: q2 in triuijs doceba
tur. Triuialis ꝟo lingua vulgaris qua in triuijs pue
ri grāmaticā diſcētes vtebant.

Triuia/dicta eſt diana ꝙ triuijs p̄eſſet ꝓpter qđ tris fa
cies habere fingebat. Uirgi. Tria virginis ora dia/
ne. Ouiđ. Ora vides hecates in tris vergentia par/
tes. Seruet ⁊ internas cōpita ſecta vias.

Triumphus quidā grecum putāt. Nam θρίαμβον
appellant greci: nos aſpiratione ex prima in nouiſſi/
mā ſyllabā tranſlata ⁊ b mutata in p/dicimus trium
phū. Uar. a Baccho huius rei inuētore. tranquill⁹ di
ci exiſtimat triumphū: q2 q̄ triumpharet/triplici iudi/
cio honoraret. Primo em̄ exercitus de triūpho diſ/
cernendo duci iudicabat. Secundo ſenatus. Tertio
populus. Erat autē triumphus omniū honorū qui a
populo romano dari ſolebāt maximus. Nā illa pō/
pa ſolēnis erat que fiebat redeūtibus in vrbē cum vi
ctoria Michal⁹ aūt in etymologicis ait: τρίαμβος
ἡ πομπὴ ἐν ταῖς πόλεσι ὁ ταῖς νίκαις ἀραιοῖς καὶ
παιδες περιαιροῦντες σὺν αὐτοῖς τοῖς θριοῖς
ἐπειδὴ προφερόμενοι τοῖς ἀμβεια τετραμμένα
καὶ εἶπον φασὶν ἐν δημω τοῦ τογίνεσθαι καὶ
τὰ πολλὰ γράφει.

Triumpho as. triumphum ago. Cice. in Cato. Mar.
Curius cum de ſannitibus triūphaſſet. Qui autem
triumphabāt apud romanos equis albis vehebant
curro inaurato/capite coronato lauro ⁊ ante ipm̄ tri
umphantē victus hoſtis oneratus collo catenis ⁊ p̄/
cunte ſenatu capitoliū aſcendebāt ad templū Iouis
optimi/maximi/vbi mactato tauro albo domū redi/
bant. Lege Plutarchū ⁊ Liuiū. Aliq̄n tñ triūphare
ponit ꝓ exaltare. Ceſar: Qđ eueniſſe nobis gaudeo
⁊ triumpho. Huius paſſiuū eſt Triumphor.

Triumphatus a. um. de quo triumphatū eſt. Uirgi. li.
iij. geor. Biſq̄ʒ triūphatas vtroq̄ʒ ab littore gētes.

Triūphatus us. ipſa triumphatio. Pli. Ne triūphatu
ſuo nimis ſuperbiat Antonius.

Triūphator/q̄ triūphat vel q̄ aliq̄n triūphauit.

Triūphale/qđ ad triumphū ꝑtinet. Uñ triūphales co
rone: q̄bus impatores in triūphis coronabant. Tri/
umphalis vir qui triumphauit. Sicut cōſularis qui
conſul fuit. Sue. de Aug. Solos triūphales: q̄ʒq̄ʒ et
ſocios expeditionū ⁊ participes victoriarū ſuarum
nunq̄ʒ donis impertiendos putauit/ꝙ ipſi quoq̄ʒ ius
habuiſſent tribuēdi ea quibus vellēt. Triumphalis
porta rome dicta eſt/ꝙ per eā triūphi agerent. Triū
phale territoriū etiā rome qđ nūc Uaticanū đr. Uñ
Damaſus papa ſcribit beatū Petꝝ ſepultū fuiſſe in
vaticano iuxta triumphale territoriū.

Tros/nomē viri ꝓpriū ⁊ nomen adiectiuū a troia for/
matū ⁊ facit gtm̄ trois ⁊ troos: q2 vt inq̄t Ser. Oia
noia monaſyllaba greca q̄ in latinū ſermonē trāſeūt:
tertie tm̄ ſunt declinationis: ⁊ tam latine q̄ʒ grece de
clinari pñt: vt Tros is. oos. Pan. panis panos.

Troas vt inquit Hieroñ. lib. de. xij. queſtionibus/ciui/
tas eſt q̄ pri⁹ troia appellabat. Eſt ⁊ regio quā Pto
le. minorē phrygiā appellat. Adiacet helleſponto: vt
Pli. lib. v. ſcribit. Alij myſie tribuūt: que ad occiden
tem ſubiacet tota mari expoſita. Homer⁹ ab Eſapo
vſq̄ʒ ad Caici fluminis oſtia eius fines produxit. i. ea
Ilion: que ⁊ troia mille quingentis paſſibus a portu
diſtans omniū que ſub ſole ſunt inſigniſſima. Ciuita/
tes troadis nobiliores/Dardanū/Simoentis flumi
nis oſtia. Antandrus/Smirna/Claçomene/Ephe/
ſus/Miletus/Pergamus/Tyatira Philadelphia
Laodicia/Antiothia/Montes clari/Ida ⁊ Tmol⁹
A troas fit Troadenſis.

Troia vt Ser. ſcribit regio minoris Aſie in qua Ilion
vrbs ⁊ regia Priami: q̄ etiā Troia dicebat a Troe
rege: antea Teucria a Teucro: ⁊ Dardania a darda
no. Scribiturq̄ʒ greca diph. nec diuidit i cōſona ad/
iectiuū ꝟo o ⁊ i vocalibus ⁊ diuiſis. Et cū prouinciā
ſignificat principale nomē eſt: ⁊ breuis eſt tro. Quā/
do autē non eſt principale ⁊ deriuatio eſt tro/longa
eſt. Uir. Et troia gaça ꝑ vndas. A troia fit tros. Idē
Tyriuſq̄ʒ mihi nullo diſcrimīe aget. Eſt ⁊ tros nomē
viri propriū. Troianus a. um. vt Troianas vt opes
Troicus ca. um. vt Troica caſtra apud Uirgilium.
Troius a. um. vt Troia gaça. Troiugenas. Enni⁹:
Troiugenas bello claros Sane troiugena ⁊ Graiu
gena cū gemino ij ſcrbi debuerint mutarunt i ſeq̄ns
in u alternitatis cauſa: vt pro troijgena ⁊ graijgena/
troiugena ⁊ graiugena factū ſit. Troia etiā lud⁹ pue
rilis equeſtris ab enea ꝯſtitutus. Sue. de Ceſa. Tro
iam luſit turma duplex maioꝝ minorūq̄ʒ puerorum.
Uirgi. Troiaq̄ʒ nunc pueri troianū dicit agmen. Et
troia locus eſt in agro Laurente in quo primū eneas
cōſtitit. Aſc. Semꝑ autē prima longa eſt.

Trochus/rota/reuolutio/q̄ rota vt inquit Acron a lu/
dentibus pueris ſcutica agitabat ⁊ rotabat.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Trochiſch⁹ dimi. parua rota. Vn̄ cōpoſitiões q̄dā me
dicorū in formā rotulȩ trochiſchci dicunt.

Troche⁹/pes celer volubilis ꝙ rotatim ⁊ celeriter di/
cetur. Nam τροχοσ latine rota d̄r a Mercurio re/
pertus tenet locū vltimū: cōſtatq̄ ex duab⁹ ſyllabis
prima lōga/vltima breui. Vel d̄r απο του τρεχειν
id eſt a currēdo: q̄r curſum ſuū habet de lōga ſyllaba
in breuē ⁊ a grȩcis τροχαιοσ appellat.

Trochū neutro genere eſt genus ſellȩ.

Troclee ſiue trochalia/inſtrumēta cū orbiculis ad ſub/
leuāda ⁊ deprimēda onera. Vel rotulȩ ſtriatȩ ſunt e
ligno vel ȩre q̄bus aquas haurimus fune ductario ⁊
hydria. Lucr. Multaq̄ per trocleas ⁊ tympana pō
dere magno cōmouet: atq̄ leui ſuſtollit machina ni/
xu. Et interp̄tatiōe Diogenis Laertij ſic ſcriptū eſt.
Ego ita hiſce iampridē aſſuetus ſum ac ſi ſonū iugit
troclear hauriā. Nam dum ſaxa aquȩ ligna marmo
ra ⁊ id genus cȩtera per trocleā ſurſum ductario fu/
ne trahuntur/crepitus concitat.

Trochilos pe. pro. parua auis/rexq̄ auiū d̄r: q̄ alio no/
mine Regulus: ſiue vt Sue. inquit Regaliolus: Ab
Ariſtotele πρεσβυσ quaſi rex ⁊ p̄ſes auiū. Vide ſu
de ſupra in dictione regaliolus.

Troglodyte/populi ȩthiopiȩ/cauernas incolētes. De
quibus Pli. ⁊ Hiero. contra Joui. Nomades ⁊ tro
glodytȩ ⁊ ſcythȩ ⁊ hunorū noua feritas ſemicrudis
veſcūtur carnibus.

Trophȩū cū ȩ diph. a τροπη: hoc eſt ab hoſtiū cōuer/
ſione: vbi in fugā verſi ſunt hoſtes. Nam qui hoſtes
fugaſſet/merebat trophȩū. Eſt eñ trophȩū qđ in te/
ſtimoniū victorie publico in loco ſtatuit: vt apud Ci
ce. li. ij. ad herē. Qui thebani equū ȩneū in monumē/
tū victoriȩ cōtra lacedemonios ſtatuerāt trophȩa.

Troeȩen fuit oppidū atticȩ regiōis: a quo troeȩenij po
puli ſunt appellati.

Troiȩenus/fuit thrax vnus ex his qui venerūt in auxili
um troianū apud grȩcos fuerunt arbores amputatȩ
in eo loco vbi hoſtes viciſſent atq̄ in fugā vertiſſent.
Amputabant enim ramos arborū: ac deinde ſpolijs
hoſti detractis ornabāt: vt eſſent poſteris monumē/
tum victoriȩ in eo loco parte. Deinde etiā cȩpta ſunt
poni in montibus ⁊ locis eminētioribus. Hinc Sa/
luſti. de Pompeio ait: ꝙ deuictis hyſpanis trophea
in iugis pyrenei montis poſuit. Et Romȩ in arcub⁹
figebantur exȩdificatis. Quȩ vero ſpolia in tropheo
figerentur docet Virgi. libro. xi. Meȩenti duci exu/
uias tibi magne trophȩū Bellipotēs aptat rorantes
ſanguine criſtas: Telaq̄ trunca viri ⁊ bis ſex thoraca
petitū Perfoſſūq̄ locis clypeūq̄ ex ȩre ſiniſtre Sub
ligat atq̄ enſem collo ſuſpēdit eburnū. Accipitur et
trophȩū ꝓ victoria ſeu ꝓ virtute qua parta eſt victo
ria: vt in hymno: Trophȩa ſacra pangimus.

Tropei dicūtur quaſi verſarij qui alios vellicant/infe/
ſtantq̄ ⁊ ne deprehendant conuertunt ſe. Sueto. in
Claud. Et quotiens cibū obdormiſceret olearum ac
palmar oſſibus inceſſabatur. Interdū ferula/flagro
ve velut per ludū excitabat a tropeis τρεπω eñ grȩ
ce/ſignificat verto ⁊ τροπη verſionē. Inde ⁊ tropei
venti vocant cum e mari redeūt.

Tropus dici poteſt modus/figura conuerſio. Et diffi/
nitur a Quintiliano/ꝙ ſit verbi vel ſermonis a pro/
pria ſignificatione ad aliā cum virtute mutatio. In/
de fit Tropicus a. um. pro figuratiuo. Augu. Qđ ea
locutione dictū quā grȩci dicunt hyperbolen q̄ vtiq̄
tropica eſt/non propria.

Trophimus grȩce/latine alumnus dicit.

Tropologia/figurata locutio latine dicit.

Troſſulū/oppidū thuſciȩ dictū ꝙ ſine peditū adiumen
to equites cȩpiſſent: a quo troſſuli dicti ſunt ei⁹ inco/
lȩ. Troſſuli eñ dicebant equites cū antea celeres a
Celere Remi interfectore: poſtea Flexumines a fle/
ctendis animis: qm̄ iudices erāt: ſiue a flectēdis eq̄s.
Iuue. Qđ ad equeſtrē ordinē pertinet antea/troſſu/
los vocabant: nūc equites vocant.

Trua/vaſis genus a terēdo d̄r quaſi terua: quā nos di/
minutiue trullā dicimus. Siue vt Var. docet a tra/
uolando/traijciēdo ve ꝙ per eā aqua traijcit.

Trulla diminutiuū a trua. Var. Trulla ad ſiītudinem
truȩ: q̄ ꝙ magna ⁊ hȩc puſilla: vt trulla truȩ q̄ e culi/
na in lauatrinā aquā fundūt. Hinc detrullare de quo
alibi. Fuit etiā trulla vas quo ventris onus deponit.
Mar. Clinicus herodes trullā ſubduxerit ȩgro. Itē
capit ꝓ vaſe lato/ꝓfundoq̄ qđ in mēſam inferri plȩ/
rūq̄ ſolet. Qđ licet potui ineptū videat: tñ vſurpa/
tū fuiſſe legimus. Hora. Qui veientanū feſtis pota/
re dieb⁹: Cāpana ſolit⁹ trulla vappāq̄ ꝓfeſtis. Iu/
ue. Si trulla inuerſo crepitū dedit aurea fūdo. Vbi
bibacē arguit ꝙ in trulla bibat: ineptū ꝙ crepit⁹ int
bibendū edat. Pliñ. Sunt ergo vaſa tm̄ corinthia q̄
iſti elegātiores nūc ȩs ſculpādo tranſferunt modo in
lucernas: modo in trullas nullo mūdiciarū diſpectu.
Eſt ⁊ thrulla cū aſpiratiōe cementarij inſtrumentū q̄
fabri murarij tectorijs linendis cōplanandiſq̄ delu/
tare ſolent: vt nō ſolū parietes pulchritudinē accipi/
ant/ſed ⁊ fortitudinē cōtra iniuriā imbriū ⁊ crebrerri
mas tempeſtates. Inde Thrulliſſare apud Victru/
uium legitur. Scribunt quidā Thrullam eſſe fȩlicis
Arabiȩ portum.

Trulleū/vaſis genus quo man⁹ perluūtur ſimile trullȩ
niſi ꝙ latius erat. Var. de vi. pa. Itaq̄ ea ſibi nō po
nere ac ſuſpendere q̄ vtilitas poſtularet trulleū ma/
tellionē peluim naſiternam.

Truo/auis q̄ alio noie onocrotal⁹ d̄r. Ceci. Irrides ma
gnitudinē naſi ꝓ dij imortales vn̄ ꝓceſſit truo.

Trudo is. ſi. ſum. ꝓprie ſignificat violētiā quādā expel
lo. Plau. in aſi. Ille ecaſtor hinc trudet. Aliquando
Trudere eſt obijcere ſeu ꝓducere. Idem in epi. Quȩ
te intemperie tenent: quas tu mihi tenebras trudis?
Terē. in an. Fallacia alia aliā trudit. i. inſequit. Hu/
ius cōpoſita ſunt Abſtrudo/cōtrudo/detrudo/extru
do/intrudo/obſtrudo/obtrudo ⁊ retrudo: que habēt
primā productā.

Truſatilis pe. cor. vt mola truſatilis. i. mola manuaria
ꝙ manibus trudat. i. pellatur.

Trux/ferox crudelis/a quo trucidas/crudelitas.

Truculentus/qui vultu crudelitatē prȩfert/alioſq̄ ter/
ret. Teren. in adel. Ego ille agreſtis ſeuus parc⁹ tri/
ſtis truculentus tenax.

Trucido as. pe. pro. crudeliter neco. Lactā. li. j. Libe/
ros pp̄ſos aut trucidare aut ſubijcere ſeruituti. Vir.
Fit via vi rapiūt adit⁹ p̄moſq̄ trucidāt. Hui⁹ cōpp̄ſi
ta ſunt Obtrucido/qđ eſt auide trucido. Retrucido/
iterū trucido. Liui. Offerre ſe corpa ira retrucidaret

Truncus/pars arboris q̄ ramis trūcatis ſupſtat. Col.
li. iiij. Vt ex his partibus trunci ſumant/quȩ ⁊ geni/
tales ſunt ⁊ maxime fertiles.

Truncus a. um. qđ eſt truncatū. Ouid. Trunca manu.
Col. li. iij. Cum deinde truncā reddideris: acuto fer/
ramento plagam lenito.

Trunco as. amputo. Cuius compoſita ſunt detrunco/
diſtrunco/obtrunco/pertrunco/qđ eſt perfecte trun/
co. Plau. in cap. Arripuit gladiū pertruncauit trib⁹
tergoribus. glandia. i. colla. Et a trūcus fit trūco: q̄a
veteres plerūq̄ truncū pro vno quoq̄ genere intere
ptum dixerunt: vt inquit Ser.

Trutina pe. cor. ſtatera. Hora. Trutina ponderis eadē.
Victru. lib. xj. Id autem ex trutinis q̄ ⁊ ſtaterȩ dicū/
tur: licet ꝯſiderare. Per trāſlationē ponit ꝓ iudicio.
Cice. lib. ij. de ora. Ea probando quȩ nō artificis/ſed
populari quadā trutina examinant. Cornutus tamē

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſcribit trutinã foramẽ eſſe: intra qđ eſt lingua bilãcis ad qđ eſt examinatio: qđ alij equamentũ / alij libramentum / alij equilibriũ vocant.

Trutino as. pe. cor. examino / penſiculo. Hiero. ad Damaſ. Sint alij diſerti: laudent vt volũt: ⁊ inflatis buccis v̄ba ſpumãtia trutinent. Eſt ⁊ trutinor deponentale. Perſi. Atq₃ ex porrecto trutinant v̄ba labello. Apu. trutinatã ſciẽtiã vocat grauẽ ⁊ recte examinatã

T Ante V

Tuatim aduerbiũ / ſignificat tuo more.

Tuba / inſtrumẽtũ muſicũ: vulgo notum: a tubo canali ſic dicta. Nã ex lignis tube fiũt ⁊ ex cornibus. Et que ex ere ſunt / tube ductiles appellant. Que ex ligno vl̄ cornu / lignee vel cornee. Tuba vtunt milites ad excitandos aios in p̄liũ. Hinc tubicen / q̄ tuba canit.

Tubuluſtrũ / dictũ ꝙ eo die in atrio ſutorio ſacrorũ tube luſtrabant.

Tubus ⁊ diminutiuũ Tubulus / cãna ſeu phyſtula maior fictilis: qua aqua deducit a tumore. Hinc etiam tubos viſcerũ dicimus: tubulũ vocamus auenã que ⁊ cicuta appellat. Greci ſiphon. Hinc Iuue. tubũ ꝑ quẽ vrina deſcendit ſiphonẽ vocat. Effigieq₃ dee longis ſiphonibus implent. Tubulos. Pau. iurecõſul. diffinit eſſe per quos paries calore torret. Non erat tunc ignis vſus in cubiculis: nec edes ſpiracula habebant vnde fumus exiret.

Tuber generis neutri / genꝰ cibi collectũ ex tumentibus ⁊ quaſi p̄gnantibus arenis / a tumore dictũ. Puto id eſſe qđ vulgo tartufus dr. Tubera enim vndiq₃ terra circũdata / nulliſq₃ fibris nixa aut ſaltẽ capillamẽtis: nec vtiq₃ exuberãte in quo gignunt loco aut rimã ingerẽte / neq₃ ipſa terre coherẽt / nec etiã includunt: vt plane / nec terrã eſſe poſſimus dicere / nec aliud q̄ terre callũ. Cum fuerint imbres auctũnales ac tonitrua crebra naſcunt: ⁊ maxime e tonitribus: nec vltra annum durãt. Naſcunt aũt ex pituita arborum. Mar. Rũpimꝰ altricẽ tenero de vertice terrã Tubera boletis poma ſecunda ſumus. Sue. ſubſtantiuũ fecit ⁊ genere maſ. Pridieq₃ periret cũ oblatos tuberes ſeruari iuſſiſſet. Sunt etiã tuberes poma peregrina ex africa in italiã deportata. Mar. Non tibi de libycis tuberes ⁊ aporina ramis. Proprie tamẽ tumor q̄dã rotũdus in quocũq₃ corpore. Vñ in facie ⁊ quacũq₃ corporis parte tubera dicunt: ſiue per diminutionẽ Tubercula. In arboribus duricies illa extans ad nodi ſiĺitudinẽ tuber dicit. Pliñ. Reperit ⁊ in alno tuber / tanto deteriꝰ quãto ab acere alnus ipſa diſtat.

Tubero as. pe. cor. tubera facio ſeu profero.

Tubercinor aris. raptim comedo. Ti. Tuburcinari ſine me vultis reliquias. Plau. in perſa. Tuburcinari de ſuo ſi quid eſt domi.

Tuceta / cibaria cum carne: ſeu vt quidã interpretantur cibi regij.

Tudertũ ⁊ tuders tis. oppidũ in ducatu ſpoletano. Sirius lib. iiij. Et gradiculam celſo de colle tudertẽ.

Tudites pe. cor. mallei a tundẽdo dicti. Vñ ⁊ cuidam cognomẽ tuditano fuit ꝙ caput malleo ſiĺe haberet.

Tudicula / inſtrumentũ ſiue ſtilꝰ quo vaſis ſigna imprimũtur. Quidã etiã accipiũt tudiculã ꝓ chocleari maiori q̄ ad carnes ⁊ iuſcula / e cacabis extrahẽdo vtũt.

Tudiculo as. pe. cor. imprimo ac ſculpo. Et ꝑ trãſlationẽ Tudiculare ponit pro cõmouere. Var. Heccine nobis carnis hãc mala tudiculaſſe vetulã.

Tudito as. pe. cor. ſignificat lucri gr̃a negociũ ago. Enniꝰ. Nec tuditãtes rẽ ceſſant extrinſecꝰ vllã Tractuꝫ a fabris q̄ malleis ſepe ꝑcutiẽdo opa faciũt.

Tueor eris. pro defendo ſecũde coniugatiõis eſt: a quo Tutꝰ: q̄uis tuitꝰ eius participiũ ſit: quo vſum Quintilianũ in decla. ceci legi. Tuitus ſum adoleſcẽtis miſerrimi cauſam: quem nemo imitatus eſt niſi Laurẽtius Valla. Qui in raudenſem ſcribit. Quis narrat verrem ſuperaſſe dacos? Tantũ ſiciliã contra piratas fortiter tuitũ eſſe accipimus. Hiero. ad Pãma. Qđ leges publice / qđ hoſtes tuentur / qđ inter bella ⁊ gladios ſanctũ eſt: hoc nobis inter monachos ⁊ ſacerdotes chriſti intutũ fuit. Et quideꝫ pro participio verbi tueor tuitus accipiendũ cenſeo / nõ tutus ⁊ tuitio nomen verbale / non tutio. Aug. lib. iij. de ciuita. dei. Nimis multos deos grandi fumo ſuo tanq̄ ſigno dato ad tuitionem cõgregauerat. Et ſimiliter in compoſitis intuitũ / non intutuꝫ. Non enim dicimꝰ: Tutus ſum illũ: quippe cum magis nominis q̄ participij vim habeat: licet actiuã ⁊ paſſiuã in ſe gerat ſignificationẽ: vt Valla docet: vt Tutus portus / tuta vrbs / ꝙ tueatur alios / non ꝙ ab alijs defendatur: tamen ſepe paſſiue in hominibus: vt Tutꝰ ſum ab hoſtibus / ꝙ munitus ⁊ ſine periculo ſum. Nec vllũ cõpoſitum habere legi in hac ſignificatione niſi contueor: quo vſus eſt Cice. in Clodiũ: Videant hi qui illũ Pompeij inimicũ / ob eãq₃ cauſam tot tantiſq₃ ſceleribus cõtuebãtur ⁊ nõnũq₃ eius indomitos furores plauſu etiam ſuo proſequebantur q̄ ſe cito inuerterit. Tuor vero tueris / pro video tertie coniugatiõis eſt. et tria compoſita habet: Contuor / intuor ⁊ obtuor: a quibus contutũ / intutũ ⁊ obtutuꝫ fiunt infinita. Plau. in aſi. At hercle ipſum adeo contuor quaſſanti capite incedit. Et iterum: Nam ego illud argentũ tam paratum filio ſcio eſſe q̄ me hunc Scipionẽ contui. Et in Muſ. Profecto nullam equidem illic cornicem intuor. At tu iſtac ad nos obtuere / quoniã cornicem nequis conſpicari / ſi vulturios forte duos poſſis contui. Cice. pro ſe ad quirites: Qui excellenti tumulo ciuitatis: ſedem capitolij in ſaxo incolitis conſtitutam: vt non ſolũ cunctã intui / ſed etiã tueri poſſitis ciuitatem. Leo papa: Hanc deferendorũ numerꝫ ſeruauere rationem niſi ꝙ preter illã ſtelle ſpeciẽ que corporeũ incitauit obtutũ. Ex his ptꝫ aliud tuor aliđ tueor ſignificare: qđ eſt cõtra Priſci. quia tuor ſemꝑ pro video capit: ſicut contuor ⁊ intuor indicãt. Tueor vero pro defendo: licet quandoq₃ pro video capiatur. Lactã. lib. vj. Si hac de cauſa ſunt homines cõgregati / vt mutuis auxilijs imbecillitatẽ ſuam tuerẽtur: id eſt defenderẽt. Virg. pro video poſuit cum li. iiij. ait: Talia dicentem iamdudũ auerſa tuetur: id eſt huc illuc voluens oculos: Et in hoc ſignificato tm̃ hꝫ intueor. Sal. in Iug. Preterea nr̃e preclaros viros ciuitatis ſolitos ita dicere cum maiorũ imagines intuerentur ſibi animũ ad virtutẽ accendi. Item contueor cum tamẽ contuor ſit in eodẽ ſignificato: qđ contui infinitũ facit: vt ſupra in Plau. oſtẽſum eſt. Cice. vero contueri dixit lib. j. tuſ. Qđ tandẽ ſpectaculũ fore putamus cum totam terrrã cõtueri licebit. Quintili. ⁊ Plautus ipſo verbo vſus eſt in cap. Videntur hunc q̄ inimico vultu contuet? Illud vero Tuitus quo Valla vſus eſt a tueor / pro defendo ſumendum puto ſicut ⁊ obtuitus pro aſpectus ab obtueor. Cic. lib. j. offi. Ex oculorũ obtuitu ex eleuatione aut remiſſiõe ſupciliorꝫ. Tuor igit / cõtuor ⁊ intuor ſi q̄ alia forte reperiãtur a tuor cõpoſita iam pene obſoleta ſunt fortaſſe ꝙ priſca ſunt nimis: vel non adeo plena ſicut tueor cum compoſitis. Idcirco pro eis tueor / contueor ⁊ intueor in ſignificatiõe vidẽdi ſupplere videmꝰ.

Tugurium dictum eſt quaſi tegurium a tegendo e in u mutata ruſtica habitatio tecta ex vlua paluſtri. Et tugurij appellatione omne edificiũ qđ rei ruſtice magis cuſtodiende cõuenit / q̄ vrbanis edibus ſignat. Que autẽ edificant: vt nec parietes habeãt: nec luto cruſtata ſint: ſed ſi ramẽtis vel harundinibus aliove ſimili genere tugunt / tuguria appellant.

Tuguriolũ cũ accentu in antepe. paruũ tuguriũ. Qđ ſi anguſtiꝰ ſit/gurguſtũ noiaꝛ a gurgulione verme.

Tulit/modo attulit ſignificat. Terẽ. in an. Nã ſi illum obiurges qui vitę auxiliũ tulit: quid facies illi qui dederit damnũ aut malũ? Modo pertulit. Virgi. Nõ tulit hãc ſpeciẽ furiata mẽte chorebus. Modo ſuſtulit. Vide in dictione fero.

Tum. Vide in dictione Cum. Tumdemũ. i. nouiſſime Vir. lib. xij. Tumdemũ mouet arma deo.

Tumba/locus concauus infra terrã. Vnde ⁊ ꝓ ſepulchro poni conſueuit.

Tumeo es. tumui/influoꝛ: a quo tumeſco/tumidus fio. Virgi. lib. j. geoꝛ. Cõtinuo vẽtis ſurgẽtibus aut freta ponti Incipiũt agitata tumeſcere. Hinc contumeſco/extumeſco ⁊ intumeſco. Aug. Videt in ea contumeſcẽtes venas in gutture. Plau. in tru. Eq̃dẽ veteri illi qđ ſciã nũq̃ꝫ extumuere: q̃ſi extra vł valde tumuere. Lact. li. iiij. Sine vllo attactu viri repẽte vterꝰ intumuit. A tumeo fit ꝯtumax: a q̃ ꝯtumacia.

Tumoꝛ/inflatio. Per tranſlationẽ ponitꝛ pro ſuperbia. Tumidus/inflatus.

Tumulus/terra tumenẽs. i. collis. Virgi. lib. ij. Eſt vrbe egreſſis tumulus. Aliquãdo dicitꝛ ſepulchꝛ: qꝛ ibi coaceruari terra conſueuit. Idem lib. iij. O fęlix vna ante alias priameia virgo Hoſtilẽ ad tumulum troię ſub mgnibus altis Juſſa moꝛi.

Tumulo las. ſepelio/tumulum facio. Vñ ⁊ attumulo/ qđ eſt quaſi iuxta tumulũ facio. Pliñ. lib. xix. Dein ſi terrã fugiẽtes cauliculos ſeces: a terraqꝫ ꝑceritate luxurioſa attollẽtes ſe exaggerãdo aliã attumules.

Tumultus vt auctoꝛ eſt. Hieroñ. vox plurimoꝛũ eſt ⁊ nimię multitudinis clamoꝛ ⁊ pariter miſſus. Cicero: Quid aliud eſt tumultꝰ niſi perturbatio tãta vt maioꝛ timoꝛ oꝛiaꝛ: vnde eſt nomẽ dictũ tumultus quaſi timoꝛ mł tus. itaqꝫ maioꝛes noſtri tumultũ noiabãt. Tumultũ gallicũ ꝙ erat italię finitimus: ꝑterea nullum tumultũ nominabant.

Tumultuoſus/qui turbas excitare ſolitus eſt.

Tumultuo as. in perturbatione ſum.

Tumultuarius a. um. qđ ſine ꝑmeditatione factuꝫ eſt. Vnde tumultuaria oꝛatio dicitꝛ.

Tũc aduerbiũ tpis/ſignificat eo tpe. Et de oibꝰ tpibus dꝛ. De ꝑterito. Virgi. Tũc decuit cũ ſceptra dabas. De ꝑſenti. Plau. Tunc eã accede cũ potes. De futuro. Idẽ: Ego tũc adero cũ tui vidẽdi mihi copia erit. Additꝛ q̃ñqꝫ tpis: vt apud Juſti. Tũc tpis perſarum Cambyſi mediocri viro.

Tundo is. tutudi tunſũ ſm Priſcia. licet eius cõpoſita ipm n nõ habeãt: vt Obtundo obtudi obtuſum. Virgi. lib. iiij. geoꝛ. Profuit ⁊ tunſum galle admiſcere ſapoꝛẽ. Pli. tamẽ li. xxj. tuſum ſine n poſuit. Hęc tuſa cribꝛataqꝫ vino quantũ poſcit excellenti. Diome. docet habere duplex ꝑteritũ ⁊ duplex ſupinuꝫ. ſ. tutudi tuſum ⁊ tunſi tunſum. Significatqꝫ tundere percutere/pulſare ⁊ in vaſe aliq̃ quippiã cõminuere. Plau. in aſi. Sed quid hoc ꝙ picus vlmũ tundit? Col. li. ij. Ipſe autẽ ſpice melius fuſtibus tunduntꝛ. Et lib. vij. Quibus in vnũ tunſis. Refertur interdũ ad verba. Teren. in Ecy. Tundendo atqꝫ odio effecit ſenex: id eſt ſępe dicẽdo ſiue iterãdo. Et eſt tranſlatio ſumpta a malleo fabꝛoꝛũ ſępe percutiente. Huius compoſita ſunt: Contundo/extundo/obtundo. Pertũdo/valde percutio/aut percutiẽdo frango. Colu. lib. vij. Si foꝛte ſarculũ calcauerit/acuta teſta vel lapide vngulam pertuderit. Idem lib. ix. Sępe euenit vt aluꝰ exitum non habeat. Itaqꝫ pinna pertunditꝛ: ⁊ iter digeſtis cibis pꝛębetur. Hinc pertuſa vaſa dicimus q̃ nõ ſunt integra. Protũdo/vltra tundo. Gel. lib. j. Hauſtri ꝟo ⁊ africi ad meridianũ oꝛbis circulũ: ⁊ ad partem axis infimã depꝛeſſi inferioꝛes ⁊ humiles per ſuprema ęquoꝛis euntis pꝛotundũt magis fluctꝰ q̃ꝫ eriunt. Retundo/repercutio/rurſus frango/hebetẽ facio/redarguo. Lactã. lib. iij. Cũ foꝛtiter inimicoꝝ impetus retudiſſet. Et li. iiij. Neceſſe eſt verã eſſe hanc religionẽ q̃ ⁊ rationẽ dęmonũ nouit ⁊ aſtutiã intelligit q̃ vim retundit. i. confringit. Col. lib. v. Qđ euenit in retuſo ⁊ craſſo ferramẽto.

Tunetũ ſiue vt quidã dicunt Tunitiũ Scipionis tempoꝛe tumulꝰ erat editioꝛ/vnde Scipio ſpectauit carchedonios ad romanã claſſem exurendã ꝓficiſcẽtes noſtra tẽpeſtate regis libyci ciuitas metropolis eſt: in qua veluti amplioꝛe ⁊ magnificẽtioꝛe cõſueuit habitare: ⁊ Tuniſeus rex appellaꝛ. Tunetũ nõ ſane ob hanc cauſam habitarũt/ꝙ carthagine carerẽt a Scipione diruta: cum denuo amplificata ſurrexerit: ex q̃ velut ex equo troiano manarũt litterarũ ꝓceres. Ad cuius celeberrimũ gymnaſiũ Aug. pꝛofiteꝛ contẽdiſſe. Hanc Eutro. lib. iiij. Cõtinuis ſedecim diebus arſiſſe perhibet. Hęc ſeptingenteſimo anno poſtq̃ꝫ condita erat/delata eſt. Hęc vt idem auctoꝛ ait. L. Cecilio metello ⁊ Tito flaminio conſulibus in africa iuſſu ſenatꝰ reparata eſt: quę nũc manet annis. xxij. euolutis poſtq̃ꝫ a Scipione fuerat euerſa. Abeſt Tunetũ a Carthagine. xij. milia ferme paſſuũ. A tuneto tunetei dicti ſunt: quos Sidoniꝰ Tuniſeos appellat.

Tunica/veſtis erat apud romanos bꝛeuioꝛ ⁊ ſine manicis: q̃ pꝛopꝛie viris cõueniebat. Lõgas ꝟo tunicas fęminis cõuenire exiſtimabãt. Virgi. Et tunice manicas ⁊ habent redimicula mitrę. Plau. Manuleataꝫ tunicam habere hominẽ decet. Dicta eſt autem tunica a tuendo coꝛpoꝛe.

Tunico as. peñ. coꝛ. tunica induo. Var. Hęc lanigeras detũderi docuit tunicareqꝫ humulũ. Vñ tunicati dicuntꝛ tunicas veſtiti. Et aliq̃ñ etiã expediti ⁊ nullã aliam ſupꝛa tunicã veſtẽ habẽtes q̃les nobiles incedere ſolẽt cũ ruri ſunt. Juue. Tunicati fucina gracchi. Ad opulentiã latine linguę augẽdã nihil impedit: vt ait Priſcia. foꝛmarę ꝟba. Tunico tunicoꝛ tunicatus.

Turba ⁊ rixa idem ſignificãt. Eſt eñ turba ꝑturbatio. Vlpi. Turbã appellatã eẽ labeo ait ex genere tumultus. Si duo rixã cõmiſerint vtiqꝫ nõ accipimꝰ in turba id factũ: qꝛ duo turba ꝓpꝛie nõ dicuntꝛ. Si ꝟo fuerint decẽ aut q̃ndecim hoies/turba diceꝛ. Turba ergo multitudinis/rixa duoꝛum. Sed quia multitudo vere nõ vacat ꝑturbatione factum eſt vt eã quoqꝫ appellemus turbã. Cice. Cecinne. Exponerẽ etiaꝫ quẽadmodũ hic ⁊ quãta in turba viueremus. Terẽ. Di ꝟeſtrã fidem quid turbę eſt apud foꝛũ.

Turbella diminutiuũ/parua turba. Plau. Hanc mihi ancilla turbellã fecit.

Turbidus/cõturbatus/confuſus/non clarus/tumens. Hoꝛa. lib. car. Qui vidit mare turbidũ.

Turbulẽtꝰ/cõmotus/iratus/turbidus/cõtẽtiõe plenꝰ.

Turbo as. cõfundo/cõmoueo. Plau. in ca. Adueniẽs turbauit totũ cũ carne carnariũ. i. cõmouit. Teren. in Eu. Neſcio q̃d ꝓfecto abſente nobis turbatuꝫ eſt domi. i. innouatũ. Huius cõpoſita ſunt Conturbo. Teren. in Eu. Neqꝫ edepol q̃d nunc conſiliꝫ capiam/ ſcio: ita cõturbaſti mihi rõnes oẽs vt eam nõ poſſim ſuis: ita vt ęquũ fuerat atqꝫ vt ſtudui tradere. Deturbo deoꝛſum violẽter deijcio. Exturbo/e loco deijcio/ extra turbo expello. Plau. i cur. Si recte facias phędrome auſcultes mihi: atqꝫ iſtã exturbes ex aio ęgritudinẽ. Col. lib. ix. Et in tranq̃llo cõſiſtẽs piſcis ſedibus ſuis non exturbaꝛ. Diſturbo/varie turbo ſeu diſſipando deijcio. Teren. in an. Ne eſſet nobis ſpaciũ ad diſturbãdas nuptias. Quintil. Non eñ diſcuſſo alicuiꝰ opis angulos aut diſturbatos parietes obijcimus. Interturbo/obturbo/ab omi ꝑte turbo. Terẽ. in an. Ita ne ꝟo obturbat? Perturbo/valde turbo.

Turbo/turbinis vẽtus cũ frigore maximo:obiecta q̃cꝫ
deturbans ꝓſternenſcꝫ ex,depreſſe nubis ſpecu. Vir
gi. Et terras turbine verſat. Eſt ⁊ turbo genus inſtru
menti luſoꝝ pueros maxime delectãs:a cuius faſti/
giata ⁊ ꝑacuta cuſpide/fit turbino nas. Tibul. Nãcꝫ
agor vt ꝑ plana citus ſola verbere turbo: Quẽ celer/
aſſueta verſat ab arte puer. Item vaſculi genus quo
pruna ⁊ coctana inter ſaturnalia xeniola miſſitabant
cuiꝰ effigies turbinis in imo anguſtiſſima erat:in ſũ/
mo latiſſima qualis eſt figura pyroꝝ. Item turbo di
citur quicq̃d forma acuta eſt. Pli. de Aloe. In turbi
nibus cadorũ. Ouid. Caua buccina ſumit illi Torti/
lis in latũ que turbine creſcit ab imo.
Turbo onis. propriũ nomen gladiatoris. Hora. lib. ij.
Ser. Corpore maiorẽ rides turbonis in armis.
Turbino as. pe. cor. acutũ facio. Pli. lib. xxxvij. Siqui/
dem ⁊ colore trãſlucido non differt ⁊ laterũ ſexangu
li leuore turbinatus in mucronẽ aut duabꝰ contrarijs
partibus q̃ magis miremur: vt ſi duo turbines latiſ/
ſimis ſuis partibus iungant magnitudine etiã auel/
lani nuclei. Idem: Turbinatior pyris figura q̃ mal.
Turci/populi. Vide in dictione Tuſſagete.
Turdus. auis nota. ⁊ inter primas a ſaporis bonitate
collocata. Hora. Nil melius turdo: vulua nil dulciꝰ
ampla. Turdariũ locus quo turdi alunt ad saginaꝫ.
Turduli/populi hiſpanię eius quã beticã nunc Grana
tam vocant. Et ab incolis Turdetania dr. Hi etiam
turdetani appellãt: q̃uis ſint q̃ eos diuerſos aſſerãt.
Turgeo es. turſi inflor. Virgil. Torrida iã lęto turgẽt
in palmite gẽmę. Huiꝰ cõpoſita ſunt Deturgeo/ qđ
eſt cõtrariũ ſuo ſimplici: ſignificat eñ decreſco. Pli.
Deturgẽte nilo muſculi reperiunt. Obturgeo/circũ
turgeo. Lucil. Obturſi ebriꝰ. A turgeo fit turgeſco.
Perſi. Nõ equidẽ hoc ſtudio bullatis: vt mihi nugę
Pagina turgeſcat dare pondus idonea.
Turgidus/inflatus tumẽs. Aug. lib. iij. con. Per trãſ/
lationẽ dixit. Ego dedignabar eſſe cũ paruul ⁊ turgi
dus faſtu/mihi grãdis videbar. Hinc fit dimi. Turgi
dulus. Catul. Flẽdo turgiduli rubẽt ocelli.
Turiones/dicũt teneritates arborũ vel arbuſtorũ.
Turia nomen fluuij: ſm aliquos generis maſculini: ſm
Priſci. ⁊ Aug. gen. neu. vide in dictiõe duria.
Turris a terrẽdis hoſtibus dicta eſt/ſicut ars ab arcẽ/
dis. Vel ꝙ aſpectu torua ſit: hoc eſt terribilis. Fiũt
etiã turres ambulatorię. de quibꝰ Vege. lib. iiij. Hęc
ſcribit: Turres dicunt machinamẽta ad ędificiorum
ſpeciẽ tabulis tabulatiſcꝫ cõpacta. Et ne tantũ opus
hoſtili cõcremet incendio: diligẽtiſſime ex crudis co/
rijs vel centonibus cõmunitur q̃bus ꝓ modo latitu/
dinis addit altitudo. Nam interdũ tricenos pedes
per quadrũ: interdũ quadragenos vl quinquagenos
late ſunt: ꝓceritas autẽ ipſarũ tanta ſit vt non ſolum
muros ſed etiã turres lapideas altitudine ſuperent.
his plures rotę mechanica arte ſubdunt quaꝝ lapſu
volubili magnitudo tam alta moueat. Preſens aũt
periculũ ciuitatis eſt ſi ad murũ fuerit turris admo/
ta. Plures eñ accipit ſcalas ⁊ diuerſo genere conat
irrumpe. Nã in inferioribus habet arietẽ cuius im/
petu deſtruit muros. Circa mediã ꝟo accipit pontẽ
factũ de duabus trabibus ſeptũcꝫ de vimine quẽ ſu/
bito ꝓlatũ inter turrem murũcꝫ cõſtituũt ⁊ per eum
egredientes de machina bellatores in ciuitatẽ tranſ/
eunt ⁊ occupant muros. In ſuꝑioribus aũt turris il/
lius partibus cõtati ⁊ ſagittarij collocant q̃ defenſo
res vrbis ex alto contis ſaxis miſſibuſcꝫ ꝓſternãt.
Turritus a. um. altus ⁊ excelſus vt domꝰ turrita. i. alta
⁊ ſublimis ⁊ ad turris ſimilitudinẽ facta. Aliq̃n turri
tus dicit turribus plenꝰ. Vñ ⁊ turritę vrbes. Et ma
ter deũ cognoiatur turrita: q2 terra eſt quę vrbes ſu/
ſtinet. Virgi. Qualis berecynthia mater Leta deũ
partu phrygias turrita per vrbes.
Turriger/gerens turres: Pli. Sed turrigeros elephã
torũ miramur humeros.
Tuurricula diminutiuũ/parua turris. Eſt ⁊ vaſculi ge
nus a turris ſimilitudine quo iactari tali ludendo ſo
lent. Eadem pyrgus ⁊ orca dicitur.
Turarius/vicus Romę. Aſco. Signũ vertũni in vlti/
mo vico turario eſt ſub baſilica ſe flectẽtibꝰ.
Turma ordo militaris ⁊ equitũ eſt dicta quaſi terdena
ꝙ terdeni equites ex tribus tribubus tacienſiũ/rãnẽ/
ſium ⁊ lucerũ fiebãt. Cõſtabat eñ ex triginta duobꝰ
equitibus: ⁊ q̃ illi ꝑerat/decurio dicebat: vt Varro ⁊
Vege. tradiderũt. Vel dicit quaſi terma e in v mu/
tata. Vel per onomotopeiã a ſtrepitu vngulaꝝ equi
narũ terrã pulſantiũ: vel a terẽda terra.
Turmales dicti qui in turma ſũt. Turmatim aduerbi/
um per turmas.
Turnus/nomen viri propriũ apud Virgi. Eſt ⁊ nomẽ
piſcis paluſtris ⁊ nomẽ fluuij.
Turtur/pro aue generis tam maſcu. q̃ fę. Plau. Obu
ſtos turtures tibi. Virg. Nec gemere aeris ceſſabit
turtur ab vlmo. Pro piſce eſt generis maſcu. q̃ alio
noie paſtinaca ⁊ trygon a gręcis dr. In huius cauda
ſtat radius preſentiſſimi veneni. Auſo. Lętaliſcꝫ try
gon ⁊ bina trygoria corui.
Turunda/lineamẽtũ ⁊ tenta: alioq̃n ſignificat id quod
gręce ψωλὸν appellant: quaſi buccea ſiue bolus di
catur quẽ nutrices ingerũt infantibus. Turunda ho
die vocat ab acolis padi etiamnũ placẽta focacea.
Turpis/deformis: eſt eñ cõtrariũ pulchro. Transfert
etiã ad animũ: vt turpe eſt doctori cũ culpa redargu/
it ipſum. Interdũ ponit pro magno. Virgil. Forma
bouis cui turpe caput cui plurima ceruix. Et turpes
paſcit ſub gurgite phocas. Item pro crudeli vt ſemꝑ
apud Saluſtiũ.
Tus incenſum libamen quo deũ veneramur: a tunden
dis glebis: q2 glebe tundũtur cũ q̃bus fluẽs ex arbori
bus coaleſcit: auctoribus Priſci. ⁊ Varrone et Ser
uio ſuꝑ primũ. Ge. Alij cũ h ſcribũt απυ του θυω
deriuãtes/qđ eſt ſacrifico. Naſcit i fęlici arabia ⁊ du
plici vindemia colligit: quarũ prior eſt circa canis or
tũ. Secũda eſt verno tẽpore. Inciditur eñ cortex ar
boris turifere qua maxime videt eſſe ꝑgnans: ⁊ vbi
tenuiſſimus tendit cortex laxat hinc plaga: inde ꝓ/
ſilit ſpuma pinguis q̃ cõcreta denſat. Probatur tus
candore/amplitudine/fragilitate/carbone: vt ſtatim
ardeat ⁊ frietur potius q̃ dentẽ recipiat. Quidã tus
nabatheũ vocãt ꝙ nabathea regio eſt ab Arabia in/
cipiens. Huius arbor Libanotus dicitur.
Tureus a. um. Colu. lib. iiij. Iam tureã plantã mature
ampliatã florentiſcꝫ hortos myrrha ⁊ croco.
Turibulũ/vas quo tus adoletur.
Turifico as. ture ſuffio.
Tuſculũ dimi. a tus. Plau. in aul. Hoc tuſculũ emi et
haſce coronas floreas. Et tuſculũ oppidũ latij ſic ap
pellatũ/ꝙ aditũ difficilẽ habeat/quaſi Τοσκυλον.
hoc eſt fatigans/vexans: quoniã in ꝑalto atcꝫ arduo
monte erat ſitũ. Hinc tuſculani homies ⁊ tuſculanus
ager. Hęc ciuitas a telegono vlyſſis ⁊ Circes filio fũ
data eſt qui per ignorantiã patreꝫ occidit. Ex tuſculo
Cato Cenſorinus ortũ habuit.
Tuſcia italię regio celebris a ſacrificijs: vt q̃dã arbitrã/
tur dicta. Gręci eñ θυειν ſacrificare dicũt: vel a thu/
re quo maxime in ſacrificijs vtimur. Vl a tuſculo her
culis filio: qđ veteres grãmatici ꝓbant: vnde ⁊ ſine h
ab eis ſcribitur. Hęc tyrrhenia dicta fuit a tyrrheno
Athys filio qui e meonia diſcedens in italiã venit ⁊
eã partẽ occupauit: quę ad mare inferũ ſita eſt: qđ et
tyrrhenũ dicit. Hęc a liguribus/romaniſcꝫ finibꝰ cõ/
tingitur: iugis inacceſſis ⁊ difficilibus referta. Eius

Annes macra ⁊ tyberis amnes centum ⁊ ſeptuaginta
q̃tuor. M. inter ſe diſtãtes. In ea ſciẽtia faciẽdorum ſa
crorum ita floruit: vt romani q̃ nõ ſeruãde tm̃: ſz etiã am
plificãde religionis cupiditate incẽdebant: decẽ prin
cipũ filios ſenatuſcõſulto ſingulis tuſcię populis pci/
piẽde ſacrorum diſcipline gr̃a traderẽt. Longior eſt illa
pꝛuincia q̃ lata. Ab oriẽtali plaga in occidẽtalẽ por/
rigit. Nã ſi ab aquilonari in hauſtralẽ pambulemus
arctis finib᷒ cõtẽta eſt. ab occidẽte q̃ ligurie pꝛia ẽ ha
bet piſas. Senas ⁊ lucã ⁊ florẽtiã inclytas ciuitates
Ad ſeptẽtrionẽ hz vrbẽ veterẽ. In meridionali vero
littore peſaurũ: aretiũ: ⁊ aſiſiũ. Et tyber roman᷒ inde
labit ex apẽnino effluẽs. Septẽtrionalis regio cum
flaminia iungitur.

Tuſc᷒ nomẽ poſſeſſiuũ a tuſcia. Vñ tuſci q̃ tuſciã hitãt.

Tuſcus vicus romę: in quo habitauerunt tuſci a Por/
ſena ex obſidione relicta: de quo Hora. in ſer. At tu/
ſci turba impia vici.

Tuſcania oppidũ tuſcię pꝛope tarq̃nios: a quo tuſcanẽſes

Tuſſis quę gignitur vel ex frigore: vel ex pituita in pul/
monem deſcendente. Que ſi continue vexet a Sene/
ca pertuſſis nuncupatur.

Tuſſio is iui itũ. Plau. in aſi. Forte ſi tuſſire occeperit
ſic tuſſiat: vt cuiq̃ linguã in tuſſiendo nõ pꝛoferat. Pli.
lib. xx. Semen eorum cum cumino tritum potumq̃ in
vino tuſſientibus auxiliatur.

Tuſſilago herba que tuſſim ſedat.

Tute tu ipſe: a tu formatur per epentheſim: te correpta.
Nam te magis additio eſt q̃ compoſitio: additurq̃
dũtaxat ntõ: nõ etiam alijs caſibus. Et hoc fit cũ pro/
nomen ad eã reuocat pſonã a qua ſumit: vt cum dico
Tu lege: ille reſpondeat. Cur tute nõ legis.

Tutus a um: ⁊ actiuã et paſſiuam ſignificationẽ habet:
vt tuta vrbs q̃ nos defendit: tutus ſum ab hoſtib᷒. i.
munitus ⁊ ſine piculo ſuz. De hoc vide in dictione ſe
curus. Huius cõpoſitũ eſt intutus de quo alibi.

Tuto aduerbiũ ſignificat ſine periculo.

Tuto as pꝛotego defendo. Plau. in merca. Inuoco vos
lares diales vt me tutetis. Hiero. in lib. Sap. Et a ſe
ductoribus tutauit illum. Tutor aris: deponens: qḋ
Priſci. docet eſſe cõmune. Hora. in epiſto. Res ita/
las armis tuteris: moribus ornes

Tutor nomẽ verbale: quo is ſignificatur qui vim ac po
teſtatem habet in capite libero ad tutanduz eum qui
per ętatẽ nondũ tueri poteſt. Hęc autẽ ętas ſm iuriſ/
cõſultos eſt vſq̃ ad pubertatẽ. i. ad. xiiij. annum Nã
inde vſq̃ ad. xxv. dant curatores: qui etiam furioſis
⁊ mentecaptis dari ſolent.

Tutela ipſa poteſtas a iure ciuili data ac pmiſſa ex qua
ipſi tutores nomen acceperunt: quaſi tuitores atq̃
defenſores: ſicut ęditui qui ędes tuent.

Tutelaris diuus quẽ aduocatũ dicimus.

Tutorius a um: qḋ ad tutorem pertinet.

Tutanus pe. pro. deus q̃ hoies tueri putabat. Varro.
Tutanũ deũ romę oẽs qui laborãt inuocant.

Tutilina dea. Idẽ. Tuã fidẽ tutilina iuoco q̃ adeſſe mor
talib᷒ ſoles. Hanc Augu. lib. iiij. de ci. dei. preeſſe fru
mẽtis collectis atq̃ recõditis ſcribit vt tuto ſeruarẽt

Tutulus ornamentũ capitis flaminearũ: ⁊ vitta purpu
rea innexa crinibus ⁊ in altitudinẽ erecta: q̃ p eã fla/
minica a ceteris mulieribus diſcernebat.

T Ante y

Tyana gręca ciuitas: a qua tyaneus dictus eſt. Apol/
lonius philoſophus.

Tyber eris: ⁊ tybris is fluuius italię: e media fere lon/
gitudine Apennini a retinorum finibus defluens duo/
bus ⁊ quadraginta fluuijs augetur. Primo ab aqua
rum colore albula dictus. Deinde tybris appellatus
vel a rege tuſcorũ huius nominis qui piraticam exer
cens iuxta eum in bello perijt. Quod etiaz ſenſiſſe vi
detur Virgilius cum inquit. Aſperq̃ imani corpore
tybris. A quo poſt itali fluuium cognomine tybrim
Diximus amiſit verum vetus albula nomẽ. Ouidi᷒.
lib. ij. faſt. Albula quez tyberim merſus tyberinus in
vndis Reddidit hybernis forte tumebat aq̃s. Sunt
qui hoc nomen trahãt a gręco υβριϲ que eſt iniuria
Aiunt eñ hunc eundẽ tuſcorũ regẽ circa huius ripas
latrocinari cõſueuiſſe qui tranſeuntes crebris afficie/
bat iniurijs: ex quo tybrim cognomiatũ fuiſſe aſſerũt:
quaſi eſſet fluuius υβριοϲ id eſt iniurie. Ex q̃ rõne
cũ υβριϲ aſpiret: tybrim quoq̃ cũ aſpiratione anno
tari volũt. Alij volũt eos q̃ de ſicilia venerũt tybrim
dixiſſe ad ſimilitudinẽ foſſe ſyracuſane: quem fecerũt
afri ⁊ athenięſes iuxta ciuitatis murũ. Nã qḋ Liui᷒
dicit ab albano rege tyberim dictũ nõ pꝛocedit: qr etiã
ante albã tybris dictus inuenit. Sciẽdũ eſt ſm Ser.
q̃ hic fluuius in ſacris tyberinus dicitur: in cęnolexia
id eſt in cõmuni ſermone Tyberis: ⁊ in poemate ty/
bris. A tyberis fit tyberinus a um vt piſcis tyberin᷒
⁊ tyberina oſtia trans tyberim trãſtyberinus.

Tybur ſiue tyburtũ vrbs ad ſextũdecimũ lapidẽ diſtãs
ab vrbe roma. Hanc Cato Solinus ⁊ alij quidam a
Catillo arcade claſſis Euandri pręfecto conditã ſcri/
bunt. Pli. ṽo tyburis originẽ ipſius antiquiorẽ eſſe
docet q̃ vrbis rome: ⁊ extare adhuc tẽpore ſuo me/
moriã ſilices tres etiã tyburto ei᷒ vrbis cõditore ve/
tuſtiores: apud quas inauguratus tradit fuiſſe tybur
tus dũ vrbem eſſet cõditurus. Sextius gręcus hiſto
ricus ſic habet. Catillus Amphiarai filius fuit: Hic
poſt pꝛodigialẽ patris apud thebas aute Iliacũ bellũ
interitũ iuſſu dei cũ omni ſuorum cętu ⁊ ſacris miſſis
tris liberos in italia pꝛocreauit tyburtũ coracem ⁊ ca/
tyllũ qui expulſis ex oppido haud longe ab vrbe ro/
ma poſito veteribus ſicanis a noie tyburti maximi fi
lij oppidũ vocauerũt. Priſcia. tñ cũ i latino ſcribit.

Tyburs tis generis ois: vel hic et hęc tyburtis et hoc
tyburte: qḋ eſt ex tybure. Sue. Inchoauit autẽ aque/
ductũ regione tyburti. Hora. Picenis cedunt po/
mis tyburtia ſucco.

Tiburtinus a um pe. pro. qḋ eſt ex tyburto.

Tycha fuit (Heſiodo teſte) nympha filia oceani ⁊ te/ (thyos.

Tydeus cũ accẽtu in prima fuit filius Oenei
regis Calydonie ⁊ eurybeę vir fortiſſimus q̃ theba/
nos omnes ad quodlibet certaminis genus vicit. In
de fit patronymicũ tytides. Nã Diomedes tytides
dictus eſt qui fuit filius tydei.

Tymetes fuit regis priami filius.

Tympanũ inſtrumentũ ex vna parte planũ membrana
clauſum: intus vacuũ: qḋ baculo pulſat. Fo. vti ſole/
bant in ſacrificio matris deũ. Eſt ⁊ tympanũ vehicu/
lũ tectũ: vt inquit Ser. ſiue vt aliqui putant teſtudo
ſuper radios. Radij dicunt in media parte rotarum
Virgi. Hic radios triuere rotis: hinc tympana plau
ſtris. Item tympanũ accipitur pro machina tracto/
ria: que rota vocatur: vt Victr. ait ad hauriẽdã aquã
celeritate qḋ hominibus calcãtibus verſatur ad hor
tos irrigandos ⁊ ſalinas vtile. Plinius lib. xxxiij. ac/
cipit pro vaſe ęſcario.

Tympaniſta: qui tympanũ pulſat: tympaniſtria ṽo mu
lier tympanũ pulſans. Sido. lib. j. epiſtolarũ. Tym/
paniſtria pſaltria canit.

Tympaniſo as: tympana pulſo. Sueto. de Aug. Et aſ
ſenſu maximo cõprobauit verſum in ſcena nunciatũ
de Gallo matris deũ tympaniçãte: Videſne vt cine/
dus orbem digito temperet.

Tympanites pe. cor. genus hydropiſis eſt.

Tymber nomen viri: ⁊ nomen fluminis.

Tymbra troadis cãpus p quem fluit tymber fluuius in
ſcamandrũ. Ibi ⁊ templũ tymbrei Apollinis eſt. At

thymbra cũ h herba aromatica. Uirgili⁹ li.iiij.geor. Grauiter ſpirantis copia thymbre.

Tyndarus fuit ebalie rex pater caſtoris ⁊ pollucis Clytemneſtre ⁊ helene. Hinc tyndarides ⁊ tyndaris patronymica.

Typhon onis: ⁊ typhos typho et typhoeus ei: dictio triſyllaba: eu. diph. in vltima habens. Inde typhois idis: vnus e gygãtibus terre ⁊ titani filius: cui⁹ p̄ma corripit̃. Sen̄. Non tã ferũ typhone neglecto Ioue irata tellus edidit quondã parẽs. Luca. Cõditus inarimes eterna mole typhoeus. Qñ ꝟo deriuatiuum eſt diuiſa diph. ꝓnunciat̃. Uirg. Nate patris ſummi qui tela typhoea temnis. Eſt ⁊ typhon vẽtus turbulẽtus a typhone dict⁹: ⁊ capit̃ ꝓ fulgure. Typhonas etiã vocãt fumigãtes globos ⁊ figuras quaſdã nubium metuẽdas: ⁊ ibi prima ꝓducit̃.

Typus latine dici poteſt forma: figura: adũbratio: exẽplar. Hinc protypa dicta ſunt opera que ante typos facta ſunt. Ectypa: que ex ipſis ſunt formata. Archetypus prima ⁊ p̄ncipalis forma. Plini⁹. Dibutades prim⁹ ꝑſonas tegularũ extremis imbricib⁹ impoſuit: q̃ inter initia ꝓtypa vocauit poſtea idẽ ectypa fecit.

Tyrãnus ꝑ duplex nn apud veteres in bonã partẽ dicebat̃ dñs q̄ plenã habebat in ſubditos poteſtatẽ. Uñ Trogo teſte. Queq; ciuitas ⁊ gẽs rerũpu. imperiũ ab initio penes ſe reges habebat quos ad hm̃oi faſtigiũ maieſtatis nõ ambitio popularis: ſed ſpectata inter bonos moderatio ꝓuehebat qui ⁊ tyranni ob fortitudinẽ vocabant̃. Uñ Uirg. Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni. Sed creſcente malitia cũ ſupbe reges regnare cepiſſent tyrãni nomen ad illos ſolũ reſtrictũ eſt q̄ ꝑ inſolentiã imperij viribus abutebantur. Quidam etiã tyrannos dici putant a tyrrhenie gentis p̄cipua crudelitate.

Tyrãnis idis ſeuũ ac violentũ imperiũ. Iuue. Quid nero tam ſeua crudaq; tyrãnide fecit.

Tyrãnicus a um: qđ eſt tyrãni. tyrãnice crudelit̃ violẽt̃

Tyrãnoctonus latine dicit̃ tyranicida: qui tyrannũ occidit a tyrãno et κτείνω interficio: quẽ an liceat interfici legat̃. Cice. lib. iij. officiorũ: nã nomen ip̄m declarat q̄d mereat̃ cũ a tyrijs ſupbiſſime ⁊ iniquiſſime dominãtibus ſit deductũ: vel a verbo per metatheſin litterarum: quod ſignificat lacero: tero: interimo. De bonis nõ loquimur ſi reperiantur.

Tyros quondã vrbs phenicie que eſt in ſyria Iulius pollux libro. j. Τύριοι λέγουσιν ὡς ἡρακλῆς ἐρασθῆναι νύμφης ἐπιχωρίου Τύρος δὲ ἦν τῇ νύμφῃ τοὔνομα εἶπετο δε αὐτῷ ἡρακλεῖ καὶ κύων κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον. Ideo tyrus dicta eſt. Quo etiã nomine dicta eſt inſula Alexandri magni operibus continẽti annexa clara vrbibus Leptiutica. Gadibus et Carthagine: nunc om̄is eius nobilitas conchylio ⁊ purpura ꝯſtat olim ſarra nuncupata: vt ait Gel. Unde ſarranum oſtrum dicitur: ⁊ oſtrum tyrium: ⁊ purpuram tyriam dicim⁹ Phenices acole fuerũt marꝭ rubri dicti a palma: cui⁹ regio plena erat. Palma em̄ phenix dicit̃. Hinc terremotu pulſi in maritimam ſyrie ſe contulere condita vrbe: Sidonem a piſce appellarunt Eam ſyrij vocabãt ſarram lingua ſyra piſcis ſear dicitur. Poſtea condidere tyrum in ipſo mari propter merces. Tyros etiã grece latine caſeus.

Tyrius a um: qđ eſt a tyro inſula. Et ponitur ꝓ purpureo. Tibul. Quid tyrio recubare toro

Tyrianthina veſtis violacea purpurea: ab Ianthino: id eſt violaceo colore ⁊ tyrio: hoc eſt purpureo.

Tyrrus nomen propriũ paſtoris: cui vt ait Uirg. Regia parent armẽta ⁊ late cuſtodia credita campi.

Tyro nouus miles ⁊ fortis ad militiã exercendã. Cui⁹ diminutiuũ eſt tyrunculus. Refertur quoq; ad om̄em artem. Unde ⁊ pro gladiatore rudi adhuc in diſciplina gladiatoria accipitur. Sueto. de Ceſa. Tyrones neq; in ludo neq; per laniſtas. Sic adoleſcentes qñ togã ſumebãt ⁊ barbã ponebãt eloquẽtiamq; in foro auſpicabant̃ / tyrones dicebant̃. Et illa prima actio tyrocinium Sene. lib. iij. decla. Ille in foro primũ dicturus: tyro dictus eſt a Hierony. tyrociniũ rudimẽtum: ⁊ tyrocinatio qui recẽtes diſciplinas tyrũculas appellat. Ab eadẽ ſiltitudine canis adoleſcẽtior tyrũcula dicitur. Col. lib. viij. Quoniã tyrũcula nec recte nutrit ⁊ educatio totius habitus aufert incrementũ Plinius in epiſtolis ſe tyrunculũ dicit quaſi rudẽ in cognitione ſignorum. Tyrocinij die induebantur toga: q̄ pura eſt cognomiata. Fuit etiã tyro vt inquit Iuſti. lib. xviij. nomen propriũ patris Didonis: qui ab alijs Belus vocatus eſt.

Tyrrhenos ro. etruſcos appellant atq; thuſcos. Greci vero hoc eos noie nominarũt: a tyrrheno Atis filio: qui ex lydia colonos hac in regione dimiſit. Atys em̄ ex prognatis herculis ⁊ omphales vnus cũ ſterilitate ac fame populum emittere cogeretur: e duobus filijs ſorte iacta: lydum quidem regni ſucceſſorem tenuit: tyrrheno autẽ maiorem applicans populum foras abire iuſſit: hanc ille ingreſſus orã de ſuo nomine vocauit tyrrheniam. A cuius gentis p̄cipua crudelitate tyranni ſunt dicti.

Tyreſias eſt quorundã latinorũ hominũ cacographie id eſt mala ratio ſcribendi: quin per ει ſcribit̃ in principio. Τειρεσίας Τειρεσίου μάντις ἐστίν ὡς ἔφη σουδας. Hic igitur rex thebanus ⁊ augur: de quo Cice. lib. v. Tuſ. meminit cecatus fuit ira Iunonis. cui Iuppiter ſcire futura dedit: crimẽq; leuauit honore. Scribit Stra. tyreſie monumẽtũ fuiſſe in tylphoſio monte boetie iuxta fontem tylphoſam vbi prolugus diẽ ſuũ obijt. Ibi thebani ciues ſepulto diuinos ei honores tribuere. Iuuena. Cũ cecũ dicere vellet dixit tyreſiam illo verſu. Nec ſurdum nec tyreſiam quẽq; eſſe deorũ. Hic habuit filiam noie manto: que oppidum in Italia cõdidit: quod poſtea ab ocno ei⁹ ex tyberino thuſcoꝝ rege filio mantua a matris noie nuncupatũ eſt: id tamẽ greci negant.

Tyrſis ambitus murorum et viarum: per quem curri poteſt: ſic dictus quia tyrrheni primi inuenerũt.

V Littera vocalis ẽ que ſepe in conſonantẽ trãſit: ⁊ mõ vim ſimplicẽ hʒ: vt Uirg. At ven⁹ haud aio nequicq; exterrita mater. Mõ ꝓ duplici ꝯſonante ponit̃: vt cupiui: cupiuerã: in q̄b⁹ i ante u ꝯſonãtẽ poſita ꝓducit̃: ⁊ eadẽ ſubtracta corripit̃. Aliqñ u ꝯſonãs ꝓ vocali correpta ponit̃. Hora. in epodo. Niueſq; deducunt Nunc mare nunc ſylue. Interdũ a vocali trãſit in cõſonantẽ: vt nauta nauita: gaudeo gauiſus. Quãdoq; amittit vim lr̃e: cum poſt q ip̄m u ponit̃. Nam nõ cõſonans eſt vt aliq̄s: hoc idem patit̃: inter g. ⁊ aliquã vocalẽ: vt ſanguis lingua. Idem fit antecedente. ſ. vt ſuauis ſuetus. Tranſit quãdoq; per deriuationes in a. vt veredus veredarius. In e. vt pondus ponderis deierat ꝓ deiurat. Antiqui etiam auger ꝓ augur dicebãt. Similiter in his que a tertia cõiugatiõe naſcũtur. Quotienſcũq; em̄ ⁊ d ip̄m e. ſequebat̃ loco e. u. ſcriptitarũt: vt faciundũ ꝓ faciendũ. In i correptam nominũ habentiũ vltimã ſyllabã deſinentẽ in u. cum verbis ſiue participijs. vt cornu corniger ⁊ cornicen. Arcus arcitenẽs: fatũ: fatidicus: aurũ aurifex. Luct⁹ luctificus fluctus fluctiuagus: magnus magnificus: opus opifex. Scribebãt etiam antiqui carnufex pro

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN